

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN SUCEAVA

PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC (PLAI)

**JUDEȚUL SUCEAVA
PERIOADA 2022 – 2026**

**Document elaborat de Comitetul Local de Dezvoltare a
Parteneriatului Social
(CLDPS) Suceava**

**Avizat în ședința
C.L.D.P.S. Suceava
din data de 14.12.2022
Președinte CLDPS,
prof. Gabriel MATEI**

**Aprobat în ședința C.A.
al I.Ș.J. Suceava
din data de 11.01.2023
Inspector Școlar General,
prof. Grigore BOCANCI**

CUPRINS

	pag.
CUVÂNT ÎNAINTE	6
CAP. 1. REZUMAT	8
CAP. 2. DEMOGRAFIE	10
2.1. Situația prezentă	10
2.1.1. Populația totală. Dinamica generală	10
2.1.2. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)	10
2.1.3. Distribuția pe sexe	10
2.1.4. Structura pe grupe de vârstă	10
2.1.5. Structura pe grupe de vârstă și medii rezidențiale	11
2.1.6. Structura etnică	11
2.1.7. Mișcarea migratorie	11
2.2. Proiecții demografice	11
2.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru ÎPT	14
CAP. 3. PROFILUL ECONOMIC JUDEȚEAN	15
3.1. Principalii indicatori economici	15
3.1.1. Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată brută (VAB)	15
3.1.2. Productivitatea muncii	18
3.1.3. Firmele din județ. Dinamica, repartitia sectorială și pe clase de mărime	19
3.1.4. Investițiile străine	23
3.2. Informații parțiale	29
3.2.1. Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate	29
3.2.2. Cercetarea - dezvoltarea	29
3.2.3. Industria	30
3.2.4. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu	32
3.2.5. Agricultură	33
3.2.6. Silvicultură	34
3.2.7. Turismul	35
3.2.8. Zona montană și dezvoltarea durabilă—aspecte specifice ruralului montan	37
3.3. Concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT	39
CAP. 4. PIAȚA MUNCII	41
4.1. Indicatori statistici ai pieței muncii	41
4.2. Informații parțiale	43
4.2.1. Analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM	43
4.2.2. Proiecția cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu	47
4.2.2.1. <i>Proiecția cererii potențiale la nivel național</i>	49
4.2.2.2. <i>Proiecția cererii potențiale, a cererii înlocuite și a cererii agregate de forță de muncă la nivel de regiune de dezvoltare și la nivel de județ – scenariul moderat</i>	49
4.2.2.3. <i>Proiecția cererii de formare profesională la nivel regional și județean – scenariul moderat</i>	50
4.3. Concluzii din analiza pieței muncii	51
4.3.1. Principalele constatări desprinse din informațiile din AMIGO la nivel regional	51
4.3.2. Concluzii din analiza principalilor indicatori din Balanța Forței de Muncă (BFM)	52
4.3.3. Concluzii din analiza structurii populației ocupate civile	52
4.3.4. Concluzii din analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM	52

4.4. Implicațiile pentru ÎPT	53
CAP. 5. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚUL SUCEAVA	54
5.1. Contextul european, național și regional.....	54
5.1.1. Contextul european	54
5.1.2. Contextul național	56
5.1.3. Contextul regional	60
5.2. Indicatori de context specifici	60
5.2.1. Contextul demografic și populația școlară	60
5.3. Indicatori de intrare	64
5.3.1. Numărul de elevi care revin unui cadru didactic	64
5.3.2. Resursele umane din ÎPT.	64
5.3.3. Resurse materiale și condiții de învățare.	65
5.4. Indicatori de proces	66
5.4.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT	66
5.4.2. Asigurarea calității în ÎPT	67
5.4.3. Serviciile de orientare și consiliere. Opțiunile elevilor	67
5.5. Indicatori de ieșire	68
5.5.1. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională	68
5.5.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)	68
5.5.3. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	69
5.5.4. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED	71
5.5.5. Rata de succes	72
5.5.6. Rata de tranziție la următorul nivel de educație	73
5.5.7. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație	74
5.5.8. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectură (PISA)	75
5.5.9. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar superior	76
5.5.10. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)	76
5.6. Indicatori de impact	77
5.6.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului	77
5.6.2. Rata de inserție a absolvenților la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educație	77
5.6.3. Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă	78
5.7. Oferta școlilor ÎPT din județul Suceava	79
5.7.1. Evoluția planurilor de școlarizare	79
5.7.2. Analiza ofertei curente (pentru anul școlar 2022-2023)	80
5.7.3. Planul de școlarizare pentru anul școlar 2022-2023 (Liceu tehnologic și școală profesională cu durată de 3 ani)	82
5.7.4. Oferta școlilor din ÎPT pentru formarea adulților	85
5.7.5. Rețele școlare	87
5.7.6. Parteneriatul cu întreprinderile	89
5.8. Principalele concluzii din analiza ÎPT județean	89
CAP. 6. EVALUAREA PROGRESULUI ÎN IMPLEMENTARE PLAI	93
CAP. 7. ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA PENTRU JUDEȚUL SUCEAVA	96
CAP. 8. REZUMAT - CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI	97

CAP. 9. ACȚIUNI PROPUSE – PLAN DE MĂSURI	98
Anexa A la planul de acțiuni - Ținte pe domenii pentru structura planurilor de școlarizare	103
Structura CLDPS Suceava	104
Grupul de lucru pentru elaborare PLAI Suceava	106

ANEXE

Capitolul 2. Demografie

Anexa 1 a - Demografie

Capitolul 3. Profilul economic județean

Anexa 2 a - PIB. VAB

Anexa 2 b.c - Firme, Investiții

Capitolul 4. Piața muncii

Anexa 3 c - Principalii indicatori ai forței de muncă LA NIVEL JUDEȚEAN, conf. Balanței Forței de Muncă

Anexa 3d - Evoluția populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale

Anexa 3e - Structura șomajului înregistrat la Agenția județeană de ocupare a forței de muncă

Anexa 3f - Rata locurilor de muncă vacante

Anexa 3g - Numărul mediu ai salariaților și muncitorilor

Anexa 5 - locuri de muncă vacante

Capitolul 5. Învățământul profesional și tehnic din județ

Anexa 6a - Evoluția populației școlare

Anexa 6c - Evoluția raportului număr elevi/profesor

Anexa 6d - Situația normelor didactice în IPT

Anexa 6f-1 - Rata netă de cuprindere

Anexa 6f-2 - Gradul de cuprindere (rata specifică de cuprindere) în învățământ

Anexa 6g - Rata de tranziție de la învățământul gimnazial la cel liceal și profesional

Anexa 6h - Rata abandonului școlar

Anexa 6i - Rata de absolvire pe niveluri de educație

Anexa 6j - Rata de succes

Anexa 7 - Evoluția elevilor cuprinși în sistemul de învățământ profesional și tehnic

Anexa 8 - Planul de școlarizare realizat 2022-2023

Anexa 9 - Planul de școlarizare la clasa a IX-a (2022-2023), comparativ cu țintele propuse

Anexa 10 - Distribuția teritorială a unităților de învățământ profesional și tehnic

Anexa 11 - Educația adulților

Anexa 12 - Rețele școlare

Anexa 13 - Harta parteneriatelor

Anexa 14 - Evoluția absolvenților pe domenii de pregătire

Anexa 15 - Condiții de învățare

Anexa 16 - Situația școlarizării în IPT

Anexa 17 - Abandonul școlar timpuriu în UE

Anexa 18 - Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/ lectură (PISA)

Anexa 19 - Ponderea populației 20-24 ani care a absolvit cel puțin învățământul secundar superior

Anexa 20 - Participarea adulților în formarea continuă

Anexa 21 - Evoluția ratelor de tranziție

Colectivul Comitetului Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social, care a elaborat PLAI județ Suceava 2022-2026 mulțumește tuturor instituțiilor și persoanelor care au contribuit în diverse etape la realizarea documentului.

CUVÂNT ÎNAINTE

Planificarea strategică a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a ÎPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: *economic și social*. Prin urmare IPT nu se poate rezuma, în sens restrâns, la satisfacerea cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru dezvoltarea unei cariere de succes care presupune integrare socio – profesională, inclusiv în plan antreprenorial, și/sau continuarea studiilor. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie să asigure absolvenților șansa ocupării unui loc de muncă, văzută ca o etapă, imediată sau ulterioară, în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care include și învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Iată de ce prognoza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viața activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă.

Modelul propus de CNDIPT și implementat începând cu anul 2003 urmărește asigurarea unei oferte de formare profesională prin IPT relevantă în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii. Relevanța ofertei de formare profesională se referă atât la aspectul cantitativ (deficitul de competențe și calificări de pe piața muncii) cât și la aspectul calitativ (teritorialitatea ofertei și calitatea rezultatelor învățării).

Modelul de planificare strategică se caracterizează prin:

- descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local;
- realizarea exercițiului participativ bazat pe acțiunea colectivă a partenerilor economici și sociali multipli (Consortii regionale, Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, Consilii de Administrație al unității de învățământ);
- combinarea fluxului decizional de sus în jos cu cel de jos în sus;
- elaborarea, implementarea și monitorizarea instrumentelor de planificare strategică: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) - nivel regional; Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) - nivel județean; Planul de Acțiune al Școlii (PAS) - nivelul comunității din aria de acțiune a școlii.

PLAI oferă cadrul general pentru elaborarea planurilor și programelor vizând:

- calificările profesionale relevante pentru dezvoltarea socio-economică locală (nivel de județ) structurate pe domenii profesionale și niveluri de calificare;
- măsuri de raționalizare a rețelei școlare;
- planul de școlarizare al școlilor ÎPT;
- măsuri complementare de formare profesională continuă;
- măsuri asociate de formare profesională a elevilor cu nevoi speciale, în vederea integrării lor în sistemul general de educație;
- măsuri privind dezvoltarea parteneriatului social și a curriculum-ului în dezvoltare locală;
- măsuri privind susținerea investițiilor în infrastructură și echipamente didactice.

Planul Local de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic al județului Suceava a fost reactualizat de către Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formarea Profesională, structură managerială participativă, consultativă de la nivelul județean, și a fost aprobat de către consiliul de administrație ale inspectoratului școlar.

Structura PLAI s-a realizat în conformitate cu Metodologia de actualizare a Planurilor Locale de Acțiune pentru Învățământ (PLAI), octombrie 2010.

ABREVIERI UTILIZATE

PRAI	Planul Regional de Acțiune pentru dezvoltarea Învățământului profesional și tehnic
PLAI	Planul Local de Acțiune pentru dezvoltarea Învățământului profesional și tehnic
PAS	Planul de acțiune al școlii
AJOFM	Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă
ANOFM	Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă
CJ	Consiliul Județean
CAEN	Nomenclatorul Activităților Economice Clasificarea Activităților din Economia Națională
CNP	Comisia Națională de Prognoză
COR	Catalogul Ocupațiilor din România
FPC	Formare Profesională Continuă (formarea adulților)
DJS	Direcția Județeană de Statistică
SEOFM	Strategia Europeană de Ocupare a Forței de Muncă
FSE	Fondul Social European
UE	Uniunea Europeană
PIB	Produsul Intern Brut
VAB	Valoarea Adăugată Brută
ÎU	Învățământ Universitar
IPT	Învățământ Profesional și Tehnic
DRU	Dezvoltarea Resurselor Umane
INS	Institutul Național de Statistică (România)
ISCED	Clasificarea Internațională Standard a Educației (UNESCO) International Standard Classification of Education
ISJ	Inspectoratul Școlar Județean
IFPI	Învățământ și Formare Profesională Inițială
CLDPS	Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social în formarea profesională
CJRAE	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională
PDL	Planul de Dezvoltare Locală
ACL	Analiza Cadrului Logic
APM	Analiza Pieței Muncii
ME	Ministerul Educației
MMSSF	Ministerul Muncii, al Solidarității Sociale și Familiei
PND	Planul Național de Dezvoltare
ONG	Organizații Non-guvernamentale
NUTS	Nomenclatorul Unităților Teritoriale pentru Statistică
CR	Consortii Regionale
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
RO	România
RON	Noul Leu Românesc
POS	Programul Operațional Sectorial
SWOT	Puncte Tari, Puncte slabe, Oportunități, Riscuri (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)
TVET	Învățământ Profesional și Tehnic (Technical Vocational Education and Training)
VET	Învățământ și Formare Profesională (Vocational Education and Training)
WB	Banca Mondială (Word Bank)
UNESCO	Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură
SPP	Standarde de Pregătire Profesională

CAPITOLUL 1

REZUMAT

Analizele din prezentul document urmăresc evoluțiile și tendințele demografice, ale pieței muncii și economiei județene, precum și situația curentă a învățământului profesional și tehnic județean (oferta de educație și formare profesională).

Datele statistice au fost actualizate având în vedere informațiile existente în statistica UE (EUROSTAT), Anuarele Statistice ale României, la INS, Baza de date TEMPO Online, din Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027, precum și datele din evidența unor instituții guvernamentale cum ar fi: Agenții Județene de Ocupare a Forței de Muncă Suceava, Inspectoratul Școlar Județean Suceava. Datele provenind din diferite surse au fost analizate comparativ de către colectivul de elaborare și au fost reținute acele date ce au părut a fi cele mai aproape de realitățile evaluate. Documentul conține elemente ce rezultă din analiza/prelucrarea datelor.

Constatările – formulate din perspectiva implicațiilor pentru dezvoltarea viitoare a învățământului profesional și tehnic județean – sunt rezumate la sfârșitul fiecărui capitol de analiză, sub forma unor **concluzii și recomandări** în atenția factorilor de răspundere la diferite niveluri de decizie din sistemul de educație și formare profesională. Concluziile și recomandările cu caracter mai general sunt sintetizate în **capitolul 8**.

Scopul final al demersului de analiză este reprezentat de **Planul de măsuri** – propus pentru transpunerea în acțiune a principalelor concluzii și recomandări, prezentat în **capitolul 9**.

Analiza demografică evidențiază o creștere a populației județului în perioada 2014 - 2022, de la 741314 locuitori la 1 ianuarie 2014 la 762598 locuitori cu domiciliul pe raza județului înregistrați la 1 ianuarie 2022 (creștere cu 2,87%, față de -1,63% la nivel național și 2,22% la nivel regional).

În județul Suceava, **grupele de vârstă tinere** 0-14 ani, înregistrează un procent de 17,49% din total populație (133364 persoane), situându-se în top la nivel național, peste media națională (14,54%).

Grupa de vârstă pentru ÎPT, 15-19 ani, reprezintă 6,02% din totalul populație (45891 persoane), fiind la același nivel față de anul 2021.

La începutul anului 2022, județul Suceava are un **grad de urbanizare a populației după domiciliu** de 43,71%, valoare situată sub media națională (56,28%) și regională (45,79%).

Constatările demografice recomandă la nivelul rețelei școlare măsuri pentru raționalizarea ofertei în raport cu nevoile de calificare și acoperirea teritorială, asigurarea accesului la educație și formare profesională, optimizarea resurselor (concentrarea resurselor în școli viabile, în paralel cu rezolvarea problemelor de acces etc.).

De asemenea se recomandă școlilor să colaboreze în rețea și să-și diversifice oferta de servicii (inclusiv pentru formarea adulților, pentru compensarea pierderilor de populație școlară).

Din **analiza mediului economic județean** se constată diversitatea activităților economice, avansul din ultima perioadă al **comerțului față de industrie, ponderea agriculturii mai ridicată** decât la nivel regional, ponderea **construcțiilor** în creștere, suprafața agricolă subvalorificată, resurse conexe **agriculturii montane nevalorificate**.

În paralel cu restructurările din industrie care au afectat firmele mari, a crescut numărul din întreprinderile mici și mijlocii.

În condițiile în care o mare parte din suprafața județului aparține zonei montane, o secțiune distinctă este destinată analizării problematicei ruralului montan, din perspectiva socio-economică a localităților și gospodăriilor țărănești, a mediului și dezvoltării durabile – conducând la nevoia unui program coerent de măsuri specifice în educație și formare profesională.

Planurile de școlarizare trebuie să reflecte, prin structura ofertei - proporțional cu nevoile pieței muncii - ponderea crescută a serviciilor, diversitatea activităților industriale, importanța construcțiilor și nevoile de dezvoltare a agriculturii.

Principalele constatări din **analiza pieței muncii** indică o scădere a populației active și mai ales a populației ocupate (în mod deosebit în mediul rural și în cazul femeilor). Se constată tendința

de **scădere constantă a numărului și ponderii populației ocupate în agricultură și silvicultură**, în paralel **cu creșterea în servicii, industria prelucrătoare, transporturi, comerț**.

Numărul de locuri de muncă pentru pregătire postliceală este în continuă creștere.

Dezvoltarea parteneriatele cu operatorii economici, Agenția de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații vor contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.

Capitolul privind educația și formarea profesională analizează contextul european național, regional și local, precum și principalii indicatori: *de intrare* în procesul educațional (numărul de elevi ce revin unui cadru didactic, resursele umane și materiale), *de proces* (mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT, asigurarea calității în ÎPT, serviciile de orientare și consiliere), *de ieșire* (rata netă de cuprindere în sistemul de educație, rata abandonului școlar, rata de tranziție la următorul nivel ISCED, rata de absolvire, rata de succes, rata de participare a populației adulte în formarea continuă etc.), *de impact* (impactul sistemului ÎPT asupra ratei șomajului, rata de inserție a absolvenților) precum și *oferta școlilor din ÎPT* (evoluția planurilor de școlarizare, analiza ofertei curente, țintele pe termen mediu a domeniilor de pregătire profesională).

O analiză detaliată este dedicată ofertei curente pentru formarea profesională inițială prin ÎPT, constatându-se progresul rezultat pe baza exercițiilor de planificare strategică (PRAI și PLAI) anterioare, dar și unele aspecte care trebuie îmbunătățite în continuare. Este analizată de asemenea implicarea școlilor în formarea adulților. Principalele constatări din analiza sistemului de educație și formare profesională a județului Suceava sunt sintetizate la sfârșitul capitolului, din perspectiva măsurilor propuse pentru creșterea relevanței și calității în raport cu nevoile beneficiarilor.

Corelarea concluziilor desprinse din analizele destinate pieței muncii și economiei județene, cu constatările din analiza ofertei curente a sistemului TVET, a condus la conturarea unor priorități și acțiuni pentru dezvoltarea viitoare a formării profesionale prin instituțiile școlare.

Pe baza acestor concluzii, sunt identificate priorități locale cu efecte asupra formării profesionale.

Aceste priorități se referă la:

1. Adaptarea rețelei școlare și a ofertei de formare profesională inițială la cerințele pieței muncii și a opțiunilor elevilor.

2. Creșterea ponderii populației cu grad ridicat de calificare prin participarea la programe de formare continuă.

3. Asigurarea egalității de șanse în formarea inițială.

4. Dezvoltarea resurselor umane din sistemul ÎPT în vederea asigurării calității în formare.

5. Dezvoltarea infrastructurii unităților școlare ÎPT, în vederea asigurării calității în formare.

Pentru definitivarea acestor obiective precum și a activităților recomandate de PLAI, au fost realizate consultări pe marginea documentului în cadrul Comitetului Local pentru Dezvoltarea Parteneriatului Social.

CAPITOLUL 2

DEMOGRAFIE

2.1. SITUAȚIA PREZENTĂ

2.1.1. Populația după domiciliu. Dinamica generală.

La 1 ianuarie 2022, populația cu domiciliul în județul Suceava era de 762598 locuitori, reprezentând 3,47% din populația României și 19,13 % din populația regiunii Nord Est.

Tabel 2.1 – demografie Evoluția populației după domiciliu la 1 ianuarie 2022

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Suceava	741314	743744	746237	749020	756243	763481	767479	765429	762598
Regiunea N-E	3899889	3924858	3934389	3942507	3962515	3984569	4008260	3997748	3986648
Romania	22346178	22312887	22273309	22236154	22221895	22215217	22211708	22120471	21980534

Sursa: INS, TEMPO - online

Analiza datelor statistice evidențiază o creștere a populației județului în perioada 2014 - 2022, de la 741314 locuitori la 1 ianuarie 2014 la 762598 locuitori cu domiciliul pe raza județului înregistrați la 1 ianuarie 2022 (creștere cu 2,87%, față de -1,63% la nivel național și 2,22% la nivel regional).

Densitatea populației cu domiciliul în județul Suceava este de 89,16 loc/kmp, fata de 108,2 loc/kmp la nivelul regiunii NE și 92,2 loc/kmp la nivelul României.

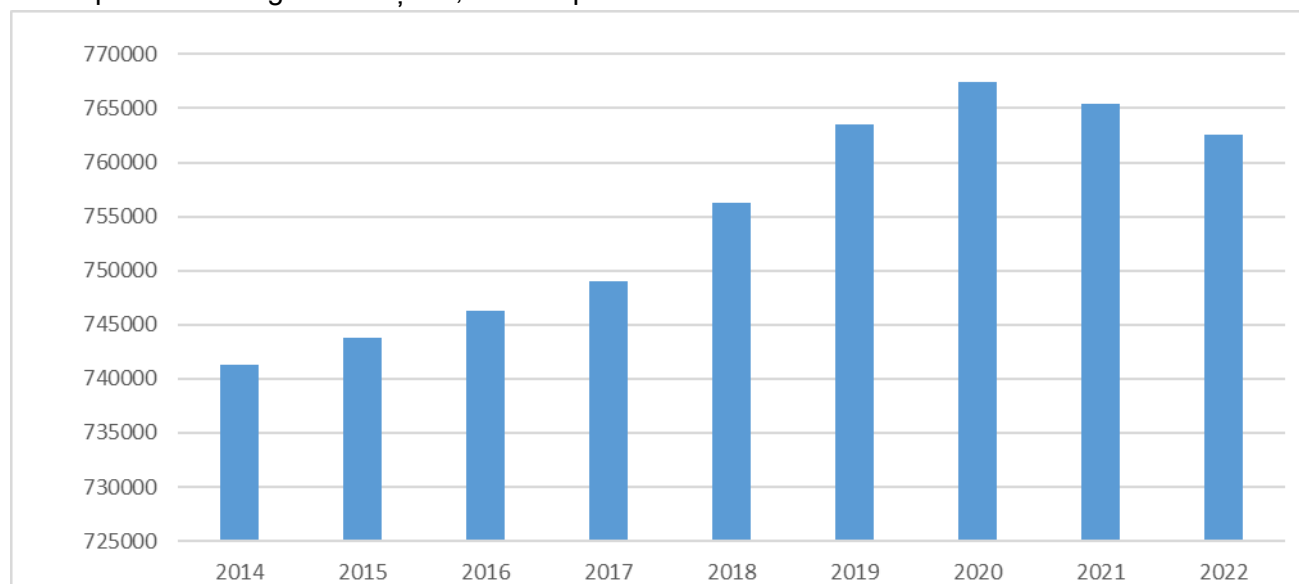

Fig. 2.1. Evoluția populației cu domiciliul în județul Suceava

Sursa: INS, TEMPO - online

2.1.2. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

La începutul anului 2022, județul Suceava are un **grad de urbanizare a populației după domiciliu** de 43,71%, valoare situată sub media națională (56,28%) și regională (45,79%).

2.1.3. Distribuția pe sexe

Structura pe sexe indică pe ansamblul populației la nivel județean o stare de echilibru, sexul feminin având 50,014%, valoare mai mică comparativ cu media națională (51,19%) dar apropiată de valoarea înregistrată la nivel regional (50,10%).

2.1.4. Structura pe grupe de vârstă

În județul Suceava, **grupele de vârstă tinere** 0-14 ani, înregistrează un procent de 17,49% din total populație (133364 persoane), situându-se în top la nivel național, peste media națională (14,54%).

Grupa de vârstă pentru ÎPT, 15-19 ani, reprezintă 6,02% din totalul populație (45891 persoane), fiind la același nivel față de anul 2021.

Deși este majoritară pe ansamblu, **populația feminină este în minoritate în grupele tinere și mature de vârstă** (până în grupa 50-54 ani), după vârsta de 55 ani populația feminină fiind majoritară.

La data de 1 ianuarie 2022, copiii cu vârste între 10-14 ani dețineau o pondere de 5,89% din totalul populației cu domiciliul în județ, populația tânără cu vârsta între 15 - 19 ani reprezenta un procentaj de 6,02% iar persoanele tinere cu vârsta între 20-24 ani prezentau o pondere de 6,25%.

2.1.5. Structura pe vârste și medii rezidențiale

Grupele de vârstă cuprinse între 0-49 ani au o pondere de 67,12% din totalul populației, în mediul rural regăsindu-se cu domiciliul 57,54% din totalul grupei menționate. În schimb, pentru grupele de vârstă cuprinse între 50 și 59 de ani se observă o creștere a ponderii în mediul rural (53,5%) față de urban (46,5%) comparativ cu anul precedent. Scăderea ponderii persoanelor vârstnice din mediul urban comparativ cu mediul rural evidențiază o îmbătrânire demografică mai accentuată în rural.

2.1.6. Structura etnică (conform recensământului din anul 2011)

La recensământul din 20 octombrie 2011, populația română este predominant majoritară (96,2%), celelalte etnii având ponderi mult mai mici: populația de etnie rromă 2,0%, ucraineană 1,0%, poloneză 0,3%, ruși-lipoveni 0,3%, germană 0,1%, ș.a.

Față de recensământul din anul 2002 s-a înregistrat o creștere a ponderii populației de etnie rromă. (de la 1,3% la 2,0%) și o descreștere a ponderii populației de etnie ucrainiană (de la 1,2% la 1,0%).

2.1.7. Mișcarea migratorie

În anul 202, în județul Suceava, numărul persoanelor care au plecat cu domiciliul din județ a fost mai mare față de numărul persoanelor care și-au stabilit domiciliul în județ, soldul schimbărilor de reședință a avut valori negative, observându-se o accentuare a acestui fenomen (-1150 persoane în 2021, fata de -822 persoane în 2020, față de -792 persoane în anul 2019).

Datele statistice oficiale înregistrează doar migrația internă și externă rezultată din schimbările oficiale de domiciliu. În realitate nu poate fi însă ignorat **fenomenul** îngrijorător al **emigrației**, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare.

2.2. PROIECȚII DEMOGRAFICE

Proгноza demografică realizată de Institutul Național de Statistică la orizontul anului 2060 indică o **reducere a populației României față de 2011** cu 7164,9 mii locuitori.

Tab. 2.2.- Populația României pe grupe mari de vârstă, în anii 2011, 2021, 2030 și 2060, varianta constantă

Grupe de vârstă	2011		2021		2030		2060	
	mii persoane	%	mii persoane	%	mii persoane	%	mii persoane	%
Cu migrație externă								
Total	20121,6	100	19330,6	100	18047	100	12946,7	100
0 - 14 ani	3189,6	15,9	2850,2	14,7	2397,6	13,3	1567,8	12,1
15 - 64 ani	13684,3	68	12808,4	66,3	12099,1	67	7921,9	61,2
65 ani și peste	3247,7	16,1	3672	19,0	3550,3	19,7	3457	26,7
Fără migrație externă								
Total	20121,6	100	19360,5	100	18121,9	100	13232,7	100
0 - 14 ani	3189,6	15,9	2873,9	14,8	2441	13,5	1659,4	12,5
15 - 64 ani	13684,3	68	12814,4	66,2	12131,5	66,9	8116,1	61,3
65 ani și peste	3247,7	16,1	3672,2	19	3549,4	19,6	3457,2	26,2

Sursa: Anuarul României, INS, date prelucrate

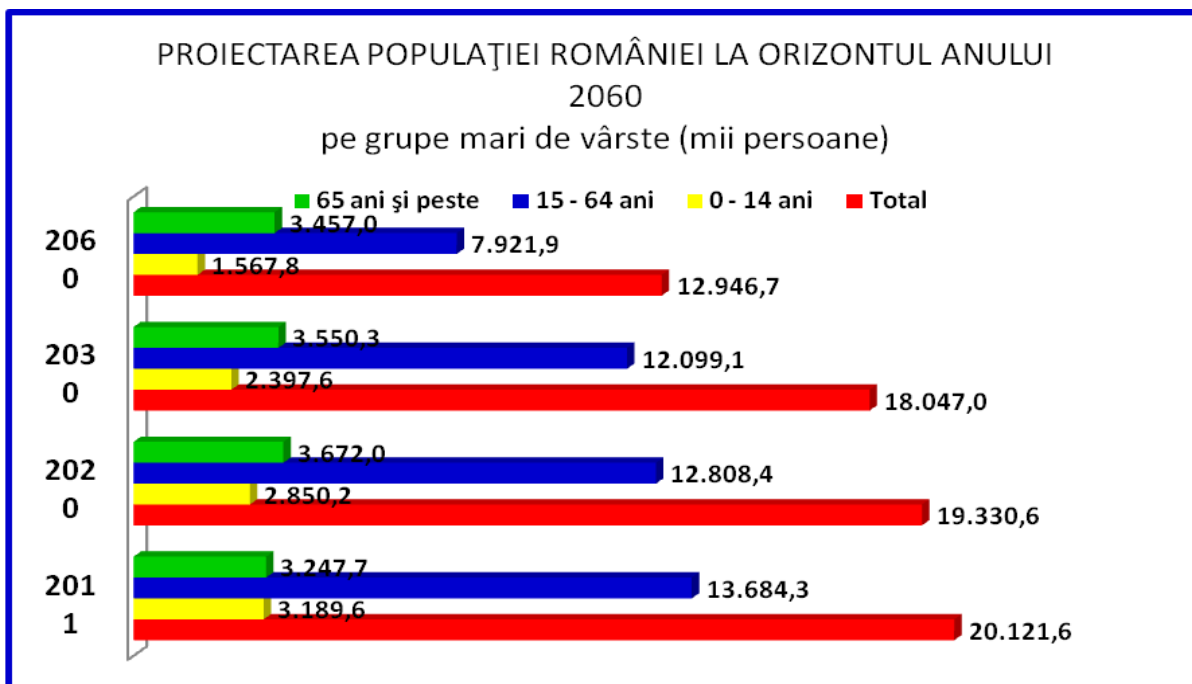

Fig. 2.2. Proiectarea populației din România orizont 2060

Sursa: Anuarul României, INS, date prelucrate

Proгноza demografică realizată de Institutul Național de Statistică la orizontul anului 2025 indică o **reducere a populației județului Suceava față de 2005** cu 10,7 mii locuitori (-1,5%). Față de anul 2007, populația județului Suceava a înregistrat o creștere cu 8507 persoane (+1,01%).

Pe grupe mari de vârstă, față de 2005, cea mai accentuată **scădere** se proiectează în **grupa 0-14 ani**, care a scăzut cu 9,0% (-11,7 mii pers.) în 2015 și va scădea cu 18,0% (-24,6 mii pers.) până în 2025. În schimb, va **crește numărul persoanelor în vârstă de peste 65 ani**, ritmul fiind mai scăzut decât cel înregistrat la nivel național și regional.

În județul Suceava scăderea numărului populației până în anul 2025 cu 1,5% va fi mai mică față de scăderea înregistrată la nivel regional (-5,9%) și național (-8,0%).

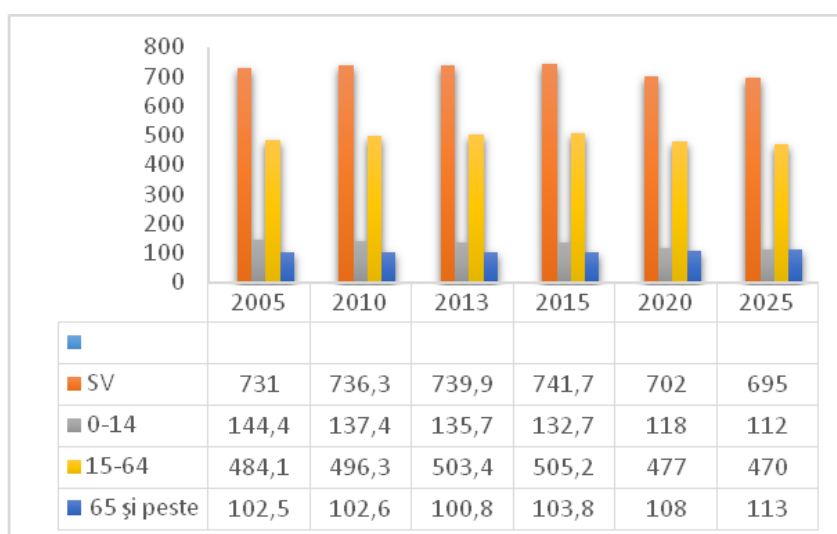

Fig. 2.3. Evoluția populației județului Suceava, 2005-2025

Sursa: datele din prognoza INS

În figura 2.3. sunt prezentate schimbările care se vor produce în **raportul dintre tineri și vârstnici**. Până în 2025, numărul tinerilor va scădea, numărul vârstnicilor va crește, populația județului va cunoaște un **proces de îmbătrânire**.

Proгноza populației de vârstă școlară și preșcolară județul SUCEAVA - Mii pers. - Tab. 2.3.

Grupe de vârstă	2005	2015	2025	2015-2005		2025-2005	
				Abs.	%	Abs.	%
3 - 24 ani	225	192	173	-33	-14,7%	-52	-23,1%
3 - 6 ani	36	32	29	-4	-11,1%	-7	-19,4%
7 - 10 ani	36	33	30	-3	-8,3%	-6	-16,7%
11 - 14 ani	39	34	31	-5	-12,8%	-8	-20,5%
15 - 18 ani	49	36	32	-13	-26,5%	-17	-34,7%
19 - 24 ani	65	57	50	-8	-12,3%	-15	-23,1%

Sursa: INS, date prelucrate

Până în anul 2025 se estimează **reduceri la nivel județean ale populației de vârstă școlară și preșcolară (3-24 ani)**, în toate grupele de vârstă analizate, cea mai mare scădere înregistrând **grupele 15-18 și 19-24 ani** (v. tab. 2.3), acestea fiind și cele care încadrează grupul țintă principal pentru planificarea în învățământul profesional și tehnic (15-18 ani pentru liceu, 19-24 ani pentru învățământul postliceal și superior) (v. tab.2.3 și 2.4.).

În **grupa 15-18 ani**, față de 2005 se estimează o reducere la nivelul județului de 34,7% până în 2025. La nivel regional se estimează o reducere mai mare, de 38,5% până în anul 2025 (v. tab. 2.4.).

Proгноza populației din grupa de vârstă 15-18 ani - Mii pers. - Tab. 2.4

	2005	2015	2025	2015-2005		2025-2005	
				Abs.	%	Abs.	%
Regiunea Nord EST	260	179	160	-81	-31,2	-100	-38,5
SUCEAVA	49	36	32	-13	-26,5	-17	-34,7

Sursa: INS, date prelucrate

Pentru **grupa 19-24 ani**, față de 2005 scăderea prognozată la nivel județean este de 23,1% până în 2025, valori mai mici față de regiune, unde scăderea prognozată este de 29,3% până în 2025 (v. tab.2.5.).

Efectele acestor evoluții vor afecta direct populația școlară și structura populației în vârstă de lucru (mai puțini tineri vor intra pe piața muncii), cu impact potențial asupra dezvoltării economico - sociale a județului.

Proгноza populației din grupa de vârstă 19-24 ani - Mii pers. - Tab. 2.5.

	2005	2015	2025	2015-2005		2025-2005	
				Abs.	%	Abs.	%
Regiunea Nord EST	348	273	246	-75	-21,6	-102	-29,3
SUCEAVA	65	57	50	-8	-12,3	-15	-23,1

Sursa: INS, date prelucrate

Pe de altă parte, în intervalul de analiză 2015-2025, se estimează la nivel regional o consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani), active pe piața muncii, ceea ce în mod logic conduce la o **nevoie crescândă de formare continuă pentru adulți - în atenția școlilor interesate de compensarea pierderilor de populație școlară**.

2.3. PRINCIPALELE CONCLUZII DIN ANALIZA DEMOGRAFICĂ. IMPLICAȚII PENTRU ÎPT

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane, IPT
Reducerea naturală prognozată a populației tinere nivelul scăzut al resurselor bugetare, mai ales în mediul rural, combinat cu lipsa de experiență la nivelul consiliilor locale privind specificul finanțării unităților de învățământ	Pericolul unui deficit de forță de muncă tânără calificată. Creștere a nivelului de calificare și a motivării forței de muncă tinere de a participa la forța de muncă regională. Racordare realistă la piața europeană a muncii – acțiuni de planificare a ofertei educaționale, de informare, orientare și consiliere. Optimizarea alocării resurselor, prin concentrarea pregătirii în școli viabile, în paralel cu rezolvarea problemelor de acces. Colaborarea școlilor în rețea: • o ofertă cuprinzătoare și diversificată; • eliminarea paralelismelor nejustificate; • colaborare pentru acoperire teritorială optimă; • diversificarea grupurilor țintă (programe pentru adulți).
Fenomenul de îmbătrânire demografică	Nevoi sporite de personal calificat pentru asistență socială și medicală, nevoi educaționale specifice.
Ponderea semnificativă a populației feminine	Oferta de pregătire - calificările dorite de populația feminină, programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație.
Ponderea semnificativă a populației rurale	Asigurarea accesului la educație în condiții de calitate și varietate de opțiuni, ofertă de pregătire adecvată, în sprijinul diversificării și creșterii competitivității economiei rurale, educație în sprijinul conservării și valorizării patrimoniului cultural specific și resurselor naturale din mediul rural, îmbunătățirea condițiilor de studiu în mediul rural.
Diversitatea etnică	Educație multiculturală, soluții pentru asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor, programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate.
Consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii	Nevoi crescânde de formare continuă. Implicarea activă a școlilor ca furnizori de programe de formare pentru adulți.

CAPITOLUL 3

PROFILUL ECONOMIC AL JUDEȚULUI SUCEAVA

3.1. PRINCIPALII INDICATORI ECONOMICI

3.1.1. Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată brută (VAB)

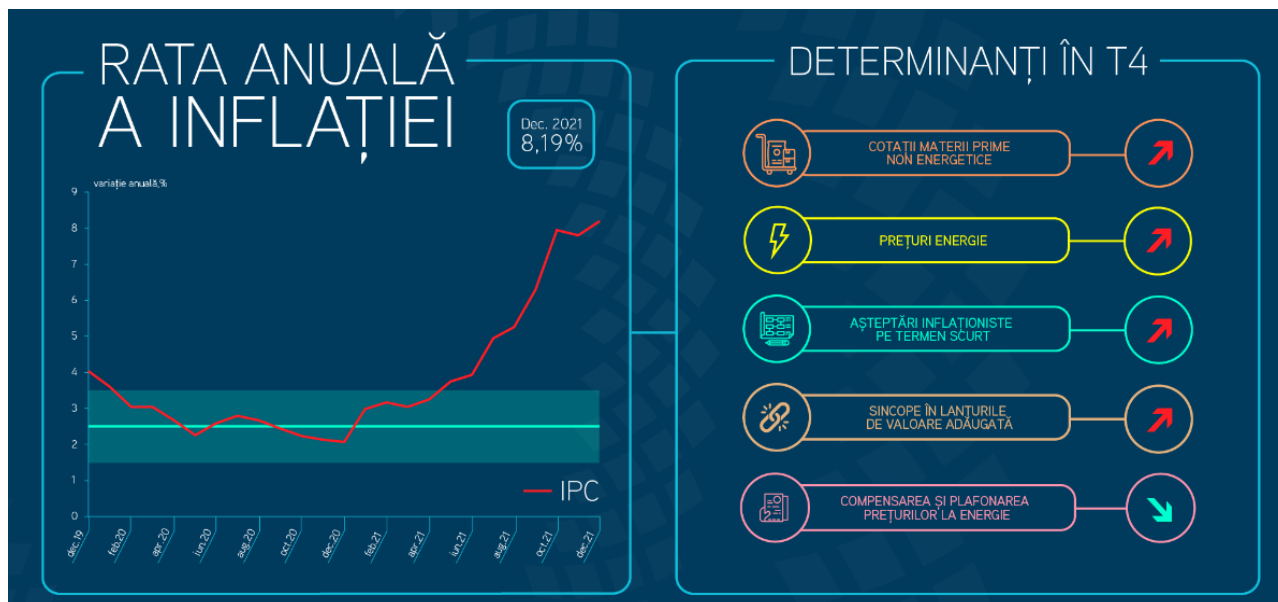
Economia României crescut în anul 2021 cu 5,90% comparativ cu anul 2020, valoarea Produsului Intern Brut (PIB) fiind de aproximativ 1.181,92 miliarde lei.

O contribuție în această privință este asociată structurii economiei, în sensul în care sectorul Comerțul, repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare și chiar sectorul de hoteluri și **restaurante (+1,7%)**. Un motiv ar ține de faptul că domeniul a primit un impuls pe parcursul anului 2021 și datorită eliminării treptate a unor măsuri de restricție impuse anterior în contextul pandemiei. Industria a avut și ea o contribuție pozitivă, însă mai puțin semnificativă decât sectorul serviciilor.

Construcțiile, pe de altă parte, au avut o contribuție negativă la modificarea PIB (-0,1%) ca urmare a scăderii volumului lor de activitate cu 1,8%.

Conform datelor din Raportul anual 2021 al BNR, după contracția din anul 2020, asociată declanșării pandemiei COVID-19, activitatea economică globală și-a reluat parcursul ascendent în 2021 (6.1%, conform estimărilor FMI), însă creșterea abruptă a prețurilor bunurilor energetice începând cu a doua jumătate a anului, generând presiuni inflaționiste tot mai accentuate. Acestea s-au amplificat în prima parte a anului 2022, inclusiv în condițiile războiului dintre Rusia și Ucraina.

În România, în anul 2021 peisajul macroeconomic a avut un caracter mixt: pe de o parte, activitatea economică a consemnat o creștere robustă (5,90%), care a permis depășirea nivelului pre-pandemic al PIB real. Pe de altă parte, deficitele s-au plasat în continuare la niveluri ridicate, iar rata inflației și-a accentuat semnificativ traiectoria ascendentă în ultima parte a anului, pe fondul acutizării crizei energetice la nivel european.

		2017	2018	2019	2020	2021
Activitatea economică						
Produs intern brut ¹	milioane lei ²	857 896	951 729	1 058 973	1 058 926	1 181 918
	variație anuală (%) ³	7,3	4,5	4,2	-3,7	5,9
Consum final total ¹	variație anuală (%) ³	9,5	6,8	4,6	-3,6	6,1
Consum final efectiv al gospodăriilor populației ¹	variație anuală (%) ³	10,8	6,8	4,2	-4,9	6,0
Consum final efectiv al administrațiilor publice ¹	variație anuală (%) ³	-1,6	6,8	7,9	5,9	6,8
Formare brută de capital ¹	variație anuală (%) ³	6,8	3,0	9,1	2,6	9,8
Export de bunuri și servicii ¹	variație anuală (%) ³	7,8	5,3	5,4	-9,4	12,5
Import de bunuri și servicii ¹	variație anuală (%) ³	11,5	8,6	8,6	-5,2	14,6
Agricultură ¹	variație anuală (%) ³	14,5	9,4	-5,0	-14,9	13,5
Industrie ¹	variație anuală (%) ³	8,4	4,3	-1,3	-4,5	5,0
Construcții ¹	variație anuală (%) ³	-8,0	-10,6	6,3	9,3	-1,7
Servicii ¹	variație anuală (%) ³	8,2	4,7	6,6	-3,6	-3,3
PIB/locuitor (PPS)		18 634	19 897	21 674	21 501	23 532
PIB/locuitor (PPS, UE-27=100)	procente	63,5	65,7	69,2	71,9	72,9
Producția industrială	variație anuală (%) ³	7,8	3,5	-2,3	-9,2	7,1
Producția industrială în industria prelucrătoare	variație anuală (%) ³	8,4	4,3	-1,9	-10,2	7,0
Populația ocupată	mii persoane	7 540	7 581	7 638	7 547	7 625
Numărul de șomeri	mii persoane	351	289	258	296	235
Rata șomajului	procente	4,0	3,3	2,9	3,4	2,7

Referitor la proiecția principalilor indicatori economică sociali în profil teritorial, Comisia Națională de Strategie și prognoza a expus o estimare a proiecției principalilor indicatori macroeconomici pe următorii ani:

- miliarde lei, preturi curente -

Estimare a proiecției principalilor indicatori macroeconomici pe următorii ani:	2021	2022	2023	2024	2025
Produsul intern brut (mld. lei)	1190,3	1317,3	1440,1	1560,1	1678,6

(Comisia Națională de Strategie și prognoză: https://cnp.ro/wp-content/uploads/2022/02/Prognoza_2021_2025_in_profil_teritorial_aferenta_Prognozei_de_toamna_2021.pdf)

Raportat la Regiunea Nord Est valoarea produsului intern brut pe județele Regiunii, este prognozată astfel:

- miliarde lei, preturi curente -

Estimare a proiecției principalilor indicatori macroeconomici pe următorii ani -	2021	2022	2023	2024	2025
Regiunea de NORD EST:	123,1	135,9	147,7	159,3	171,0
Bacău	23,1	25,7	28,0	30,2	32,5
Botosani	11,7	12,9	13,9	15,0	16,0
Iasi	39,6	43,9	47,9	52,0	56,1
Neamț	16,2	17,9	19,4	20,9	22,3
Suceava	21,8	24,0	26,0	27,9	29,8
Vaslui	10,5	11,5	12,4	13,3	14,2

(Comisia Națională de Strategie și prognoză: https://cnp.ro/wp-content/uploads/2022/02/Prognoza_2021_2025_in_profil_teritorial_aferenta_Prognozei_de_toamna_2021.pdf)

La nivelul județului Suceava, sectoarele de activitate cele mai semnificative, din punct de vedere al rezultatelor economico-financiare, au fost:

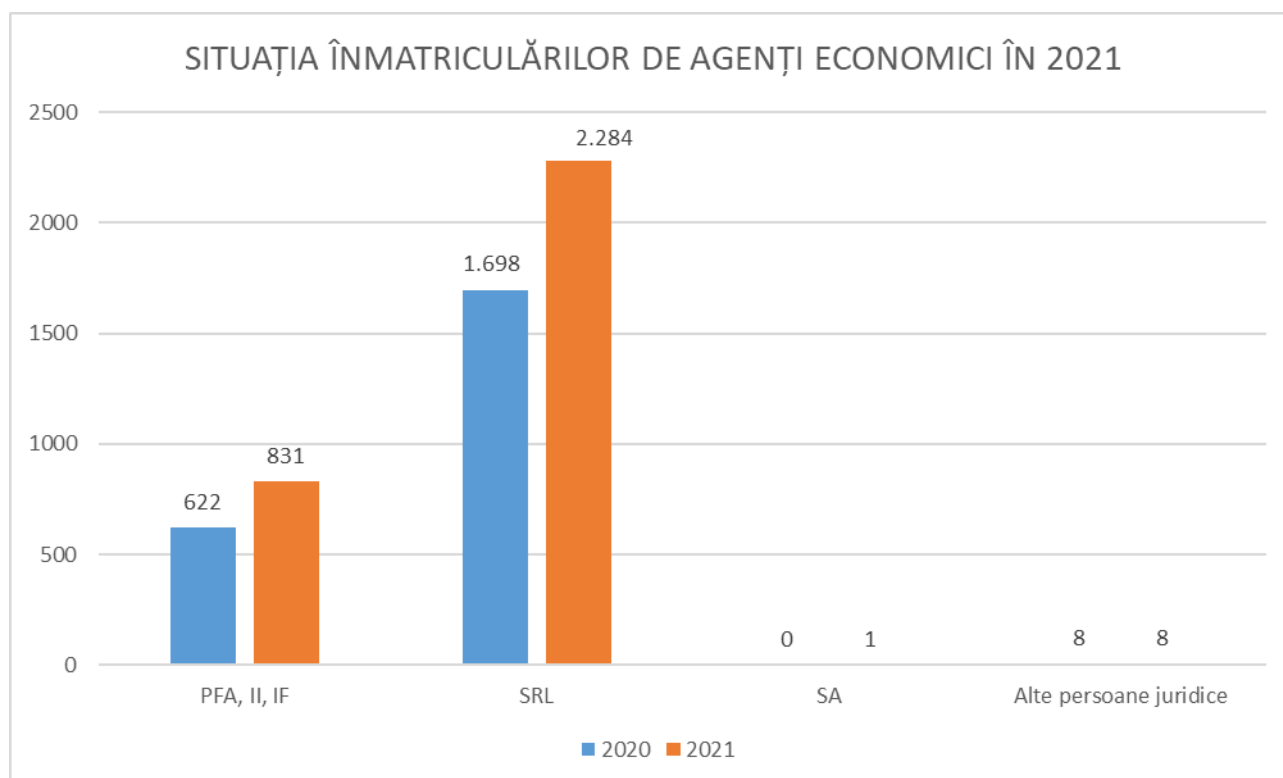
- Comerțul cu ridicata și amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor;

- Industria prelucrătoare;
- Transporturile și depozitățile;
- Construcțiile.

Ramurile industriale reprezentative din județ sunt:

- industria lemnului, dezvoltată în corelație directă cu suprafața fondului forestier;
- industria alimentară, care se dezvoltă în corelație directă cu agricultura județului, fiind bazată în principal pe prelucrarea produselor animaliere (lapte, carne);
- industria ușoară, reprezentată prin societăți de confecții și tricotaje, a pielăriei și încălțămintei;
- industria construcțiilor de mașini, reprezentată prin societățile care fabrică scule și rulmenți.

Conform datelor Oficiului Național al Registrului Comerțului, situația generală a agenților economici în 2021, comparativ cu anul 2020, se prezintă astfel:

La creșterea PIB, în anul 2021 față de anul 2020, au contribuit majoritatea ramurilor economiei, contribuții pozitive mai importante având Comerțul, repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare și chiar sectorul de hoteluri și restaurante (+1,7%). Un motiv ar ține de faptul că domeniul a primit un impuls pe parcursul anului 2021 și datorită eliminării treptate a unor măsuri de restricție impuse anterior în contextul pandemiei. Asta deși, pe parcursul anului, România a continuat să se confrunte cu valuri COVID de intensitate mare. Industria a avut și ea o contribuție pozitivă, însă mai puțin semnificativă decât sectorul serviciilor.

Construcțiile, pe de altă parte, au avut o contribuție negativă la modificarea PIB (-0,1%) ca urmare a scăderii volumului lor de activitate cu 1,8%. Având în vedere însă faptul că pe parcursul anului 2020, în plină pandemie, construcțiile au avut un aport pozitiv, această evoluție este mai puțin surprinzătoare, fiind un efect decalat în timp al pandemiei.

La nivelul anului 2021, în ceea ce privește înmatriculările de agenți economici, situația se prezintă astfel:

➤ numărul total al agenților economici înmatriculați a crescut, în anul 2021, cu 34,19% față de anul 2020;

- cea mai importantă descreștere se înregistrează creștere se observă la numărul de societăți cu răspundere limitată înregistrate în registrul comerțului,
- în cazul PFA, II, IF se constată o creștere a înmatriculărilor cu peste 33%
- numărul de radieri a crescut cu 20,25% în anul 2021.

Sintetic, situația generală a județului Suceava se prezintă astfel:

	2020	2021
Firme înmatriculate	2.328	3.124
Salariați	111.250	114.912
Salariul mediu brut	4.297	4.429
Salariul mediu net	2.646	2.737
Rata șomajului (% la 31 decembrie)	5,10	4,50

La finele anului 2021, Județul Suceava este caracterizat prin următoarele aspecte economice:

- **3.124 firme înmatriculate,**
- **114.912 salariați,**
- **4.429, salariul mediu brut,** decembrie 2021;
- **2.737 lei, salariul mediu net,** decembrie 2021.
- **Rata șomajului de 4,50%**

Principalii indicatori economici ai societăților comerciale în anul 2021, comparativ cu anul 2020, se prezintă astfel:

- numărul societăților care au depus situațiile financiare a crescut cu 6,21% față de anul 2020;
- cifra de afaceri netă a societăților care au depus situațiile financiare aferente anului 2021 a crescut cu +26,80%, de la 21.464,55 milioane lei în 2020 la 27.216,55 milioane lei în 2021;
- în anul 2021 s-a menținut trendul de creștere a valorii profitului din exploatare obținut de către societățile analizate, cu peste 48 de procente, la fel și rata profitului a înregistrat o creștere de 16,75%;
- numărul mediu de salariați al celor peste 17.644 societăți este de 71.056, cu 6,07% mai mulți față de anul 2020, iar productivitatea medie a muncii a crescut cu peste 19%.

3.1.2. Productivitatea muncii

Numărul mediu de salariați al celor 71.056 de firme care au depus situațiile financiare aferente anului 2021 este de 66.988, mai puțini cu +6,07% față de anul 2020, iar productivitatea medie a muncii a crescut cu +19,70%.

INDICATORI	Anul de referință		Evoluția indicatorilor
	2020	2021	
Numărul mediu de salariați**	66.988	71.056	+6,07%
Productivitatea anuală a muncii (mil. lei/sal)	0,320	0,383	+19,70%

* Numărul societăților care au depus situațiile financiare anuale aferente exercițiului financiar 2021, la 31.05.2022, inclusiv cele depuse în zero.

** Numărul mediu de salariați din cadrul societăților care au depus situațiile financiare anuale aferente exercițiului financiar 2021, la 31.05.2022.

Cei mai mulți angajați din companiile sucevene lucrează în domeniile:

- Industria prelucrătoare (17.639 angajați),
- Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (15.923 angajați)
- Societăți de construcții (10.217 angajați);

Domeniile cu cel mai ridicat nivel de productivitate a muncii sunt următoarele:

- producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (0,655 mil. lei/salariat),
- comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (0,603 mil. lei/salariat),
- tranzacțiile imobiliare (0,507 mil. lei/salariat).

3.1.3. Firmele din județ. Dinamica, repartitia sectorială și pe clase de mărime

Numărul total al operatorilor economici nou înmatriculați a crescut, în anul 2021, cu 34,19% față de anul 2020.

Cea mai importantă creștere se observă la numărul de societăți cu răspundere limitată înregistrate în registrul comerțului.

În cazul PFA, II, IF se constată o creștere a înmatriculărilor cu peste 33%.

Numărul de radieri a crescut cu 20,25% în anul 2021.

INDICATORI	Anul de referință		Evoluția indicatorilor
	2020	2021	
Înmatriculări PFA, II, IF	622	831	+33,60%
Înmatriculări Societate în Nume Colectiv	0	0	-
Înmatriculări Societate în Comandită Simplă	0	0	-
Înmatriculări Societate cu Răspundere Limitată	1.698	2.284	+34,51%
Înmatriculări Societate pe Acțiuni	0	1	-
Înmatriculări Regie autonomă	0	0	-
Înmatriculări Societate cooperativă	0	0	-
Înmatriculări Alte persoane juridice	8	8	0%
Total Înmatriculări	2.328	3.124	+34,19%
Radieri	1.027	1.235	+20,25%

În 2021, numărul societăților care au depus situațiile financiare a crescut cu 6,21% față de anul 2020, de la 16.612 la 17.644.

Numărul cel mai mare de societăți, respectiv 5.150, activează în domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, urmat de transport și depozitare cu 2.229 societăți și construcții cu 2.207 societăți.

Secțiune	Domeniu activitate	Nr. firme
G	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	5.150
H	Transport și depozitare	2.229
F	Construcții	2.207
C	Industria prelucrătoare	1.930
M	Activități profesionale, științifice și tehnice	1.321

I	Hoteluri și restaurante	1.250
A	Agricultură, silvicultură și pescuit	758
N	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	484
S	Alte activități de servicii	463
J	Informații și comunicații	447
Q	Sănătate și asistență socială	444
L	Tranzacții imobiliare	290
R	Activități de spectacole, culturale și recreative	210
K	Intermedieri financiare și asigurări	181
P	Învățământ	155
E	Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	67
B	Industria extractivă	39
D	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	18
O	Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	1
T	Activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; activități ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu	0
TOTAL		17.644

Companiile din domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor au avut în anul 2021 o cifră de afaceri netă totală de 9.599,29 milioane lei, societățile din domeniul industriei prelucrătoare au obținut a doua poziție în ceea ce privește cifra de afaceri netă cu o valoare de 7.677,86 milioane lei, urmate de firmele din domeniul transportului și depozitării cu 3.408,34 milioane lei.

În ceea ce privește profitul curent, prima poziție în clasament este ocupată de firmele care activează în domeniul industriei prelucrătoare cu un profit de 889,89 milioane lei, pe locul secund se află companiile din domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor cu un profit de 856,76 milioane lei, iar a treia poziție aparține firmelor din domeniul construcțiilor cu valoarea profitului de 348,47 milioane lei.

Ierarhia se modifică în ceea ce privește rata profitului, pe primul loc situându-se companiile din domeniul intermedieri financiare și asigurări care înregistrează o rată a profitului de 51,77%. Pe următoarele poziții în ceea ce privește rata profitului se situează companiile din domeniul tranzacții imobiliare cu o rată a profitului de 43,22%, urmate de societățile din informații și comunicații cu 43,07%.

Se observă faptul că domeniile cele mai profitabile au și un număr ridicat de salariați: companiilor din domeniul industriei prelucrătoare (17.639 angajați), urmate de firmele din domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (15.923 angajați) și societățile de construcții (10.217 angajați).

Cele mai productive companii sunt care activează în următoarele domenii: producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (0,655 mil. lei/salariat), comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (0,603 mil. lei/salariat) și tranzacțiile imobiliare (0,507 mil. lei/salariat).

Societăți comerciale din județul Suceava

Domeniu de activitate	Numărul societăților	Cifra de afaceri netă (mil. lei)	Profitul curent (mil. lei)	Rata profitului (%)	Numărul mediu de salariați	Productivitatea medie a muncii (mil. lei/sal)
Secțiunea A AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ ȘI PESCUIT	758	889,99	170,69	19,18	2244	0,397
Secțiunea B INDUSTRIA EXTRACTIVĂ	39	110,15	20,55	18,66	400	0,275
Secțiunea C INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE	1.930	7.677,86	889,89	11,59	17.639	0,435
Secțiunea D PRODUȚIA ȘI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI TERMICĂ, GAZE, APĂ CALDĂ ȘI AER CONDIȚIONAT	18	244,49	-10,89	-4,46	373	0,655
Secțiunea E DISTRIBUȚIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DEȘEURILOR, ACTIVITĂȚI DE DECONTAMINARE	67	262,97	31,22	11,87	1.433	0,184
Secțiunea F CONSTRUCȚII	2.207	2.596,65	348,47	13,42	10.217	0,254
Secțiunea G COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMĂNUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR ȘI MOTOCICLETELOR	5.150	9.599,29	856,76	8,93	15.923	0,603
Secțiunea H TRANSPORT ȘI DEPOZITARE	2.229	3.408,34	336,97	9,89	9.120	0,374
Secțiunea I HOTELURI ȘI RESTAURANTE	1.250	837,61	166,93	19,93	5.071	0,165
Secțiunea J INFORMAȚII ȘI COMUNICAȚII	447	145,95	62,86	43,07	682	0,214
Secțiunea K INTERMEDIERI FINANCIARE ȘI ASIGURĂRI	181	35,11	18,18	51,77	204	0,172
Secțiunea L TRANZACȚII IMOBILIARE	290	152,06	65,73	43,22	300	0,507
Secțiunea M ACTIVITĂȚI PROFESIONALE, ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE	1.321	376,06	130,04	34,58	2.319	0,162
Secțiunea N ACTIVITĂȚI DE SERVICII ADMINISTRATIVE ȘI ACTIVITĂȚI DE SERVICII SUPT	484	316,65	72,31	22,84	2037	0,155
Secțiunea O ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ ȘI APĂRARE; ASIGURĂRI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	1	0,00	0,00	0,00	0	0,000
Secțiunea P ÎNVĂȚĂMÂNT	155	20,64	3,85	18,66	331	0,062
Secțiunea Q SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	444	323,78	105,81	32,68	1.417	0,228
Secțiunea R ACTIVITĂȚI DE SPECTACOLE, CULTURALE ȘI RECREATIVE	210	145,40	33,68	23,16	515	0,282
Secțiunea S ALTE ACTIVITĂȚI DE SERVICII	463	73,55	11,22	15,25	831	0,089

Domeniu de activitate	Numărul societăților	Cifra de afaceri netă (mil. lei)	Profitul curent (mil. lei)	Rata profitului (%)	Numărul mediu de salariați	Productivitatea medie a muncii (mil. lei/sal)
Secțiunea T ACTIVITĂȚI ALE GOSPODĂRIILOR PRIVATE ÎN CALITATE DE ANGAJATOR DE PERSONAL CASNIC; ACTIVITĂȚI ALE GOSPODĂRIILOR PRIVATE DE PRODUCERE DE BUNURI ȘI SERVICII DESTINATE CONSUMULUI PROPRIU	0	0,00	0,00	0,00	0	0,000
Secțiunea U ACTIVITĂȚI ALE ORGANIZAȚIILOR ȘI ORGANISMELOR EXTRATERITORIALE	0	0,00	0,00	0,00	0	0,000
Total	17.644	27.216,55	3.314,25	12,18	71.056	0,383

Sursa: SNIA (Sistemul Național de Informații de Afaceri, Topul Național al Firmelor)

Statisticile raportate orașele și municipiile din județul Suceava, arată că societățile cu sediul social în zona urbană și care au depus situațiile financiare anuale pentru anul 2021 au o pondere de 56,87% din numărul total de la nivelul județului, cifra de afaceri (61,23%) menținându-se aproximativ în jurul aceluiași procent asemeni anului trecut.

De asemenea, se observă că municipiul reședință de județ se află pe prima poziție în ceea ce privește numărul de societăți (26,90%), cifra de afaceri netă (6.840,64 mil. lei), profitul curent (910,44 mil. lei) și numărul mediu de salariați (22.288 salariați).

Municipiul Rădăuți a înregistrat în anul 2021 cea mai mare productivitate medie a muncii (0,958 mil. lei / salariat), clasându-se însă pe locul al doilea în ceea ce privește numărul de societăți (6,05%), cifra de afaceri netă (4.611,30 mil. lei) și numărul mediu de salariați (4.815 salariați).

Se observă că numărul societăților din zona urbană, precum și rezultatele pozitive obținute de acestea, nu sunt în corelație directă cu numărul de locuitori, un rol important avându-l potențialul zonei și nivelul de dezvoltare economico-socială.

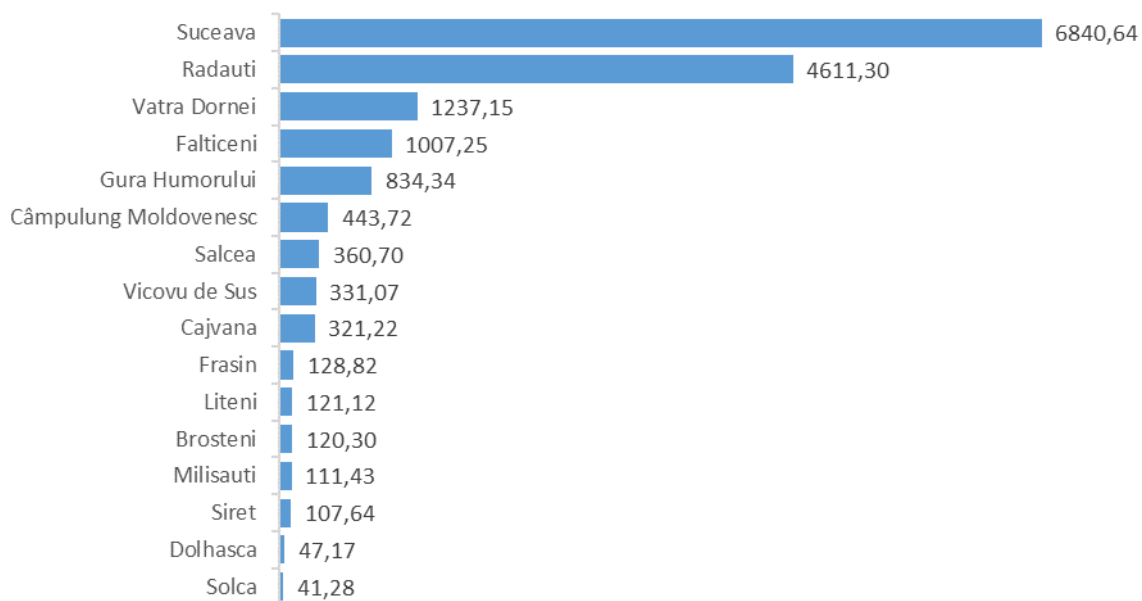
Indicatori centralizați pe orașele și municipiile din județul Suceava

Oraș / Municipiu	Numărul societăților	Ponderea pe județ după numărul de societăți	Cifra de afaceri netă (mil. lei)	Pondere a pe județ după cifra de afaceri netă	Profitul curent (mil. lei)	Numărul mediu de salariați	Rata profitului	Productivitatea medie a muncii (mil. lei)
Suceava	4.747	26,90	6.840,64	25,13	910,44	22.288	13,31	0,307
Radauti	1.068	6,05	4.611,30	16,94	457,98	4.815	9,93	0,958
Câmpulung Moldovenesc	782	4,43	443,72	1,63	52,41	1.916	11,81	0,232
Falticeni	738	4,18	1.007,25	3,70	136,10	3.505	13,51	0,287
Gura Humorului	633	3,59	834,34	3,07	76,35	2.631	9,15	0,317
Vatra Dornei	587	3,33	1.237,15	4,55	128,68	2.496	10,40	0,496
Vicovu de Sus	262	1,48	331,07	1,22	37,41	1.444	11,30	0,229
Salcea	195	1,11	360,70	1,33	52,22	1.026	14,48	0,352
Siret	187	1,06	107,64	0,40	24,45	471	22,72	0,229

Cajvana	170	0,96	321,22	1,18	39,46	419	12,29	0,767
Liteni	142	0,80	121,12	0,45	20,97	364	17,31	0,333
Brosteni	139	0,79	120,30	0,44	17,39	394	14,45	0,305
Frasin	133	0,75	128,82	0,47	9,05	433	7,02	0,297
Milisauti	107	0,61	111,43	0,41	6,86	301	6,15	0,370
Dolhasca	84	0,48	47,17	0,17	9,63	145	20,41	0,325
Solca	60	0,34	41,28	0,15	8,66	141	20,99	0,293
TOTAL	10.034	56,87	16.665,13	61,23	1.988,06	42.789	11,93	0,389

Sursa: SNIA (Sistemul Național de Informații de Afaceri, Topul Național al Firmelor)

TOP 10 ORAȘE ȘI MUNICIPII DUPĂ CIFRA DE AFACERI (mil. lei)

3.1.4. Informații privind comerțul

Comerțul internațional cu bunuri în perioada 2020 – 2021, conform informațiilor publicate de către Direcția județeană de Statistică Suceava:

EXPORTUL FOB DE MĂRFURI, PE SECȚIUNI ȘI PE PRINCIPALELE CAPITOLE DIN NOMENCLATORUL COMBINAT (NC) - JUDEȚUL SUCEAVA

mii euro

Cod NC	Secțiuni, capitole din NC	2021 ¹⁾		2020 ²⁾		dec. 2021 față de dec. 2020 ¹⁾	an 2021 față de an 2020 ¹⁾
		dec.	12 luni	dec.	12 luni		
	TOTAL	49.954	602.523	35.650	464.203	140,1	129,8
I	Animale vii și produse animale	1.192	11.534	769	11.234	155,0	102,7
II	Produse vegetale	949	6.817	327	7.301	290,2	93,4
III	Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	19	177	17	140	111,8	126,4
IV	Produse alimentare, băuturi și tutun	1.261	20.942	970	12.006	130,0	174,4

V	Produse minerale	84	1.404	36	1.349	233,3	104,1
VI	Produse chimice	246	2.024	82	1.231	300,0	164,4
VII	Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	3.541	38.286	1.910	22.751	185,4	168,3
VIII	Piei crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea	149	2.600	155	1.541	96,1	168,7
IX	Produse din lemn, exclusiv mobilier	23.153	307.988	17.991	220.130	128,7	139,9
X	Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea	5.107	53.538	3.059	38.877	166,9	137,7
XI	Materiale textile și articole din acestea	2.627	22.725	1.307	21.695	201,0	104,7
XII	Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	94	2.097	167	1.973	56,3	106,3
XIII	Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare	248	3.609	163	2.744	152,1	131,5
XV	Metale comune și articole din acestea	928	7.170	450	5.627	206,2	127,4
XVI	Mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	4.774	71.469	5.535	75.609	86,3	94,5
XVII	Mijloace și materiale de transport	3.253	30.273	1.866	22.879	174,3	132,3
XVIII	Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale și similare; ceasuri; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora	242	1.606	142	1.233	170,4	130,3
XX	Mărfuri și produse diverse	1.147	11.559	571	7.410	200,9	156,0
XXII	Bunuri necuprinse în alte secțiuni din Nomenclatorul Combinat	941	6.705	135	8.473	697,0	79,1

Exporturile FOB au totalizat în luna decembrie 2021, 49.954 mii euro, în scădere cu 17,7% față de luna noiembrie 2021 și în creștere cu 40,1% față de luna decembrie 2020.

În luna decembrie 2021, comparativ cu luna decembrie 2020, următoarele secțiuni au înregistrat creșteri ale valorii mărfurilor exportate:

- Produse chimice	200,0%
- Produse vegetale	190,2%
- Produse minerale	133,3%
- Metale comune și articole din acestea	106,2%
- Materiale textile și articole din acestea	101,0%
- Mărfuri și produse diverse	100,9%
- Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	85,4%
- Mijloace și materiale de transport	74,3%
- Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale și similare; ceasuri; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora	70,4%
- Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea	66,9%
- Animale vii și produse animale	55,0%
- Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare	52,1%
- Produse alimentare, băuturi și tutun	30,0%
- Produse din lemn, exclusiv mobilier	28,7%
- Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	11,8%

Scăderi ale valorii mărfurilor exportate, în luna decembrie 2021, față de luna decembrie 2020, au avut următoarele secțiuni:

- Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	-43,7%
- Mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	-13,7%
- Piei crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea	-3,9%

În perioada ianuarie-decembrie 2021, exporturile FOB din județul Suceava au totalizat 602.523 mii euro cu 29,8% mai mult decât valoarea mărfurilor exportate în anul 2020 (464.203 mii euro).

Creșteri ale valorii exporturilor de mărfuri din anul 2021, comparativ cu exporturile din perioada ianuarie-decembrie 2020, s-au înregistrat la secțiunile:

- Produse alimentare, băuturi și tutun	74,4%
- Piei crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea	68,7%
- Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	68,3%
- Produse chimice	64,4%
- Mărfuri și produse diverse	56,0%
- Produse din lemn, exclusiv mobilier	39,9%
- Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea	37,7%
- Mijloace și materiale de transport	32,3%
- Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare	31,5%
- Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale și similare; ceasuri; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora	30,3%
- Metale comune și articole din acestea	27,4%
- Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	26,4%
- Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	6,3%
- Materiale textile și articole din acestea	4,7%
- Produse minerale	4,1%
- Animale vii și produse animale	2,7%

Scăderi ale valorii exporturilor de mărfuri în perioada ianuarie-decembrie 2021, față de perioada similară din anul 2020, au înregistrat secțiunile:

- Produse vegetale	-6,6%
- Mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	-5,5%

În cadrul regiunii Nord-Est, județul Suceava se află pe locul 3 din punct de vedere al volumului de mărfuri exportate în perioada ianuarie-decembrie 2021, deținând 18,0% din total exporturi la nivel de regiune. Județul Suceava a fost devansat de județele: Bacău (care a exportat 29,0% din total la nivel de regiune) și Iași (28,6%).

Un volum mai mic al exporturilor s-a înregistrat în județele: Neamț (care a exportat 13,2% din total la nivel de regiune Nord-Est), Botoșani (6,9%) și Vaslui (4,3%).

În perioada ianuarie-decembrie 2021, Regiunea Nord-Est a deținut o pondere de 4,5% în totalul mărfurilor exportate de România.

IMPORTUL CIF DE MĂRFURI, PE SECȚIUNI ȘI PE PRINCIPALELE CAPITOLE DIN NOMENCLATORUL COMBINAT (NC) - JUDEȚUL SUCEAVA

mii euro

Cod NC	Secțiuni, capitole din NC	2021 ¹⁾		2020 ²⁾		dec. 2021 față de dec. 2020 ¹⁾	an 2021 față de an 2020 ¹⁾
		dec.	12 luni	dec.	12 luni		
	TOTAL	78.351	860.636	53.555	655.675	146,3	131,3
I	Animale vii și produse animale	2.537	35.913	3.091	33.644	82,1	106,7
II	Produse vegetale	1.101	13.810	870	11.834	126,6	116,7
III	Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	115	1.354	58	1.037	198,3	130,6
IV	Produse alimentare, băuturi și tutun	1.581	19.382	1.172	15.701	134,9	123,4
V	Produse minerale	227	6.817	459	6.657	49,5	102,4
VI	Produse chimice	14.090	109.519	5.705	69.684	247,0	157,2
VII	Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	13.042	129.024	6.186	88.810	210,8	145,3
VIII	Piei crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea	342	4.040	188	3.539	181,9	114,2
IX	Produse din lemn, exclusiv mobilier	7.758	77.222	6.406	64.812	121,1	119,1
X	Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea	4.089	39.196	2.760	32.655	148,2	120,0
XI	Materiale textile și articole din acestea	4.590	46.809	4.072	40.846	112,7	114,6
XII	Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	569	7.704	430	6.161	132,3	125,0
XIII	Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare	1.403	20.012	1.399	13.635	100,3	146,8
XV	Metale comune și articole din acestea	6.076	117.822	4.793	75.979	126,8	155,1
XVI	Mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	13.067	141.539	10.188	128.098	128,3	110,5
XVII	Mijloace și materiale de transport	4.607	56.962	3.404	40.953	135,3	139,1
XVIII	Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale și similare; ceasuri; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora	848	9.877	805	7.202	105,3	137,1
XX	Mărfuri și produse diverse	1.518	16.253	1.140	10.265	133,2	158,3
XXII	Bunuri necuprinse în alte secțiuni din Nomenclatorul Combinat	793	7.383	429	4.163	184,8	177,3

Creșteri ale importurilor de mărfuri în luna decembrie 2021 comparativ cu luna decembrie 2020 s-au înregistrat la următoarele secțiuni:

- Produse chimice	147,0%
- Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	110,8%
- Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	98,3%
- Piei crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea	81,9%
- Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea	48,2%
- Mijloace și materiale de transport	35,3%
- Produse alimentare, băuturi și tutun	34,9%
- Mărfuri și produse diverse	33,2%
- Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	32,3%
- Mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	28,3%
- Metale comune și articole din acestea	26,8%
- Produse vegetale	26,6%
- Produse din lemn, exclusiv mobilier	21,1%
- Materiale textile și articole din acestea	12,7%
- Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale și similare; ceasuri; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora	5,3%

Scăderi ale valorii mărfurilor importate în luna decembrie 2021, comparativ cu luna decembrie 2020 s-au înregistrat la secțiunile:

- Produse minerale	-50,5%
- Animale vii și produse animale	-17,9%

În perioada ianuarie-decembrie 2021, valoarea mărfurilor importate în cadrul județului Suceava (860.636 mii euro), a avut o creștere cu 31,3% față de valoarea înregistrată în anul 2020 (655.675 mii euro).

În perioada ianuarie-decembrie 2021 comparativ cu importurile din anul 2020, secțiunile Nomenclatorului Combinat au înregistrat creșteri ale valorii importurilor de mărfuri:

- Mărfuri și produse diverse	58,3%
- Produse chimice	57,2%
- Metale comune și articole din acestea	55,1%
- Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare	46,8%
- Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	45,3%
- Mijloace și materiale de transport	39,1%
- Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale și similare; ceasuri; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora	37,1%
- Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	30,6%

- Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	25,0%
- Produse alimentare, băuturi și tutun	23,4%
- Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea	20,0%
- Produse din lemn, exclusiv mobilier	19,1%
- Produse vegetale	16,7%
- Materiale textile și articole din acestea	14,6%
- Piei crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea	14,2%
- Mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	10,5%
- Animale vii și produse animale	6,7%
- Produse minerale	2,4%

În perioada ianuarie-decembrie 2021, în cadrul regiunii Nord-Est, județul Suceava s-a situat pe locul 3 din punct de vedere al valorii mărfurilor impotote, deținând 20,2% din total importuri la nivel de regiune. Județul Suceava a fost devansat de județele: Bacău (care a importat 32,7% din total, la nivel de regiune Nord-Est) și Iași (25,8%).

Un volum mai mic al importurilor s-a înregistrat în județele: Neamț (cu 12,3% din total volum importuri la nivel de regiune), Botoșani (5,3%) și Vaslui (3,7%).

Intrările de mărfuri în cadrul regiunii Nord-Est, în perioada ianuarie-decembrie 2021, au deținut o pondere de 4,2% în totalul importurilor României.

EVOLUȚIA EXPORTURILOR ȘI IMPORTURILOR ÎN PERIOADA DECEMBRIE 2020 - DECEMBRIE 2021

	2020 ¹⁾	2021											
	dec.	ian. ²⁾	febr. ²⁾	mar. ²⁾	apr. ²⁾	mai ²⁾	iun. ²⁾	iul. ²⁾	aug. ²⁾	sept. ²⁾	oct. ²⁾	nov. ²⁾	dec. ³⁾
	NIVEL NAȚIONAL												
Exporturi FOB (mil.€)	5071,8	5408,1	5784,2	6526,9	6236,4	5946,8	6246,4	6361,7	5672,0	6350,7	6547,4	7091,0	6529,8
Importuri CIF (mil.€)	7028,4	6589,3	7680,4	8787,5	7972,9	7721,9	8094,2	8551,0	7402,2	8480,3	9007,9	9244,2	8869,6
Sold FOB/CIF (mil.€)	-1956,6	-1181,2	-1896,2	-2260,6	-1736,5	-1775,1	-1847,8	-2189,3	-1730,2	-2129,6	-2460,5	-2153,2	-2339,8
Gradul de acoperire al importurilor cu exporturi (FOB/CIF%)	72,2	82,1	75,3	74,3	78,2	77,0	77,2	74,4	76,6	74,9	72,7	76,7	73,6
JUDEȚ SUCEAVA													
Exporturi FOB (mil.€)	35,7	39,9	44,5	46,3	45,7	48,1	52,3	55,0	47,4	55,8	56,9	60,7	50,0
Importuri CIF (mil.€)	53,6	57,6	58,7	66,6	69,3	64,7	66,5	84,1	65,2	77,6	93,5	78,5	78,4
Sold FOB/CIF (mil.€)	-17,9	-17,7	-14,2	-20,3	-23,6	-16,6	-14,2	-29,1	-17,8	-21,8	-36,6	-17,8	-28,4
Gradul de acoperire al importurilor cu exporturi (FOB/CIF%)	66,6	69,2	75,9	69,4	65,9	74,3	78,6	65,4	72,7	71,9	60,9	77,4	63,8

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Suceava

3.2. INFORMAȚII PARȚIALE

3.2.1. Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate

Ca urmare a integrării României în UE, firmele din județ se confruntă cu o presiune concurențială sporită pentru a rezista pe piața internă și pentru a valorifica oportunitățile participării pe piața UE.

Noi firme și investiții de capital străin vor fi atrase în județ. Dincolo de avantajul conjunctural (care se va reduce în timp) al prețului relativ scăzut al forței de muncă, competitivitatea firmelor va fi condiționată într-o măsură din ce în ce mai mare de creșterea valorii adăugate prin eforturi susținute de inovare și segmentare pentru cucerirea și păstrarea pieței, cu accent pe **tehnologie, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare** adecvate.

Nevoile de competitivitate ale firmelor vor conduce și la dezvoltarea și diversificarea pieței de **servicii pentru afaceri** ("business to business"): servicii de consultanță, financiare, comerciale etc., dar și alte servicii pentru întreprinderi rezultate din externalizarea unor activități auxiliare producției și contractate cu firme specializate - de ex. de întreținere și reparații (mentenanță), servicii pentru produsele vândute etc.

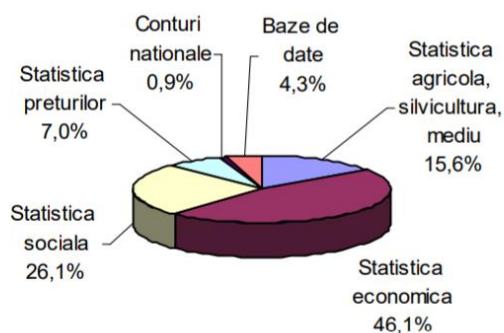
3.2.2. Cercetarea – dezvoltarea

Unul dintre factorii ce potențează competitivitatea este dezvoltarea sectorului de cercetare-dezvoltare. Din păcate, legăturile sectorului de cercetare-dezvoltare cu mediul economic sunt insuficient dezvoltate comparativ cu potențialul și nevoile de dezvoltare economică a județului. În viitor, odată cu dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere este necesară accelerarea procesului de transfer tehnologic.

Ponderea agenților economici care au raportat date on-line în totalul unităților cu cont în sistem a fost de 89,4% pe total cercetări statistice.

Gradul de actualizare a datelor de contact ale agenților economici cu date de identificare actualizate a fost 100%. Numărul refuzurilor de date în total unități transmise de INS a fost 0,6%.

Structura cercetarilor statistice in anul 2020

În ultimii 4 ani analizați (v. tab. 3.8.), județul Suceava a cunoscut o scădere a numărului de cercetători la 10.000 locuitori, de la 27,4 în 2017 la 24,9 în 2020.

În valoare absolută, numărul de salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare din județ a crescut de la 595 de salariați în 2017 la 673 de salariați în 2020 (în timp ce la nivel național a scăzut de la 44801 de salariați în 2017 la 42963 salariați în 2020).

De asemenea, în anul 2020 a avut loc o scădere a cheltuielilor de cercetare-dezvoltare la nivelul județului cu 18,5%.

Tab 3.8.

	Numărul salariaților din activitățile de cercetare-dezvoltare				Nr. salariați în cercetare-dezvoltare la 10000 pers. Ocupate civile			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
România	44801	44733	43973	42963	53,5	53,2	50,8	51
Suceava	595	576	634	673	27,4	26,2	28,7	24,9

	Totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare - Mii lei (RON) – prețuri curente -			
	2017	2018	2019	2020
România	4317086	4769279	2464779	2555662
Suceava	8568	9220	13782	18524

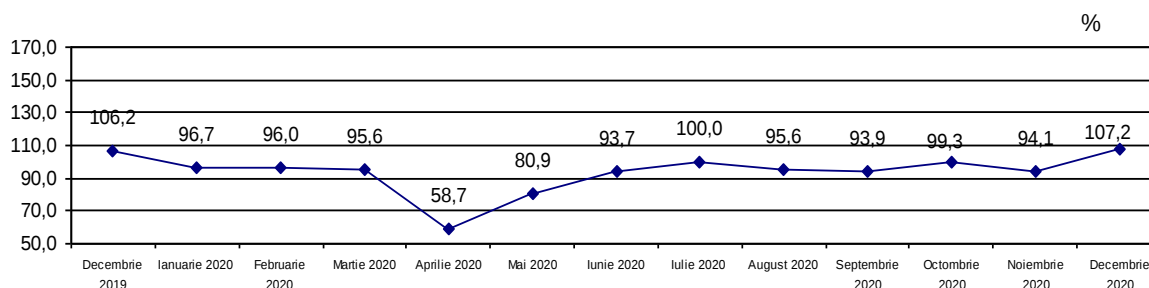
Sursa: INS, Anuarul statistic

Cercetarea din România este extrem de centralizată, în anul 2020, 51,3% din numărul salariaților și 54,8% din fondurile destinate domeniului fiind concentrate în municipiul București și județul Ilfov.

3.2.3. Industria

Indicele producției industriale, serie brută, realizată la nivelul județului Suceava, în luna ianuarie 2021, pentru unitățile cercetate statistic (eșantion reprezentativ la nivel de țară), a fost 113,7%, în creștere cu 13,7 puncte procentuale față de aceeași lună din anul 2020.

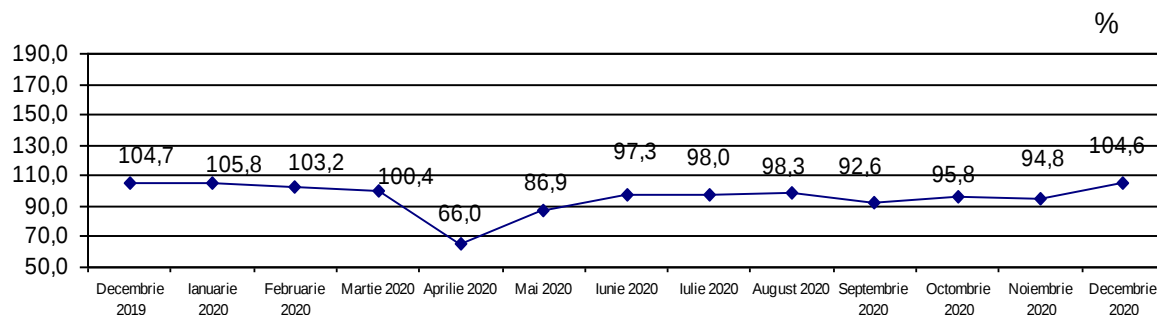
Evoluția indicilor producției industriale în 2020, serie brută, luna corespunzătoare din anul 2019:

Indicele valoric al cifrei de afaceri în industrie (piața internă și externă) realizat de întreprinderile din județ, cu activitate principală de industrie, pentru unitățile observate statistic în luna decembrie 2020, a fost 104,6%, mai mare cu 4,6 puncte procentuale comparativ cu luna decembrie 2019.

În perioada 01.01 - 31.12.2020 indicele cifrei de afaceri a întreprinderilor cu activitate principală de industrie, față de aceeași perioadă a anului 2019, a fost 95,0%.

Evoluția indicilor valorici ai cifrei de afaceri din industrie în 2020, serie brută, luna corespunzătoare din anul 2019:

INDICIILE PRODUCȚIEI INDUSTRIALE - serie brută - (%)	2020											
	ian.	feb.	mar.	apr.	mai	iun.	iul.	aug.	sep.	oct.	nov.	dec.
Total țară	8,0	7,6	7,3	1,4	9,6	8,9	3,5	6,3	00,1	8,8	7,0	02,6
Industrie extractivă	7,8	8,8	2,5	1,7	1,8	2,2	9,6	9,5	1,1	1,0	9,9	6,2
Industrie prelucrătoare	8,7	8,1	5,6	5,1	6,4	9,4	3,1	5,9	00,6	9,0	6,3	02,8
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	4,4	4,8	6,4	4,9	8,5	8,8	8,4	01,6	00,7	01,0	05,1	03,8

În perioada ianuarie-noiembrie 2020, exporturile FOB din județul Suceava au totalizat 428.442 mii euro. Comparativ cu exporturile din ianuarie - noiembrie 2019, valoarea mărfurilor exportate a scăzut cu 14,5%.

Creșteri ale valorii exporturilor de mărfuri în perioada ianuarie - noiembrie 2020, comparativ cu exporturile din perioada similară din anul 2019, s-au înregistrat la secțiunile:

- Produse chimice: 125,2%,
- Produse vegetale: 73,6 %,
- Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale și similare; ceasuri; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora: 70,6%,
- Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale: 18,0%,
- Piei crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea: 9,0%,
- Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea: 7,3%,
- Produse alimentare, băuturi și tutun: 5,6%.

Scăderi ale volumului exporturilor de mărfuri în perioada ianuarie - noiembrie 2020, față de perioada similară din anul 2019, au înregistrat următoarele secțiuni:

- Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare: -52,4%,
- Materiale textile și articole din acestea: -46,8%,
- Mărfuri și produse diverse: -36,0%,
- Mijloace și materiale de transport: -27,6%,
- Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare: -13,9%,
- Produse din lemn, exclusiv mobilier : -13,0%,
- Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea: -8,3%,
- Metale comune și articole din acestea: -2,9%,
- Produse minerale: -2,7%,
- Mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile: 1,7%.

În cadrul regiunii Nord-Est, județul Suceava se află pe locul 3 din punct de vedere al volumului de mărfuri exportate în perioada ianuarie-noiembrie 2020, deținând 17,4% din total exporturi la nivel de regiune. Județul Suceava a fost devansat de județele: Iași (care a exportat 29,6% din total la nivel de regiune) și Bacău (26,0%). Un volum mai mic al exporturilor s-a înregistrat în județele: Neamț (care a exportat 12,8% din total la nivel de regiune Nord-Est), Botoșani (8,7%) și Vaslui (5,5%).

În perioada ianuarie-noiembrie 2020, Regiunea Nord-Est a deținut o pondere de 4,3% în totalul mărfurilor exportate de România.

În privința importurilor de mărfuri în cadrul județului Suceava în luna noiembrie 2020, ponderea cea mai ridicată (19,0%) o deține secțiunea mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile, cu o valoare a importurilor de 11.129 mii euro, în scădere cu 39,0% față de luna octombrie 2020 și în creștere cu 12,4% față de luna noiembrie 2019.

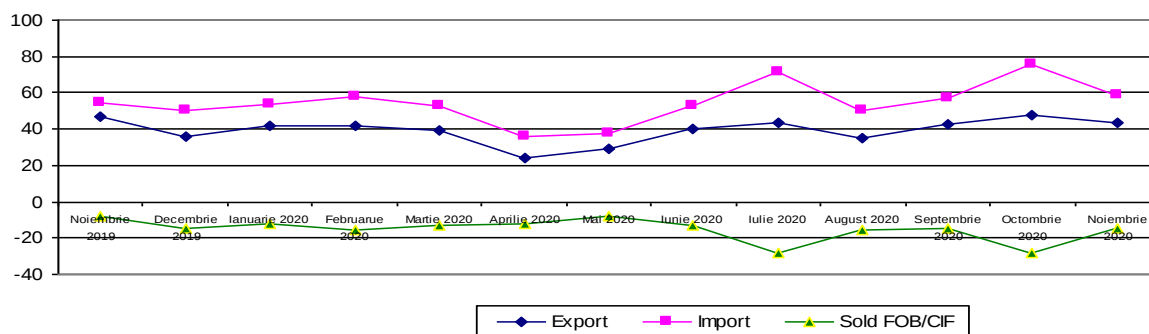
Secțiunea materiale plastice, cauciuc și articole din acestea, cu o valoare de 8.869 mii euro, a deținut o pondere de 15,2% în importurile județului Suceava. Valoarea importurilor a scăzut cu 17,5% față de luna octombrie 2020 și a crescut cu 11,3% față de luna noiembrie 2019.

Cu o valoare de 6.775 mii euro, importurile din cadrul secțiunii produse chimice, au atins o pondere de 11,6%; valoarea importurilor acestei secțiuni a crescut cu 17,2% comparativ cu luna octombrie 2020 și cu 31,2% față de luna noiembrie 2019.

În cadrul regiunii Nord-Est, județul Suceava se află pe locul 3 din punct de vedere al volumului importurilor de mărfuri înregistrat în luna noiembrie 2020, deținând 20,0% din total importuri la nivel de regiune. Astfel, județul Suceava a fost devansat de județele: Bacău (care a importat 30,8% din total la nivel de regiune Nord-Est) și Iași (27,2%). Un volum mai mic al importurilor s-a înregistrat în județele: Neamț (cu 12,3% din total volum importuri la nivel de regiune), Botoșani (5,4%) și Vaslui (4,3%). În luna noiembrie 2020, regiunea Nord-Est, a deținut o pondere de 3,8% în totalul mărfurilor importate de România.

În perioada ianuarie-noiembrie 2020, valoarea mărfurilor importate în cadrul județului Suceava (603.563 mii euro), a avut o scădere cu 6,2% față de valoarea înregistrată în perioada similară din anul 2019 (643.761 mii euro).

Exportul, importul și soldul operațiunilor de comerț exterior în județul Suceava
-mil.euro-

3.2.4. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu

În anul 2020 județul Suceava dispunea de o infrastructură diversă:

- lungimea simplă a liniilor de cale ferată – 526 km;
- lungimea simplă a liniilor de cale ferată electrificate – 248 km;
- lungimea drumurilor publice total (locul 3 pe țară) – 3150 km, din care:
- drumuri publice modernizate – 1576 km;
- drumuri publice cu îmbrăcămînți ușoare rutiere – 107 km;
- drumuri naționale – 628 km;
- drumuri naționale modernizate – 614 km;
- drumuri naționale cu îmbrăcămînți ușoare rutiere – 14 km;
- drumuri județene și comunale – 2522 km;

În apropierea municipiului Suceava, la o distanță de 12 km, se află Aeroportul Internațional „Ștefan cel Mare” Suceava, care asigură legăturile aeriene cu restul României, precum și cu alte țări.

Județul Suceava avea la data de 31.12.2017 o rețea de distribuție a apei potabile în lungime totală de 1163,4 km (din care 59,5% se găsește în municipii și orașe), o rețea de canalizare cu o lungime de 759,5 km și o rețea de distribuție a gazelor naturale în lungime totală de 534,4 km.

Dinamica investițiilor în **infrastructura tehnică** (alimentare cu energie electrică, apă, gaz, etc.), **edilitară** și **pentru afaceri**, în creștere în ultimii ani, se va accentua în perioada următoare din perspectiva nevoilor de dezvoltare economică și socială și a continuării integrării europene.

În **telecomunicații** se remarcă un proces de modernizare care se va accentua în viitor, datorită creșterii gradului de acoperire și expansiunii noilor tehnologii atât în telefonie fixă cât și în telefonie mobilă. **Schimbările tehnologice** în domeniu, vor antrena **modificări în profilul unor calificări** (ex. competențele IT pentru sistemele de transfer integrat de date, voce și imagine).

Adaptarea la standardele UE pentru **protecția mediului** conduce la o nevoie în creștere de personal specializat dar și de dezvoltare a unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate.

3.2.5. Agricultură

O caracteristică deosebită a regiunii și a județului este relieful foarte variat și specificul montan, cu potențial ridicat pentru creșterea animalelor, alternând cu suprafețe favorabile culturilor agricole.

Pășunile și fânețele ocupă o parte importantă din suprafața agricolă, creșterea bovinelor fiind o activitate tradițională a locuitorilor județului.

Evoluția repartizării terenurilor agricole pe tipuri de folosințe în județul Suceava:

Nr. crt.	Specificare	2016 – ha	2017 – ha	2018 - ha	2019 - ha	2020 - ha
1	Suprafața arabilă	179.572	180.451	180.298	180.186	180.186
2	Pășuni	90.021	93.052	93.052	93.052	93.052
3	Fânețe	75.076	78.388	78.404	78.404	78.404
4	Livezi	2.952	2.929	3.066	3.178	3.177

(Sursa: Direcția pentru Agricultură Suceava)

Numărul total de înscriși în agricultura ecologică la sfârșitul anului 2020 se prezintă astfel:

- 392 producători agricoli;
- 1 operatori floră spontană;
- 11 procesatori;
- 12 comercianți;
- 4 importatori;
- 2 exportatori.

În dinamică, producția vegetală medie obținută la culturile de bază, în perioada 2016 – 2020, se prezintă astfel:

Nr. Crt.	Specificare	2016 t/ha	2017 t/ha	2018 t/ha	2019 t/ha	2020 t/ha
1	Grâu +secară +triticale	3.287	3.933	3.939	3,946	3.414
2	Porumb	2.956	4.448	7,205	6.080	5.200
3	Cartof	11.622	20.191	14.832	12.188	17.506
4	Plante furajere	15.623	19.948	18.577	17.534	16.044
5	Legume	13.821	16.838	16.533	16.795	15.578
6	Fructe	8.896	8.637	9.823	10.640	15.799

(Sursa: Direcția pentru Agricultură Suceava)

Diferențele + / - a existentului la finalul anului 2020 față de perioada 2013 - 2020 sunt ca urmare a schimbării categoriei/destinației, scoaterii din circuitul agricol sau reintroducerii, înființării de livezi – pepiniere, etc.

În domeniul zootehniei s-a coordonat activitatea de monitorizare a efectivelor de animale pe specii și a producției animaliere.

La situația efectivelor de animale în 2020, la toate speciile de animale cu excepția familiilor de albine, se poate observa un accentuat trend descentent, în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Specificare	total efective 2016	total efective 2017	total efective 2018	total efective 2019	total efective 2020
1	bovine	130.947	127.939	127.415	119.222	18.629
2	porcine	32.982	17.401	22.619	20.240	16.373
3	ovine	255.294	255.547	246.787	217.521	189.598
4	păsări	387.564	488.854	445.095	352.740	112.275
5	caprine	18.163	17.192	17.312	15.016	17.276
6	cabaline	26.874	16.422	12.906	26.722	24.986
7	iepur	21.350	11.525	10.569	13.571	13.286
8	familii de albine	28.551	25.010	23.496	46.880	33.888
9	animale de blană	150	140	151	17	17

(Sursa: Direcția pentru Agricultură Suceava)

3.2.6. Silvicultura

La sfârșitul anului 2020, suprafața totală administrată de Direcția Silvică Suceava este de 341.399 ha fond forestier, din care 272.617 ha proprietate publică a statului și 68.782 ha proprietate a persoanelor juridice și fizice, aflată în administrare și/sau pază.

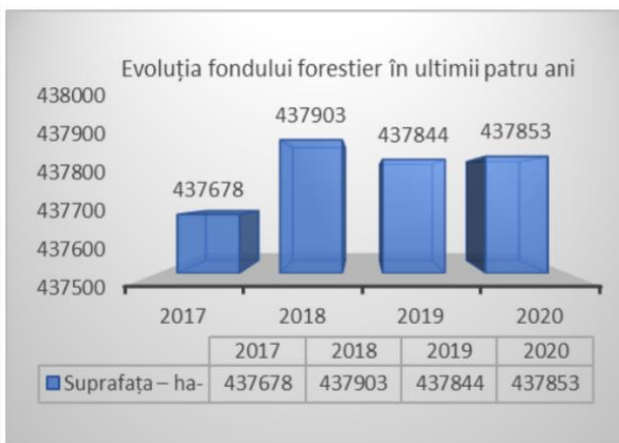
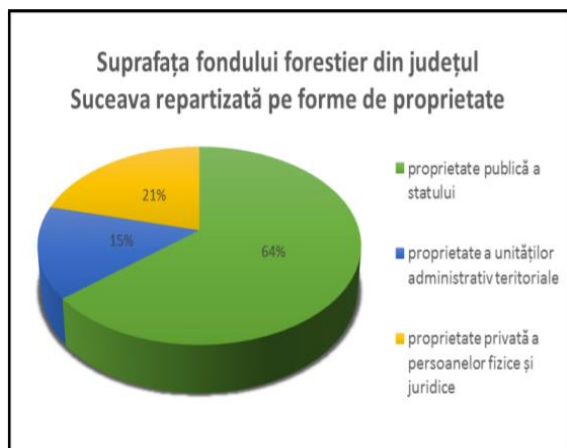
În anul 2020, în fond forestier de stat, programul Direcției Silvice Suceava, transmis de Regia Națională a Pădurilor -Romsilva, pentru lucrările de regenerarea pădurilor în suprafață de 1850 ha, din care regenerări naturale 860 ha și împăduriri integrale 990 ha, a fost realizat în procent de 116%, cu o depășire de 194 ha la regenerări naturale și 110 ha la împăduriri integrale.

Concomitent cu lucrările de instalare a noilor regenerări s-au efectuat lucrări de completări curente în plantații cu reușită provizorie pe suprafața de 174 ha ce era prevăzută în program. Valoarea lucrărilor de regenerarea pădurilor în anul 2020 în fond forestier de stat este de 15.068.362 lei.

În fond forestier privat cu contracte de administrare și servicii silvice în anul 2020 suprafața cu regenerări este de 266 ha, din care: regenerări naturale în suprafață de 75 ha, împăduriri în suprafață de 191 ha, iar lucrări de completări s-au executat pe o suprafață de 21 ha. Valoarea lucrărilor de regenerarea pădurilor în fond forestier privat administrat cu contracte și în fond forestier privat cu care direcția are încheiate contracte de servicii silvice este de 1.765.258 lei.

Valoarea totală a cheltuielilor cu lucrări de protecția pădurilor efectuate în anul 2020 este de 3980 mii lei, reprezentând 36% din valoarea cheltuielilor estimate pentru aceste lucrări în anul 2020.

Suprafața fondului forestier din județul Suceava își menține repartizarea pe forme de proprietate și în acest an: 64% proprietate publică a statului, 15% proprietatea unităților administrativ teritoriale, 21% proprietate privată a persoanelor fizice și juridice.

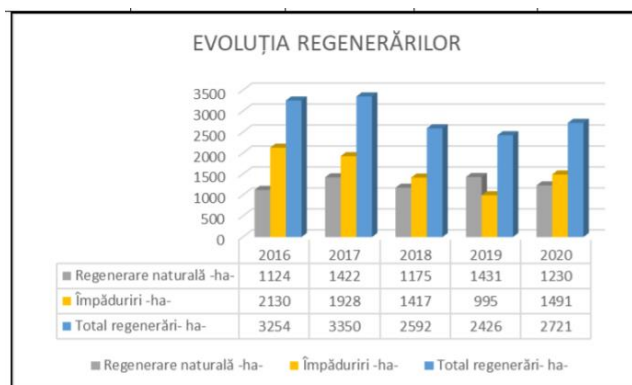

Privind reîmpădurirea suprafețelor de fond forestier proprietate privată și a celor proprietate publică a UAT, în anul 2020 s-au reîmpădurit 416.44 ha proprietatea privată a persoanelor fizice și juridice, conform datelor din următorul tabel:

Tip de regenerare:	Ani				
	2016	2017	2018	2019	2020
Regeneare naturală (ha)	1.124	1.422	1.175	1.431	1.230
Împăduriri (ha)	2.130	1.928	1.417	995	1.491
Total regenerări (ha)	3.254	3.350	2.592	2.426	2.721

Calitatea regenerărilor este urmărită cu precădere în campaniile de împăduriri și la controlul anual al regenerărilor, momente de referință pentru viitorul plantațiilor.

Reprezentarea grafică a evoluției pe ani a suprafețelor regenerate în fondul forestier din județul Suceava:

3.2.7. Turismul

În contextul pandemiei COVID 19, activitatea de turism din anul 2020 a avut ca principal obiectiv promovarea internă și internațională a județului Suceava, din punct de vedere turistic, în scopul creșterii numărului de turiști în județ.

Pandemia a afectat puternic agentii economici, măsurile impuse au determinat perturbări importante ale unor sectoare economice, unul dintre cele mai afectate fiind turismul prin limitarea contactului direct între persoane, imposibilitatea deplasării persoanelor fizice în scop turistic.

În luna decembrie 2020 se observă o creștere a activității turistice față de luna noiembrie 2020 dar în scădere față de luna decembrie 2019.

Structurile de primire turistică deschise în luna decembrie 2020, au pus la dispoziția turiștilor o capacitate de cazare existentă de 7638 locuri-pat, valoare mai mare cu 5,6% comparativ cu luna noiembrie 2020 și mai mică cu 18,3% față de luna decembrie 2019.

În județul Suceava, în numărul total al structurilor de primire turistică deschise în luna decembrie 2020, pensiunile agroturistice au deținut cea mai mare pondere, respectiv 39,8%, urmate de pensiunile turistice urbane (28,3%), hotelurile (14,3%) și 17,6% celelalte tipuri de structuri de primire turistică (moteli, hosteli, vile turistice, ș.a.).

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune a structurilor de primire ce au funcționat în județul Suceava în luna decembrie 2020 a fost de 217295 locuri – zile, în creștere cu 7,5% comparativ cu luna noiembrie 2020; față de luna decembrie 2019 capacitatea de cazare turistică în funcțiune a scăzut cu 15,5%.

Pe tipuri de structuri, cea mai mare pondere a capacității de cazare în funcțiune în luna decembrie 2020 au deținut-o hotelurile (42,9% din total), urmate de pensiuni agroturistice cu 25,0%, pensiuni turistice 19,1% și 13,0% celelalte tipuri de structuri de primire turistică (moteli, hosteli, vile turistice, cabane turistice).

Analiza capacității de cazare turistică în funcțiune pe zone turistice evidențiază faptul că 48,7% din totalul capacității de cazare turistică în funcțiune din luna decembrie 2020 se regăsește în structurile din zona montană, urmate de structurile din zona stațiunii balneare Vatra Dornei cu 19,1%, structurile din municipiul Suceava cu 16,9% și structurile din zona "alte localități și trasee turistice" (Fălticeni, Rădăuți, Drăgușeni, ș.a.) cu 15,3%.

În structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică care au funcționat în județul Suceava în luna decembrie 2020, au fost înregistrate 19368 sosiri, numărul lor fiind mai mare cu 27,5% față de luna noiembrie 2020; comparativ cu luna decembrie 2019 numărul sosirilor a scăzut cu 38,6%.

Din numărul total al sosirilor, 52,2% au preferat să fie cazați în hoteluri, 20,3% în pensiuni agroturistice, 14,6% în pensiuni turistice și 12,9% în celelalte tipuri de structuri de primire turistică (moteli, vile turistice, hosteli).

Pe zone turistice, cel mai mare număr de sosiri au înregistrat structurile din zona montană cu 42,4%, fiind urmate de structurile situate în municipiul Suceava 29,0%, zona "alte localități și trasee turistice" cu 18,0% și zona stațiunii balneare Vatra Dornei cu 10,6%.

Pe categorii de clasificare, 49,1% din numărul total al turiștilor sosiți au preferat să se cazeze în structurile de primire de 3 stele, 39,0% în structurile de primire de 4 stele, 10,2% în structurile de primire de 2 stele, 1,5% în structurile de primire de 5 stele și 0,2% în structurile de primire de o stea.

Din numărul total al turiștilor, 98,1% au fost turiști români și 1,9% turiști străini.

Numărul de sosiri ale turiștilor români cazați în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, în luna decembrie 2020 a fost de 18.995 persoane, valoare mai mare cu 27,5% comparativ cu luna noiembrie 2020. Comparativ cu luna decembrie 2019 numărul turiștilor români a scăzut cu 34,9%.

Numărul sosirilor turiștilor străini care au vizitat județul Suceava în luna decembrie 2020 a fost de 373 persoane, în creștere cu 28,6% față de luna noiembrie 2020; față de luna decembrie 2019 numărul de sosiri ale turiștilor străini în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare a scăzut cu 84,2%.

Din total turiști străini cazați în structurile de primire turistică în luna decembrie 2020, 97,6% provin din Europa. Din aceștia, 49,7% aparțin țărilor din Uniunea Europeană.

Pe țări de proveniență, cele mai multe sosiri ale turiștilor străini cazați în luna decembrie 2020 au fost din: Ucraina (19,8%), Republica Moldova (19,3%), Italia (14,2%), Germania (7,2%), Franța (5,6%), Polonia (5,1%), ș.a.

În perioada 1.01-31.12.2020, în structurile de primire turistică din județul Suceava, au fost înregistrate 244.810 sosiri, cu 45,7% mai puține față de aceeași perioadă a anului precedent.

Numărul de sosiri ale turiștilor români în perioada 1.01-31.12.2020 a fost de 239.362 persoane, valoare mai mică cu 39,6% comparativ cu perioada similară din anul 2019.

Numărul de turiști străini înregistrați în perioada 1.01-31.12.2020 a fost de 5.448 persoane, în scădere cu 90,1% față de aceeași perioadă din anul 2019.

În luna decembrie 2020, în județul Suceava, indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune a fost de 17,6% pe total structuri de primire turistică, mai mare cu 2,4 puncte procentuale față de luna noiembrie 2020 (15,2%).

Comparativ cu luna decembrie 2019 indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune a scăzut cu 10,4 puncte procentuale (28,0%).

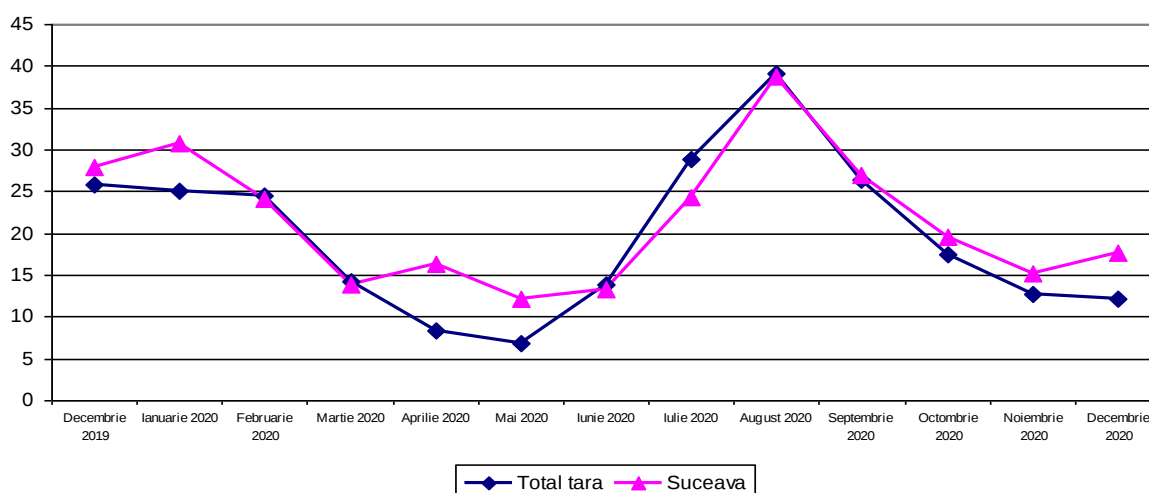
Pe principalele tipuri de structuri de primire turistică, în luna decembrie 2020, indicele de utilizare netă a locurilor de cazare a fost de 18,3% în hoteluri, 16,1% în pensiunile turistice, 17,3% în pensiunile agroturistice și 26,0% în vile turistice.

Comparativ cu indicele de utilizare netă a locurilor de cazare la nivel național situația se prezintă astfel:

Utilizare netă a locurilor de cazare	2020	2019
	Decembrie	Decembrie
România – total țară (%)	12,2	25,8
Județ Suceava (%)	17,6	28,0

Indicele de utilizare netă a locurilor de cazare înregistrat de structurile de primire turistică din județul Suceava în perioada 1.01.-31.12.2020 a fost 23,9%, mai mic cu 8,3 puncte procentuale față de indicele înregistrat în perioada similară din anul 2019 (32,2%).

Indicele de utilizare netă a locurilor de cazare în perioada
decembrie 2019 - decembrie 2020

Pe zone turistice, cea mai mare durată medie a șederii s-a înregistrat în structurile turistice din zona stațiunii balneare Vatra Dornei (3,1 zile), urmate de structurile din structurile din zona montană (2,2 zile), zona „alte localități și trasee turistice” (1,7 zile), și structurile din municipiul Suceava (1,4 zile).

Pe categorii de clasificare, cea mai mare valoare a duratei medii a șederii au înregistrat structurile de primire turistică de 2 stele, de 2,7 zile și cea mai mică structurile de primire turistică de 3 și 4 stele, de 1,9 zile.

Durata medie a șederii în luna decembrie 2020 a fost de 2,0 zile atât la turiștii români și de 1,7 zile la turiștii străini.

3.2.8. Zona montană și dezvoltarea durabilă – aspecte specifice ruralului montan

Zona montană acoperă o suprafață însemnată din teritoriul județului. Gospodăriile țărănești care ocupă zonele montane sunt localizate în grade diferite de dispersie teritorială. Dezvoltarea economică în spațiul rural montan, iar în zonele izolate chiar supraviețuirea civilizației rurale, depind

decisiv de dezvoltarea și valorificarea superioară a resursele oferite de agricultura montană¹ și a altor resurse specifice zonei, într-un concept de pluriactivitate².

Conceptul de dezvoltarea durabilă aplicat ruralului montan include modernizarea activităților agricole în paralel cu conservarea bunelor practici în raport cu mediul, relansarea creșterii animalelor și a îndeletnicirilor tradiționale, promovarea agriculturii și a produselor ecologice, diversificarea activităților economice în spațiul rural fără afectarea patrimoniului natural, istoric și cultural.

În ciuda unui randament mai scăzut al agriculturii montane în comparație cu câmpia, specificul montan oferă un potențial de excepție pentru zootehnie și în particular pentru dezvoltarea agriculturii ecologice și a agroturismului în spațiul rural, condiționat de valorificarea superioară a următoarelor atuuri:

- suprafețele de pășuni și fânețe (pășuni 26,0%, fânețe 21,3% din suprafața agricolă a județului), favorabile creșterii animalelor – activitate tradițională a locuitorilor din unele zone ale județului;
- calitatea bună a mediului, conservarea unor practici agricole “blânde” – fără chimizare sau cu chimizare redusă permit obținerea unor produse ecologice cu valoare biologică ridicată;
- peisaje naturale valoroase, rezervații naturale, patrimoniul istoric și cultural bogat;
- facilitățile și interesul în creștere pentru agroturism;
- capitalul uman (bătrânii păstrători de tradiție; tinerii – moștenitori ai zestrei tradiționale și deschiși spre nou);
- gastronomia specifică apreciată;
- experiența și inițiativele unor organizații active în domeniul turismului din județ.

Se constată o serie de probleme specifice mediului montan, din care:

- degradarea terenurilor agricole montane, sălbăticierea pajiștilor și a fânețelor – riscă să devină ireversibile: “fragilitatea muntelui”;
- condiții socio-economice precare; șomaj, combinat cu calitate redusă a ocupării (agricultură de subzistență) cu tendință de agravare;
- depopularea munților prin exodul tinerilor spre orașe sau în afara țării;
- îmbătrânirea pib
- ației;
- imens potențial economic nevalorificat / insuficient în raport cu potențialul pieței (în creștere) pentru produse ecologice și biologice, agroturism etc.

În raport cu problematica analizată, **principalele neajunsuri constatate în cadrul sistemului de educație și formare profesională sunt:**

- interes mai scăzut al tinerilor pentru formare profesională și carieră în agricultură;
- gradul redus de acoperire teritorială a ofertei de educație și formare profesională (inițială și continuă) în ruralul montan;
- absența unei pregătiri generale privind economia ruralului montan – considerată a fi necesară încă din gimnaziu (în cadrul orelor de educație tehnologică / componenta de curriculum la decizia școlii - CDS), atât ca bază de pregătire pre - vocațională, cât și din perspectiva celor care nu continuă studiile și rămân în gospodărie;
- baza materială deficitară a școlilor din domeniu (fermă didactică, echipamente etc.);

¹ **Agricultura montană** include totalitatea practicilor agricole adaptate zonelor montane – plante furajere, cultivate sau pajiști naturale, horticultură, creșterea animalelor, etc.

² Conceptul de **pluriactivitate** include diversitatea activităților care valorifică resursele locale, acoperă nevoi specifice gospodăriilor rurale, oferă alternative de ocupare totală sau parțială: procesarea primară și mica industrializare a produselor agro-alimentare, meșteșuguri și artizanat (lemn, metal, confecții, ceramică etc.), mica industrie locală, turism și agroturism, activități de întreținere și mecanizare și alte servicii auxiliare agriculturii etc.

- formarea profesională a cadrelor didactice - marcată preponderent de cunoștințe pentru agricultura de câmp - deficitară și neactualizată în privința competențelor specifice agriculturii și dezvoltării durabile în zonele de munte.

Un răspuns adecvat la problematica dezvoltării ruralului montan, din perspectiva educației și formării profesionale, implică nevoia unui program coerent de măsuri pe următoarele direcții prioritare:

- consolidarea parteneriatului social prin antrenarea în procesul decizional și de planificare strategică în ÎPT a reprezentanților instituțiilor și organizațiilor reprezentative pentru ruralul montan;

- introducerea în documentele de planificare strategică în ÎPT a unei secțiuni distincte pentru problematica ruralului montan, având în vedere:

- planul locale de acțiune (PLAI);

- planurile de acțiune (PAS) la nivelul școlilor din ÎPT cu ofertă de formare în agricultură cu specific montan.

- inițierea / dezvoltarea unor școli cu profil agromontan, cu arie de acțiune acoperitoare pentru principalii masivi muntoși, având în vedere dezvoltarea bazei materiale, ferma didactică, ateliere școală și laboratoare – organizate și dotate corespunzător, din perspectiva agriculturii montane cu o componentă de agroturism inclusă.

- programe de formare continuă a cadrelor didactice de specialitate pentru adecvarea competențelor specifice agriculturii montane;

- adaptarea conținutului pregătirii prin curriculum în dezvoltare locală (CDL) în funcție de specificul local, la toate calificările din cadrul rutei progresive de profesionalizare relevante pentru agricultura montană;

- completarea / adaptarea pregătirii la nivel gimnazial din zonele montane având în vedere noțiunile generale privind economia ruralului montan - în cadrul orelor de educație tehnologică / componenta de CDS;

- programe de orientare și consiliere profesională adaptate grupurilor țintă din ruralul montan (elevi și părinți, tineri agricultori), în parteneriat între instituțiile de învățământ, Direcția Județeană pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, Oficiul Județean de Consultanță Agricolă, autorități locale, organizații neguvernamentale (ONG) cu activități de consultanță și instruire în agricultură etc.

3.3. CONCLUZII DIN ANALIZA MEDIULUI ECONOMIC. IMPLICAȚII PENTRU ÎPT

Ritmul de creștere economică, reflectat în dinamica PIB și a productivității muncii, pe de o parte și procesul de integrare europeană pe de altă parte, aduc noi provocări pentru învățământul profesional și tehnic.

Planurile de școlarizare trebuie să reflecte, prin structura ofertei - proporțional cu nevoile pieței muncii - ponderea mare a serviciilor, diversitatea activităților industriale, importanța construcțiilor și nevoile de dezvoltare a agriculturii.

Dezvoltarea IMM reclamă din partea ÎPT un **răspuns adecvat la nevoile specifice IMM, de adaptabilitate crescută a forței de muncă** la sarcini de lucru diverse, prin:

- asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale solide;

- consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, marketing etc.);

- promovarea învățării pe parcursul întregii vieți.

Pentru **schimbările tehnologice și organizaționale induse de investițiile străine și cerințele de competitivitate**, trebuie avute în vedere:

- formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare;

- colaborarea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, de exemplu: tehnice și comerciale/economice, tehnice - artistice – IT (design, grafică, publicitate, pagini web) etc.;
- formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile.

Concluzii desprinse din analiza indicatorilor economici

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane, IPT
Ritmul susținut de creștere economică din ultimii ani, reflectat în dinamica PIB și a productivității muncii.	Noi oportunități și provocări pentru sistemul de educație și formare profesională, din perspectiva contribuției la formarea resurselor umane necesare creșterii competitivității economice regionale.
Provocări induse de procesul de integrare europeană. Dinamica investițiilor brute și a investițiilor străine.	Formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare. Colaborarea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, de exemplu: tehnice și comerciale / economice, tehnice - artistice – IT. Formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile.
Tendința de creștere a ponderii unor sectoare economice, în paralel cu scăderea ponderii altor sectoare în formarea PIB.	Planurile de școlarizare trebuie să reflecte, prin structura ofertei (proporțional cu nevoile pieței muncii) ponderea crescută a sectoarelor economice în dezvoltare, diversitatea activităților industriale, și nevoile de dezvoltare a agriculturii.
Modificări structurale din economie evidențiate prin modificări ale ponderilor sectoarelor și activităților economiei naționale la formarea PIB și VAB.	Identificarea domeniilor și pofilelor de formare profesională inițială prioritare pentru dezvoltarea regională. Competențe adecvate și o mobilitate ocupațională sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă. Adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL).
Ponderea crescândă a IMM.	Adaptabilitate crescută a forței de muncă la sarcini de lucru diverse. Asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale solide. Consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, marketing etc.). Adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL). Dezvoltarea parteneriatul școală-agenti economici.
Respectarea cerințelor de mediu pe baza standardelor UE.	Dezvoltarea competențelor de mediu, ca parte din pregătirea tehnică generală.
Ponderea mare a zonei montane și premontane în suprafața județului.	Programe de informare, consiliere și instruire adaptate grupurilor țintă din ruralul montan.

CAPITOLUL 4

PIAȚA MUNCII

4.1. INDICATORI STATISTICI AI PIEȚEI MUNCII

Analiza populației în vîrstă de muncă și a resurselor de muncă - evoluția datelor cunoscute în perioada 2020-2022

- *Resurse de muncă*

Resursele de muncă reprezintă acea categorie de populație care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale.

Resursele de muncă includ:

- Populația în vîrstă de muncă aptă de lucru: bărbați în vîrstă de 16-65 ani și femei în vîrstă de 16-61 ani.
- Persoane sub și peste vîrsta de muncă aflate în activitate.

La nivelul județului Suceava în perioada 2018 – 2020 situația resurselor de muncă se prezintă după cum urmează:

	la 1 ianuarie 2019	la 1 ianuarie 2020	la 1 ianuarie 2021
Populația în vîrstă de muncă	375100	378200	376900
Pensionari în vîrstă de muncă ce nu lucrează	1800	1800	2100
Persoane în vîrstă de muncă cu încetare permanentă	9500	9400	8500
Salariați sub și peste vîrsta de muncă	0	0	0
Alte pers sub și peste vîrsta în activitate	18300	15800	16000
Soldul mișcărilor interjudețene	-2200	-2100	-1800

Anuarul statistic al județului SUCEAVA -2021

În perioada 2018 – 2020 populația în vîrstă de muncă a județului s-a menținut relativ constantă, a avut o ușoară creștere în anul 2019, dar în anul 2020 a scăzut din nou.

- *Populația activă civilă*

Populația activă civilă - cuprinde populația ocupată civilă și șomerii.

În județul Suceava situația populației active civile în perioada 2018 – 2020 este următoarea:

	total	masculin	feminin
populația activă civilă la 1 ianuarie 2019	231600	126400	105200
populația activă civilă la 1 ianuarie 2020	231600	125500	106100
populația activă civilă la 1 ianuarie 2021	229900	126000	103900

Populația activă civilă a avut aceeași valoare în anii 2018, 2019 iar în anul 2020 a suferit o ușoară scădere față de anii precedenți. Ponderea femeilor în total populație se menține în acești ani aprox. 45% .

- *Populația activă civilă ocupată*

Populația ocupată civilă include toate persoanele care, la sfîrșitul anului, aveau un loc de muncă legal în activitățile neagricole din sectorul formal sau în activități din agricultură, cu

statut de: salariați, patroni, lucrători pe cont propriu, lucrători familiari neremunerați, membri ai unor societăți agricole sau ai unor cooperative.

Nu este inclus personalul M.Ap.N., M.A.I., S.R.I. (cadre militare sau persoane asimilate acestora, militari în termen), deținuții și salariații organizațiilor politice sau obștești.

Salariatul este persoana angajată cu contract individual de muncă pe durată determinată sau nedeterminată, în program complet sau parțial (inclusiv cei cu contract de muncă/raport de serviciu suspendat), existentă în evidențele întreprinderii la sfârșitul anului.

Distribuția populației ocupate civile pe ramuri ale economie naționale se prezintă după cum urmează:

COD	JUDEȚUL SUCEAVA	TOTAL 2019	TOTAL 2020	TOTAL 2021
08	B.POPULATIA OCUPATA CIVILA-TOTAL	219,7	220,6	218,1
09	din care salariați	112,0	113,2	111,5
10	AGRIC,SILVIC, PESCUIT	75,5	74,7	71,8
11	din care salariați	3,5	3,6	3,5
12	INDUSTRIE TOTAL (14+16+18+20)	41,9	41,3	42,2
13	din care salariați (15+17+19+21)	26,2	26,5	25,7
14	IND.EXTRACT - TOTAL	1,5	1,4	1,3
15	din care salariați	1,5	1,4	1,3
16	IND.PRELUCR. - TOTAL	36,6	36,1	36,8
17	din care salariați	21,5	21,9	21,2
18	Productia si furnizarea de energie electrica si termica, gaze, apa calda si aer conditionat - TOTAL	0,8	0,8	0,8
19	din care salariați	0,8	0,8	0,8
20	Distributia apei; salubritate, gestionarea dseurilor, activitati de decontaminare - TOTAL	3,0	3,0	3,3
21	din care salariați	2,4	2,4	2,4
22	CONSTRUCTII - TOTAL	12,0	12,6	12,3
23	din care salariați	8,8	9,1	8,6
24	COMERT - TOTAL	30,8	31,9	31,3
25	din care salariați	22,3	22,5	22,2
26	TRANSPORT SI DEPOZITARE - TOTAL	11,5	11,4	11,7
27	din care salariați	7,0	6,8	6,6
28	HOTELURI SI RESTAURANTE - TOTAL	5,6	5,8	5,4
29	din care salariați	5,0	5,1	4,7
30	INFORMATII SI COMUNICATII -TOTAL	1,9	1,8	1,7
31	din care salariați	1,5	1,5	1,3
32	INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI - TOTAL	1,2	1,1	1,2
33	din care salariați	1,2	1,1	1,2
34	TRANZACTII IMOBILIARE - TOTAL	0,4	0,4	0,5
35	din care salariați	0,4	0,4	0,5
36	ACTIV.PROFES, STIINTIF. SI TEHNICE - TOTAL	2,8	2,9	3,0
37	din care salariați	2,5	2,6	2,7
38	ACTIV. DE SERVICII ADMINISTRATIVE - TOTAL	3,5	3,3	3,6
39	din care salariați	3,5	3,3	3,6

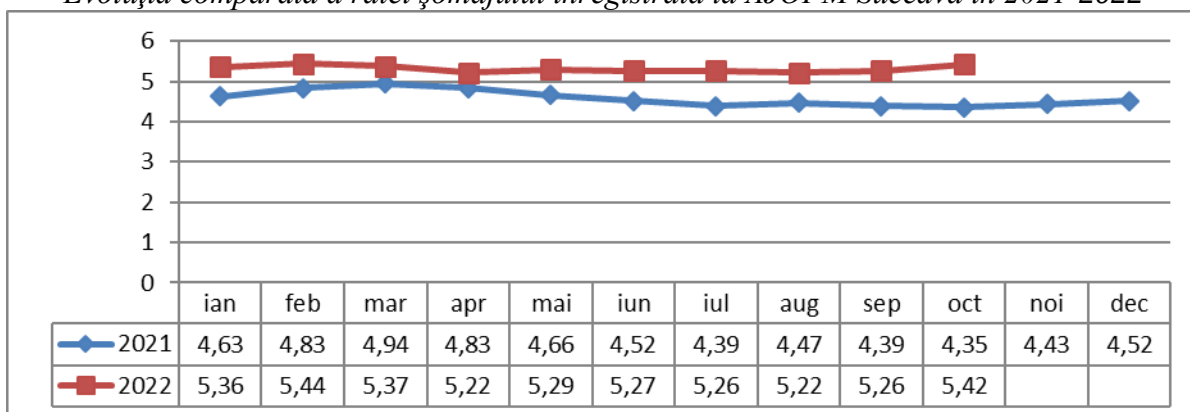
40	ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE - TOTAL	5,4	5,5	5,5
41	din care salariați	5,4	5,5	5,5
42	INVATAMANT - TOTAL	11,9	12,0	11,9
43	din care salariați	11,7	11,8	11,7
44	SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA - TOTAL	9,8	10,2	10,4
45	din care salariați	9,4	9,8	10,1
46	ACTIV.DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	1,3	1,3	1,2
47	din care salariați	1,3	1,3	1,2
48	ALTE ACTIV. DE SERVICII - TOTAL	4,2	4,4	4,4
49	din care salariați	2,3	2,3	2,4

4.2. INFORMAȚII PARȚIALE

4.2.1. Analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM SUCEAVA

La nivelul județului Suceava, rata șomajului a înregistrat în anul 2022 valori mai mari față de anul 2021, în luna octombrie, rata șomajului a ajuns la valoarea de 5,42%, cu 1,07 pp mai mare față de aceeași perioadă a anului trecut.

Evoluția comparată a ratei șomajului înregistrată la AJOFM Suceava în 2021-2022

Nr crt	Luna2021 Indicator	ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sept	Oct	Noi	Dec
1.	Rata șomajului %	4,63	4,83	4,94	4,83	4,66	4,52	4,39	4,47	4,39	4,35	4,43	4,52
2.	Șomeri beneficiari de indemn.	4799	5107	4869	4280	3814	3341	2845	2742	2668	2814	2862	3169
3.	Șomeri care nu benefic. de indemn.	5836	5989	6484	6826	6895	7043	7249	7529	7430	7198	7325	7232
4.	Total șomeri înregistrați	10635	11096	11353	11106	10709	10384	10094	10271	10098	10012	10187	10401

Nr crt	Luna2022 Indicator	ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sept	Oct	Noi	Dec
1.	Rata șomajului %	5,36	5,44	5,37	5,22	5,29	5,27	5,26	5,22	5,26	5,42		
2.	Șomeri beneficiari de indemn.	3282	3064	2703	2361	2323	2253	2226	2314	2336	2350		
3.	Șomeri care nu benefic. de indemn.	6981	7357	7569	7623	7803	7840	7845	7676	7725	8025		
4.	Total șomeri înregistrați	10263	10421	10272	9984	10126	10093	10071	9990	10061	10375		

La 31.10.2022, în evidența AJOFM Suceava se aflau 10.375 șomeri, cu 363 șomeri mai mult față de aceeași perioadă a anului trecut. Din analiza structurii șomajului înregistrat a rezultat următoarea situație: 74% dintre șomeri provin din mediul rural, 77% dintre șomeri au statul de șomeri neindemnizați și 49% dintre șomeri sunt beneficiari ai prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat. Analizând distribuția numărului de șomeri după nivelul de instruire, s-a constatat că șomerii neindemnizați au o slabă pregătire profesională, comparativ cu șomerii indemnizați, și anume: 88% dintre șomerii neindemnizați au absolvit cel mult învățământul profesional, față de 54% dintre șomerii indemnizați care au absolvit cel mult învățământul profesional.

Structura șomajului înregistrat, după:	Indicatori	Nr. șomeri	Pondere în total șomeri
Statutul persoanei înregistrate	Șomeri indemnizați, din care:	2350	22,6%
	- absolvenți	419	4,0%
	Șomeri neindemnizați, din care:	8025	77,4%
	- beneficiari ai preved. Legii nr. 416/2001	5123	49,3%
Sex	Femei	4546	43,8%
	Bărbați	5829	56,2%
Mediul de proveniență	Urban	2720	26,2%
	Rural	7655	73,8%
Vârstă	Sub 25 ani	1853	17,8%
	25-29 ani	728	7,0%
	30-39 ani	1836	17,6%
	40-49 ani	2565	24,7%
	50-55 ani	1484	14,3%
	Peste 55 ani	1909	18,6%
Nivelul de instruire, total șomeri	Primar, gimnazial, profesional	8350	80,4%
	Liceal și postliceal	1703	16,4%
	Universitar	322	3,2%
Distribuția nr. de șomeri indemnizați după nivelul de instruire			
Nivelul de instruire, șomeri indemnizați	Primar, gimnazial, profesional	1279	54,4%
	Liceal și postliceal	888	37,7%
	Universitar	183	7,9%
Distribuția nr. de șomeri neindemnizați după nivelul de instruire			
Nivelul de instruire, șomeri neindemnizați	Primar, gimnazial, profesional	7071	88,1%
	Liceal și postliceal	815	10,1%
	Universitar	139	1,8%

Față de aceeași perioadă a anului trecut se constată o scădere semnificativă a ponderii șomerilor indemnizați în totalul șomerilor înregistrați în evidența AJOFM Suceava, de la 28% la data de 31.10.2021, la 22% la data de 31.10.2022.

În anul 2021 topul ocupațiilor cu cele mai multe locuri de muncă declarate vacante de angajatori, la nivelul județului Suceava, se prezintă după cum urmează:

cod cor	denumire	număr locuri	locuri nou create	locuri ocupate
941101	ajutor bucatar	239	132	54
833201	conducator auto transport rutier marfuri	191	73	124
931302	muncitor necalificat la spargerea si taierea materialelor de constructii	149	78	10
931301	muncitor necalificat la demolarea cladirilor, captuseli zidarie, placi mozaic, faianta, gresie, parchet	130	82	27
522303	lucrator comercial	116	35	38
933303	manipulant marfuri	91	52	35
941201	lucrator bucatarie (spalator vase mari)	80	70	19
932904	muncitor necalificat la ambalarea produselor solide si semisolide	72	34	9
832201	sofer de autoturisme si camionete	64	35	29
932906	muncitor necalificat la asamblarea, montarea pieselor	61	39	20
522101	vanzator	58	40	25
721208	sudor	55	33	3
325901	ASISTENT MEDICAL GENERALIST	52	51	51
711205	zidar rosar-tencuitor	47	28	0
711501	dulgher (exclusiv restaurator)	45	9	0
952001	vanzator ambulant de produse nealimentare	40	0	0
921502	muncitor necalificat in silvicultura	39	32	11
513101	ajutor ospatar	38	30	25
332203	agent de vanzari	35	8	11
513102	ospatar (chelner)	30	22	8
911201	femeie de serviciu	30	19	6
313203	operator circuite retea apa	26	0	23
713102	zugrav	25	25	0
834403	stivuitorist	25	15	6
961303	lucrator pentru salubritate	24	20	10
541401	agent de securitate	22	17	4
723103	mecanic auto	18	16	2
351201	programator ajutor	17	17	5
711402	fierar betonist	17	11	1
752201	tamplar universal	17	14	3
711502	dulgher restaurator	16	16	0
911202	ingrijitor spatii hoteliere	15	13	2
912103	spalatoreasa lenjerie	15	15	0
961304	lucrator utilaje specializate pentru salubritate	14	14	0
413201	operator introducere, validare si prelucrare date	13	9	9
741307	electrician de intretinere si reparatii	13	7	2
241231	administrator bancar/produs leasing	12	0	0
421112	administrator cont	12	8	5

513201	barman	12	8	5
932907	lucrator sortator deseuri reciclabile	12	11	1
251203	inginer de sistem in informatica	11	8	7
432201	dispecer	11	6	7
722323	operator la masini-unelte cu comanda numerica	11	11	1
751101	carmangier	11	11	0
751103	macelar	11	10	0
833101	sofer autobuz	11	4	11

Analiza distribuției locurilor de muncă vacante, declarate în anul 2021 pe ocupații, indică faptul că dintru-un număr de 2620 locuri de muncă declarate de angajatori la AJOFM Suceava un număr de 1923 de locuri, reprezentant aproape 74% din numărul locurilor disponibile au fost făcute publice.

Analiza locurilor de muncă vacante declarate de angajatori în anul 2021 pe ramuri economice indică faptul că cele mai multe locuri de muncă declarate de angajatori sunt în Industria prelucrătoare cu o pondere 16,4%.

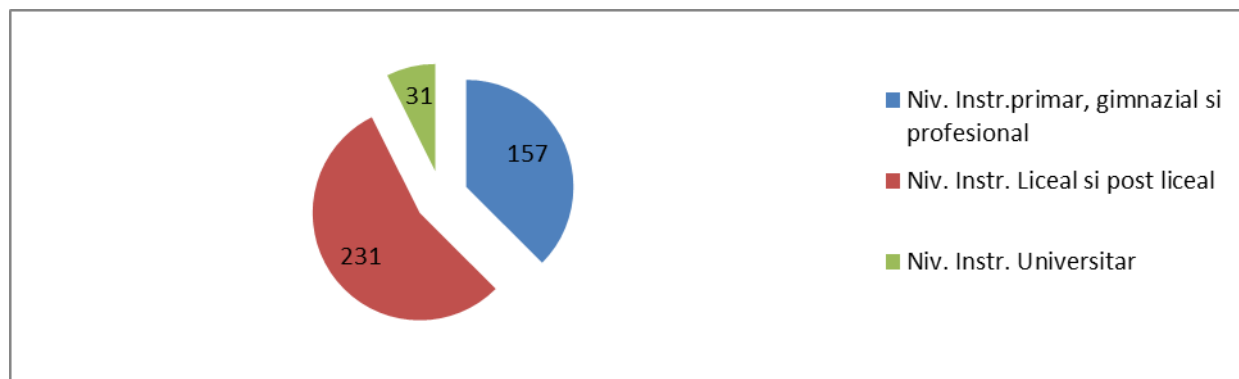
Acestea sunt urmate de domenii cum ar fi:

- Hoteluri și restaurante - 16,4%
- Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor – 16,0%,
- Construcții -15,6%

Secțiune	Denumire secțiune	nr locuri	Declarate nou create	Declarate publice	Declarate publice nou create
C	INDUSTRIA PRELUCRATOARE	431	196	355	154
I	HOTELURI SI RESTAURANTE	430	271	378	241
G	COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL, REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	419	251	299	170
F	CONSTRUCTII	409	277	335	221
H	TRANSPORT SI DEPOZITARE	266	128	203	85
J	INFORMATII SI COMUNICATII	114	33	101	26
Q	SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	70	62	4	2
E	DISTRIBUTIA APEI, SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	69	60	42	39
N	ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPORT	57	46	34	29
A	AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	55	36	47	28
K	INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI	49	16	30	15
M	ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	49	42	23	21
L	TRANZACTII IMOBILIARE	43	43	14	14
P	INVATAMANT	40	16	38	15
S	ALTE ACTIVITATI DE SERVICII	13	11	5	4
D	PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	9	4	5	3
R	ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	9	3	8	3
B	INDUSTRIA EXTRACTIVA	2	1	2	1

O	ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE, ASIGURARI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	2	0	0	0
T	ACTIVITATI ALE GOSPODARIILOR PRIVATE SI CALITATE DE ANGAJATOR DE PERSONAL CASNIC, ACTIVITATI ALE GOSPODARIILOR PRIVATE DE PRODUCERE DE BUNURI SI SERVI	0	0	0	0
U	ACTIVITATI ALE ORGANIZATIILOR SI ORGANISMELOR EXTRATERITORIALE	0	0	0	0

La 31.10.2022 sunt în plată 419 absolvenți din promoția 2022. Anul trecut la 31.10.2021 erau în evidență 462 absolvenți, cu 43 mai mult decât în anul 2022. Distribuția pe studii a absolvenților 2022 este prezentată în tabelul de mai jos.

Distribuția pe categorii de studii a absolvenților indemnizați la 31.10.2022

4.2.2. Proiecția cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu

În 2011, Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) a realizat, **Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020. Studiul a fost realizat de către INCSMPS** în calitate de partener în cadrul Proiectului strategic cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 **„Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”**, proiect al cărui lider de parteneriat a fost Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic.

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată utilizând o metodologie similară cu cea utilizată de Universitatea Cambridge în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detaliere a informațiilor dorite.

Astfel, s-a realizat o proiecție a **cererii potențiale** de forță de muncă (definită ca cererea de forță de muncă rezultată din dinamica economică - descrisă prin indicatori ai investițiilor brute interne și externe și ai valorii adăugate brute) de-a lungul orizontului de prognoză. Cererea potențială reprezintă nivelul estimat **ca necesar**, în termeni de populație ocupată, conform previziunilor economice. Acest nivel va fi satisfăcut când numărul persoanelor **efectiv** ocupate este egal cu nivelul **estimat ca necesar** de populație ocupată; în celelalte cazuri vom avea un deficit sau un excedent față de necesarul de populație ocupată. Cererea potențială nu trebuie considerată ca cerere efectivă. De asemenea, nu trebuie confundată cu populația ocupată (deși are valori aparent identice sau apropiate față de aceasta). Cererea potențială estimează necesarul de populație ocupată, însă evoluția populației efectiv ocupate depinde nu numai de evoluțiile economiei ci de o multitudine de alți factori, în primul rând demografici, migrație etc. Pentru estimarea ei s-a utilizat o tehnică de modelare econometrică.

A fost estimată și **cererea înlocuită** (definită ca număr de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor). Este de menționat că cererea înlocuită este o variabilă intermediară, astfel încât valorile ei nu descriu decât evoluții ale

unor structuri economice trecute. Mai mult, lipsa unor informații detaliate cu privire la structura pe vârste a populației ocupate a făcut ca estimarea să fie făcută pe grupe de vârstă și în ipoteze care induc un anumit grad de eroare al estimării. Prin urmare, aceste estimări trebuie privite cu rezerve.

Utilizând cele două variabile (cererea potențială și cererea înlocuită) s-a estimat **cererea agregată** de forță de muncă pentru anul 2013 și s-a extins prognoza pentru orizontul 2020.

Analizând informațiile cu privire la dinamica cererii potențiale (măsura creării sau distrugerii de locuri de muncă în viitor) și a cererii înlocuite s-au estimat **locurile de muncă disponibile**, în ipotezele de calcul al celor două variabile. Acest indicator poate lua valori pozitive dacă există cerere potențială sau dacă aceasta indică dispariție de locuri de muncă dar nivelul cererii înlocuite este mai mare decât dispariția locurilor de muncă.

Modelul econometric macroeconomic utilizat pentru estimarea cererii de forță de muncă la nivel național a utilizat serii de date de la Institutul Național de Statistică, pentru perioada 2000-2008 privind:

- populația ocupată în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1);
- valoarea investițiilor brute în bunuri corporale în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1);
- valoarea adăugată brută în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1);
- valoarea costului mediu lunar al salariaților în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1).

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată în trei tipuri de scenarii:

❖ **Scenariul MODERAT** a fost construit pe baza următoarelor ipoteze:

- evoluția valorii adăugate brute (VAB) conform prognozelor Comisiei Naționale de Prognoză (Prognoza de primăvară 2011) pentru perioada 2011-2013;
- pentru perioada 2014 – 2020 s-a presupus următoarea evoluție a **valorii adăugate brute**: un ritm anual de creștere în industrie de 1,0325, un ritm de 1,0305 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1,0165 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 – 2012). S-a considerat că în cadrul fiecărei ramuri, diviziunile componente urmează evoluția ramurii. S-a optat pentru alegerea pentru perioada 2014-2020 a unor ritmuri de creștere a VAB inferioare anului 2013 deoarece s-a dorit luarea în considerare a prezumtivei crize economice pe care specialiștii o previzionează după anul 2013.
- pentru evoluția **Costului forței de muncă** pentru anii 2009 și 2010 s-a ținut cont de valorile reale publicate de Institutul Național de Statistică, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere constant și egal cu 1,015;
- pentru evoluția **Investițiilor brute** s-a pornit de la ritmul de scădere anual pentru 2009 (0,76) pe total industrie calculat din datele de la INS - tempo online. În lipsa altor informații s-a considerat că această scădere a fost înregistrată identic la nivelul fiecărei diviziuni CAEN. Pentru perioada 2010 – 2020 s-a estimat trendul liniar al variabilei pe baza datelor observate pe întreaga perioadă de analiză.

❖ **Scenariul OPTIMIST** a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- **VAB** în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1,1 față de 2009 în industrie, un ritm de scădere de 0,9 față de 2009 în construcții, în timp ce în servicii se menține constantă pe perioada 2010-2011. Pentru perioada 2012- 2013 se mențin evoluțiile prognozate de Comisia Națională de Prognoză, în timp ce pentru perioada 2014- 2020 s-a considerat un ritm anual de creștere în industrie de 1,036, un ritm de 1,044 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1,032 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 – 2013).

- **Investițiile brute** în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1,15 față de 2009. Pentru perioada 2011- 2020 s-a estimat apoi trendul liniar al variabilei.

❖ **Scenariul PESIMIST** a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- **VAB** în perioada 2014 - 2020 se menține la nivelul prognozat pentru anul 2011. De asemenea, s-a ținut cont și de rezultatele anchetei în firme, conform cărora peste jumătate dintre cei intervievați sunt de părere că România nu își va reveni din criza economică până în anul 2013.

- **Costul forței de muncă** în 2010 își menține ritmul de creștere pe care l-a avut în 2009 comparativ cu 2008, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere de 1,015 constant.

Rezultatele proiecțiilor

4.2.2.1. Proiecția cererii potențiale la nivel național

Rezultatele prognozei cererii potențiale de forță de muncă (funcție de dinamica economică ce generează sau distruge locuri de muncă) la nivel național pentru perioada 2011 – 2020 indică scăderea acestuia în ipotezele scenariului pesimist și a celui moderat și creșterea acestuia în ipoteza scenariului optimist.

(mii persoane) **Tab. 4.8.**

	scenariu PESIMIST	scenariu MODERAT (de bază)	scenariu OPTIMIST
2009	9243	9243	9243
2010	9239	9239	9239
2011	8939	9161	9400
2012	8951	9095	9414
2013	8972	9045	9437
2014	8937	9032	9440
2015	8903	9021	9444
2016	8867	9009	9447
2017	8831	8996	9450
2018	8794	8982	9452
2019	8756	8968	9454
2020	8718	8954	9456

4.2.2.2. Proiecția cererii potențiale, a cererii înlocuite și a cererii agregate de forță de muncă la nivel de regiune de dezvoltare și la nivel de județ – scenariul moderat

În ipotezele scenariului de bază (moderat) proiecția cererii potențiale relevante pentru învățământul profesional și tehnic indică, la nivel regional, trenduri de reducere continuă între 2012-2020 în regiunile Nord-Est, Nord-Vest, Sus-Est, Sud-Vest și trenduri de scădere în perioada 2012-2014 urmate de trenduri de creștere între 2015 și 2020 în regiunile Sud, Centru, Vest, București-Ilfov.

Proiecția cererii potențiale de forță de muncă la nivel județean a fost estimată prin dezagregarea proiecțiilor la nivel regional privind populația ocupată. Proiecția în structură de ocupații pentru fiecare județ în parte a plecat de la asumția că este puțin probabil să se producă în următorii trei ani modificări structurale semnificative față de anul 2009.

Pornind de la ratele de pensionare pe ocupații la nivel național (sursa: CEDEFOP din LFS (AMIGO)), s-a coborât la nivel regional luându-se în considerare diferențele dintre rata de ocupare a persoanelor vârstnice (peste 55 de ani) la nivel național și pe regiuni. Apoi, ratele de pensionare au fost rafinate la nivel de județ prin raportarea la ponderea populației de 55 ani și peste în populația

totală ocupată a județului respectiv și compararea acesteia cu ponderea populației de 55 ani și peste în populația totală ocupată a regiunii din care face parte județul.

Cererea agregată de forță de muncă la nivel național a fost obținută din însumarea cererii potențiale cu cererea înlocuită de forță de muncă. Se observă faptul că – la nivel național - în fiecare an de prognoză, cererea înlocuită compensează scăderile cererii potențiale rezultată din evoluția potențială a activităților economice. Diferența dintre cererea înlocuită și modificarea cererii potențiale față de anul anterior este explicată de existența unor locuri de muncă disponibile. Estimarea dinamicii acestora, ca și a cererii potențiale, înlocuite și agregate în ipotezele scenariului de bază (moderat) arată existența unor oportunități pentru ocuparea tinerilor absolvenți sau a inactivilor, respectiv a șomerilor. Dacă acceptăm ipoteza că ponderea populației inactive nu se modifică și nici nu au loc reduceri ale ratei șomajului, putem să considerăm ca aceste locuri de muncă vor putea fi disponibile pentru absolvenții din diferite domenii relevante pentru învățământul profesional și tehnic.

Prognoze ale cererii pentru Regiunea Nord Est în ocupații relevante pentru ÎPT

(nr. persoane)

Tab. 4.9.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prognoze ale cererii potențiale	1209958	1204945	1199590	1178179	1173645	1167471	1160745	1153540	1145909	1137904
Prognoze ale cererii înlocuite	23933	23833	23727	23300	23210	23087	22953	22809	22657	22498
Prognoze ale cererii agregate	1233891	1228778	1223317	1201479	1196855	1190557	1183698	1176349	1168566	1160401

Prognoze ale cererii pentru județul Suceava

(nr. persoane)

Tab. 4.10.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prognoze ale cererii potențiale	290042	288831	287538	282368	281274	279783	278159	276419	274576	272643
Prognoze ale cererii înlocuite	5236	5214	5190	5097	5077	5050	5021	4990	4956	4922
Prognoze ale cererii agregate	295277	294045	292729	287465	286351	284833	283180	281409	279533	277565

4.2.2.3. Proiecția cererii de formare profesională la nivel regional și județean – scenariul moderat

Deoarece datele avute la dispoziție au permis realizarea proiecțiilor doar în intersecția subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN Rev2, pentru a detalia industria prelucrătoare pe diviziuni s-a utilizat structura pe ocupații și activități economice din Recensământul din anul 2002. Presupunând că structura populației ocupate pe diviziuni în cadrul industriei prelucrătoare nu s-a modificat de la data ultimului recensământ, s-a aplicat această structură la rezultatele proiecției cererii de forță de muncă pe subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN.

În continuare, evoluția cererii de formare profesională pe domenii de pregătire ale învățământului profesional și tehnic este estimată prin raportarea la distribuția cererii de forță de muncă în următoarea structură matriceală, ca intersecție dintre structura pe grupe ocupații și structura pe activități CAEN. Pentru domeniul Agricultură evoluția cererii de formare profesională a ținut cont de numărul de salariați din acest sector economic.

Notă: Ponderea de 27% a nivelului 4 pentru continuarea studiilor în învățământ superior în 2017 este conform țintei asumate de România prin PNR privind ponderea absolvenților de învățământ terțiar în 2020.

Se recomandă ca ponderea IPT din totalul ofertei educaționale să fie aproximativ 60%. În cadrul ofertei educaționale a IPT aproximativ 60% se recomandă să fie pentru calificări de nivel 4 iar 40% pentru calificări de nivel 3.

Structura ofertei educaționale pe niveluri de calificare la nivelul regiunii NORD EST

Tab. 4.11.

PROGNOZE ALE CERERII AGREGATE - REGIUNEA NORD-EST		Total	Calificări specifice nivelului 4 de calificare	Calificări specifice nivelului 3 de calificare
Anul	2011	1233891	160772	1073119
	2012	1228778	160101	1068677
	2013	1223317	159384	1063933
	2014	1201479	156518	1044961
	2015	1196855	155912	1040944
	2016	1190557	155085	1035472
	2017	1183698	154185	1029513
	2018	1176349	153221	1023128
	2019	1168566	152199	1016367
	2020	1160401	151128	1009274
Ponderea din cererea pieței muncii pentru calificări de nivel 3 și 4 în 2017			13%	87%
Pondere nivel 4 pentru continuarea studiilor în învățământ superior în 2017 (asigurarea benchmark european)			27%	
Ponderi nivel 3 și 4 în oferta educațională a IPT - ieșiri în 2017			40%	60%

4.3. CONCLUZII DIN ANALIZA PIEȚEI MUNCII

4.3.1. Principalele constatări desprinse din informațiile din AMIGO la nivel regional

Populația activă, populația ocupată:

Tendința de scădere la nivel regional a populației active și mai ales a populației ocupate, cu **disparități majore pe sexe și medii rezidențiale**:

➤ Reducerea populației active și a populației ocupate: mult mai mare în cazul femeilor decât în cazul bărbaților.

➤ Populația activă și populația ocupată au crescut în mediul urban, dar au scăzut semnificativ în rural.

Rata de activitate și rata de ocupare:

Tendința de scădere a ratei de activitate și mai ales a ratei de ocupare la nivel regional, cu **disparități majore pe sexe și medii rezidențiale**.

Se desprinde un fenomen îngrijorător al subocupării care afectează în mod deosebit populația feminină din mediul rural, combinat cu o calitate redusă a ocupării în mediul rural (în condițiile unei ocupări paupere, de subzistență, în agricultură).

Șomajul (BIM):

În scădere, față de anii anteriori, rata șomajului se menține **mai ridicată decât la nivel național** având următoarele aspecte:

- rata șomajului **mai ridicată în mediul rural**, sensibil mai mare față de rata șomajului rural la nivel național;
- șomajul puțin **mai mare în cazul bărbaților**;

- **șomajul ridicat al tinerilor** (15-24 ani).

Ocuparea și șomajul pe niveluri de educație

Riscul de șomaj crește și șansele de ocupare se reduc cu cât nivelul de educație este mai scăzut. Rata șomajului regional pentru persoanele cu nivel scăzut de educație este dublă decât la nivel național. În Regiunea Nord - Est șansele de ocupare sunt mult mai reduse decât la nivel național pentru persoanele cu nivel scăzut de pregătire (cu cel mult învățământ gimnazial). La nivel regional rata de ocupare a femeilor cu nivel scăzut de educație este de două ori mai mică decât a bărbaților.

Tendința de creștere a ponderii în ocupare a populației cu studii superioare și a celor cu nivel de pregătire liceal și de **scădere semnificativă a ponderii** cu nivel de scăzut de pregătire (cel mult gimnazial).

Nivelul general de instruire al populației ocupate din regiune este mai scăzut decât media pe țară.

4.3.2. Concluzii din analiza principalilor indicatori din Balanța Forței de Muncă (BFM)

Rata de ocupare a resurselor de muncă (conf. BFM)

Tendința de scădere a ratei de activitate și a ratei de ocupare a populației civile - similar cu AMIGO.

Rata de ocupare mai redusă pentru populația feminină față de cea masculină.

Șomerii înregistrați în evidențele AJOFM:

Rata șomajului (șomeri înregistrați) în scădere.

Tendință generală descrescătoare a șomajului în prezent (similar cu AMIGO).

Rata șomajului înregistrat mai mare în cazul bărbaților (similar cu AMIGO).

4.3.3. Concluzii din analiza structurii populației ocupate civile

Se constată în ultimii ani tendința de **scădere a numărului și ponderii populației ocupate (civile) în industrie și agricultură**, în paralel cu **creșterea în servicii și în administrație**.

Serviciile:

Creștere constantă în ultimii ani atât în cifre absolute cât și ca pondere a ocupării în toate activitățile din cadrul sectorului.

Industria:

În scădere, ponderea populației ocupate în industrie este mai mică decât media națională.

Agricultura:

Scădere constantă în ultimii ani.

Construcțiile:

Pondere puțin mai mică decât media națională - tendință de creștere.

4.3.4. Concluzii din analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM

Învățământul profesional și liceal tehnologic:

Profilul dominant la nivel regional al cererii de forță de muncă: *mecanică, industrie textilă și pielărie, comerț, construcții, fabricarea produselor din lemn, electric, electromecanică, industrie alimentară*.

Domenii cu dinamică pozitivă și potențial mare de absorbție pe piața muncii: comerț, construcții, turism și alimentație – locuri de muncă în creștere, șomaj în scădere, balanță locuri de muncă-șomeri pozitivă sau cu tendință de echilibrare.

Fabricarea produselor din lemn cunoaște evoluții contradictorii la nivel județean, prin creșterea locurilor de muncă în paralel cu creșterea șomajului.

Dinamica pozitivă a ocupațiilor relevante pentru **profilul servicii** cu tendință de creștere a locurilor de muncă în paralel cu scăderea numărului de șomeri, balanță favorabilă locuri

de muncă-șomeri sau cu tendință de echilibrare.

Școala postliceală:

Domeniile **economic, servicii, sănătate și asistență pedagogică, informatică** – dinamică pozitivă la nivel județean: *tendință de creștere a locurilor de muncă în paralel cu scăderea numărului de șomeri și balanță favorabilă locuri de muncă - șomeri.*

4.4. IMPLICAȚIILE PENTRU ÎPT

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane, IPT
Scăderea ratei de ocupare, rata șomajului peste media la nivel național, șomajul ridicat al tinerilor și șomajul de lungă durată	Anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii. Acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor. Abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți. Implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii. Parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.
Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă	Implicare activă a școlilor ca furnizori de formare pentru adulți pentru: - creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi; - adecvarea calificării cu locul de muncă; - reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii; - recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală; - diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță etc.
Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă	Planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS). Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între oferta IPT și nevoile de calificare. Identificarea domeniilor și pofilelor de formare profesională inițială prioritare pentru dezvoltarea regională. Stabilirea ponderilor domeniilor și pofilelor de formare profesională inițială în oferta de școlarizare în perspectiva 2020. Planurile de școlarizare (realizat în termeni de calificări profesionale, grupate în domenii și profile) trebuie să reflecte nevoile de forță de muncă în creștere în anumite sectoare/activități ale economiei naționale.(descrie în termeni de CAEN sau COR). Identificarea unor priorități strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală: - diversificarea ofertei de calificare având în vedere: <i>agricultura ecologică, promovarea agroturismului, a meșteșugurilor tradiționale, valorificarea resurselor locale prin mica industrie și dezvoltarea serviciilor.</i> - <i>implicarea în programe de formare continuă pe două componente:</i> • formarea competențelor necesare unei agriculturi competitive; • reconversia excedentului de forță de muncă din agricultură spre alte activități.
Decalaje privind nivelul de educație în mediul rural față de urban	Măsuri sistematice pentru creșterea generală a calității învățământului rural. Asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate. Măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social.

CAPITOLUL 5

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚUL SUCEAVA

5.1. CONTEXTUL EUROPEAN, NAȚIONAL ȘI REGIONAL

5.1.1. Contextul european

Politici educaționale europene - Agenda europeană 2020-2030

Comisia Europeană a lansat câteva inițiative menite să creeze un spațiu european al educației prin noi politici și strategii în domeniul educațional, pentru perioada 2020-2030:

➤ Lansarea la 01 iulie 2020, de către **Comisia Europeană a noii Agende Europene a Competențelor pentru competitivitate sustenabilă, echitate socială și reziliență**. *Comunicarea Comisiei Europene privind Agenda Europeană a Competențelor pentru competitivitate sustenabilă, echitate socială și reziliență*, cuprinde următoarele obiective:

- **consolidarea competitivității durabile;**
- **asigurarea echității sociale;**
- **creșterea rezilienței sociale;**
- **promovarea învățării pe tot parcursul vieții;**
- **formarea competențelor pentru un loc de muncă;**
- **reziliența economiei la nivelul UE.**

În esență, această inițiativă pune accentul pe abilități și educație profesională, propunând, un set de 12 acțiuni ale UE, care stabilește obiective cantitative ambițioase la nivelul UE și prezintă modul în care UE va sprijini investițiile pentru competențe. Recomandarea Consiliului privind educația și formarea profesională (VET) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență, pune accentul pe formarea competențelor la tineri / adulți pentru realizarea tranzițiilor ecologice și digitale, asigurând totodată incluziunea. Documentul indică un set de indicatori pentru învățarea adulților până în 2025 astfel că 230 de milioane de adulți ar trebui să aibă cel puțin competențe digitale de bază, însemnând 70% din populația adultă a UE.

➤ Lansarea, la 30 septembrie 2020, de către Comisia Europeană a documentului strategic **Comunicarea privind Spațiul european al educației până în 2025**. Inițiativa vizează consolidarea sistemelor de educație și formare în urma crizei provocate de coronavirus, concomitent cu demersurile de redresare a UE, bazate pe tranziția către o Europă verde și digitală. Toate statele membre au interesul să folosească întregul potențial al educației și culturii pentru a crea locuri de muncă și pentru a favoriza **creșterea economică** și coeziunea socială, dar și pentru a-l transforma într-un mijloc prin care identitatea europeană să poată fi percepută în toată diversitatea sa. Această politică prevede ca, pe întreg teritoriul UE:

- tinerii să-și desfășoare o parte din studii în străinătate;
- **diplomele de învățământ școlar și superior să fie recunoscute** în toate țările UE;
- toți cetățenii să știe două limbi străine;
- toată lumea să aibă acces la o educație de înaltă calitate, indiferent de nivelul socio-economic;
- cetățenii să simtă cu adevărat că sunt europeni, să fie conștienți de **diversitatea Europei** și de **patrimoniul său cultural**.

Comisia a prezentat un **prim pachet de măsuri** care abordează:

- **competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții;**
- **competențele digitale;**
- **valorile comune și o educație favorabilă incluziunii.**

În Comunicarea sa intitulată „**Construirea unei Europe mai puternice: rolul politicilor în domeniul tineretului, educației și culturii**”, Comisia a propus un al doilea pachet de inițiative care să evidențieze rolul esențial al educației, tineretului și culturii în clădirea viitorului Europei.

Comunicarea descrie viziunea Comisiei privind crearea unui spațiu european al educației, combinând:

- consolidarea **programului Erasmus+**;
- un cadru ambițios pentru **cooperarea europeană în domeniul politicilor** privind educația și formarea profesională;
- sprijinul pentru reformele din statele membre, prin intermediul **Semestrului european**;
- o utilizare mai bine direcționată a **fondurilor europene**.

Acest pachet de inițiative cuprinde și câteva propuneri de recomandări ale Consiliului, cu privire la:

- **educația și îngrijirea copiilor preșcolari**;
- **recunoașterea reciprocă automată a diplomelor și a perioadelor de studiu în străinătate**;
- **îmbunătățirea predării și învățării limbilor**.

➤ Lansarea, la 30 septembrie 2020, de către Comisia Europeană, a noului **Plan de acțiune pentru educația digitală**, denumit „**Resetarea educației și formării pentru era digitală (2021-2027)**”. Premergător, Comisia Europeană a realizat în perioada iunie – septembrie 2020 un amplu proces de consultare publică pentru revizuirea planului de acțiune pentru educație digitală, demers care a reunit peste 2700 de contribuții și 136 de documente de poziție din 60 de țări. Potrivit studiului menționat, la nivelul UE principalele probleme vizate au reflectat faptul că:

- aproximativ 60 % dintre respondenți nu au folosit instrumente de învățare la distanță și online înainte de criză;
- 95% dintre respondenți consideră că această criză de COVID-19 marchează un punct de la care nu se mai poate reveni la situația anterioară în ceea ce privește modalitățile de utilizare a tehnologiei în domeniul educației și formării;
- respondenții declară că resursele pedagogice și conținutul online trebuie să fie relevante, interactive și mai ușor de utilizat;
- peste 60% dintre respondenți sunt de părere că și-au îmbunătățit competențele digitale în timpul crizei, peste 50 % din aceștia dorind să le aprofundeze.

Noul **Plan de acțiune pentru educația digitală** reprezintă un *apel la o cooperare* mai strânsă între statele membre ale UE, astfel încât sistemele de educație și formare să devină adecvate pentru era digitală, dat fiind impactul transformării digitale asupra societăților, asupra pieței muncii și a viitorului acesteia, precum și asupra sistemelor de educație și formare. Din această perspectivă, transformarea digitală în educație este determinată de progresele în materie de conectivitate, utilizarea pe scară largă a dispozitivelor și a aplicațiilor digitale, nevoie de flexibilitate individuală și cererea din ce în ce mai mare de competențe digitale. Totodată, constituie *un apel la acțiune* pentru o cooperare mai strânsă la nivel european, pentru a trage concluzii în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19, criză pe parcursul căreia tehnologia este utilizată la cel mai ridicat nivel în domeniul educației și formării, respectiv pentru adaptarea sistemelor de educație și formare la era digitală. Din perspectivă structurală, noul **Plan de acțiune pentru Educația digitală** include recomandările formulate pe baza consultărilor extinse cu părțile interesate și cuprinde următoarele priorități strategice:

Prioritatea strategică 1: Dezvoltarea unui ecosistem educațional digital de înaltă calitate

Prioritatea strategică 2: Consolidarea competențelor digitale pentru transformarea digitală

Prioritățile și obiectivele stabilite de noua *Agendă Europeană a Competențelor pentru competitivitate sustenabilă, echitate socială și reziliență* completează panorama acțiunilor subsecvente priorităților strategice din noul Plan de acțiune pentru educația digitală, întrucât vizează direcții de acțiune (comune): **formarea competențelor de bază (inclusiv cele digitale) și transversale, incluziune și egalitate de gen, tranziții ecologice și digitale, formarea cadrelor didactice, învățământ superior, consolidarea cooperării internaționale în educație și formare,**

inclusiv prin deblocarea potențialului de cooperare din sectorul învățământului profesional și tehnic.

➤ În anul 2015, în cadrul lucrărilor summitului ONU de la New York, a fost adoptată **Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă**. Prin acest document ONU a oferit o agendă universală cu obiective clare și cuantificabile. Agenda 2030 include un set de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) și un plan de acțiune pe următorii 15 ani, pentru eradicarea sărăciei extreme, combaterea inegalităților, a injustitiei și protejării planetei până în anul 2030. Odată cu adoptarea rezoluției pentru Educație, comunitatea internațională subliniază rolul mandatat de UNESCO în conducerea și coordonarea Agendei Educației 2030, precum și poziția sa ca agenție principală pentru educația pentru dezvoltare durabilă. Noul cadru intitulat „**Educația pentru dezvoltare durabilă către atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ESD pentru 2030)**”, se bazează pe experiențele programului de acțiune globală în cele cinci domenii prioritare de acțiune ale politicii: Educație, Formare, Educatori, Tineret, Comunități. Prin rezoluție, Adunarea Generală a ONU, reiterează apelul către statele membre să ofere o educație de calitate inclusivă și echitabilă la toate nivelurile și să se asigure că toți oamenii pot avea acces la oportunități de învățare pe tot parcursul vieții, care îi pot ajuta să participe pe deplin în societate și să contribuie la dezvoltarea durabilă. Pentru prima dată, rezoluția subliniază în mod explicit importanța dezvoltării și punerii în aplicare a programelor educaționale pentru a aborda provocările privind schimbările climatice, reafirmând astfel relevanța Obiectivelor 2030 în prezent. **Agenda 2030** depășește cu mult Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, menținând teme precum eradicarea sărăciei, educația și sănătatea și abordând noi teme precum societățile pașnice și inclusive. Țările trebuie să promoveze instituții eficiente și inclusive și să creeze politici bazate pe statul de drept, drepturile omului, egalitatea de gen și creșterea implicării femeilor.

5.1.2. Contextul național

Conform datelor Eurostat și „Monitorului educației și formării”, România nu a atins importante ținte asumate pentru 2020 în domeniul educației, pentru indicatori, de exemplu: rata părăsirii timpurii a școlii și rata participării adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții, și nu a obținut rezultate mai bune la testările internaționale standardizate. Astfel, România este obligată să se angajeze într-o reformă profundă a educației, bazată pe o viziune coerentă și centrată atât pe rezolvarea problemelor existente, cât și pe anticiparea nevoilor unei societăți aflate în plin proces de transformare.

În consecință, luând în considerare atât necesitatea continuării și intensificării eforturilor de țară pentru dezvoltarea sistemului de educație din România, cât și Recomandările europene, se impune operaționalizarea și implementarea Proiectului „România Educată” prin implementarea setului aferent de obiective și ținte strategice, având ca efect îmbunătățirea rezultatelor învățării la toate nivelurile.

Astfel, se are în vedere:

- Asigurarea calității educației timpurii prin: dezvoltarea unei rețele de creșe, grădinițe și alte servicii de educație timpurie antepreșcolară și preșcolară; dezvoltarea/actualizarea standardelor ocupaționale necesare formării inițiale și continue adecvate a personalului didactic și de îngrijire; revizuirea/adaptarea permanentă a curriculumului și utilizarea celor mai moderne abordări pedagogice folosite în educația timpurie la nivel global, în scopul asigurării condițiilor pentru generalizarea treptată a cuprinderii cât mai multor copii în învățământul antepreșcolar și preșcolar din România;
- Creșterea calității învățământului preuniversitar din România prin: îmbunătățirea infrastructurii școlare; adecvarea curriculumului centrat pe competențe la nevoile pieței muncii; implementarea unor măsuri integrate pentru reducerea abandonului școlar și a ratei de părăsire timpurie a școlii; formarea cadrelor didactice pentru centrarea procesului de predare-evaluare pe nevoile elevului; îmbunătățirea rezultatelor la examene, concursuri, competiții naționale și internaționale și la testările internaționale standardizate, în condițiile digitalizării procesului de educație la toate nivelurile;
- Asigurarea calității educației universitare prin: creșterea autonomiei și responsabilității universitare în condiții de transparență, etică și integritate academică și prin sprijinirea accesului echitabil al tuturor studenților la programe de studiu de calitate, corelate cu nevoile pieței muncii.

Țintele, pe termen lung, vizează:

1. Îmbunătățirea performanței sistemului de educație:

-Creșterea finanțării educației pentru atingerea unui procent minim din cheltuiala publică, corelat cu media alocărilor pentru educație în statele membre ale UE;
-Scăderea ratei de părăsire timpurie a școlii, până la un nivel de cel mult 10%;
-Reducerea cu minimum 50% a prezentei rate de analfabetism funcțional, astfel încât, la orizontul 2030, să ajungă la cel mult 20%;
-Până în 2030, toți profesorii să aibă competențe digitale de bază (inclusiv de predare prin instrumente digitale - digital literacy) și cel puțin 85% dintre elevii de clasa a VIII-a să aibă competențe digitale de bază;
-Până în 2030, minimum 40% dintre tinerii cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani vor fi absolvenți de studii superioare.

2. Creșterea participării și calității educației timpurii:

- Până în 2030, 30% dintre copiii cu vârsta până la 3 ani participă la educație antepreșcolară;
- Până în 2030, 96% dintre copiii între 3-6 ani participă la educație preșcolară;
- Până în 2025, va fi realizat un curriculum național pentru toate nivelurile de educație timpurie.

3. Creșterea performanței în învățământul primar, secundar inferior și secundar superior:

-Până în 2030, cel mult 20% dintre tinerii în vârstă de 15 ani vor mai avea competențe scăzute la citire, matematică și științe conform metodologiei testelor PISA (în prezent, înregistrăm un procent de 41% citire, 47% matematică și 44% științe);
-Până în 2030, cel mult 15% dintre elevii de clasa a VIII-a vor mai înregistra competențe scăzute în domeniul informatic (în prezent, procentul este de 39%);
-Până în 2025, se va trece la aplicarea unui model de proiectare a curriculumului bazat pe competențe la toate nivelurile de învățământ preuniversitar;
-Până în 2030, peste 15.000 de cadre didactice din învățământul primar și 40.000 din învățământul gimnazial vor fi formate pentru aplicarea noului curriculum bazat pe competențe.

4. Sporirea calității și atractivității învățământului superior:

-Până în 2030, minimum 40% dintre tinerii cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani vor fi absolvenți de studii superioare;
-Până în 2030, minimum 30% din totalul cursurilor din învățământul superior vor fi opționale;
-Până în 2030, minimum 20% dintre absolvenții de învățământ superior - licență și master - vor participa la programe de mobilitate externă;
-În 2030, în România, vor studia cel puțin 10% studenți internaționali (din totalul studenților înmatriculați).

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016-2020 are următoarele obiectivele strategice și direcțiile de acțiune:

Obiectivul strategic 1: Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 ani, necuprinși în educație și formare, cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, față de 57,2% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Actualizarea instrumentelor de descriere a ocupațiilor și calificărilor, a curriculumului și a auxiliarelor curriculare, pe nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor, pentru o mai bună articulare între subsisteme, pentru facilitarea mobilității în educație și formare profesională și pentru creșterea relevanței pentru piața muncii;
2. Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea competențelor solicitate pe piața muncii, definirea profilurilor profesionale, în scopul dezvoltării/revizuirii calificărilor în concordanță cu abilitățile și cunoștințele relevante pentru nevoile pieței forței de muncă și adaptarea programelor de învățământ la nevoile și tendințele pieței muncii;
3. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare;
4. Îmbunătățirea învățării la locul de muncă în formarea profesională;
5. Îmbunătățirea mecanismelor de finanțare publică și privată a formării profesionale;
6. Creșterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională.

Obiectivul strategic 2: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014;
- b) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

7. Dezvoltarea marketingului programelor de formare profesională și al rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
8. Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră;
9. Consolidarea și flexibilizarea mecanismelor de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
10. Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri, cu accent pe cei din grupuri vulnerabile;

Obiectivul strategic 3: Îmbunătățirea calității formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014 ;
- b) Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45% în 2014;
- c) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

11. Dezvoltarea unui cadru național de asigurare a calității educației și formării profesionale la nivel de sistem;
12. Asigurarea calității certificării rezultatelor învățării;
13. Îmbunătățirea competențelor persoanelor cu atribuții în furnizarea programelor de formare profesională din formarea profesională inițială și formarea profesională continuă și în evaluarea rezultatelor învățării dobândite în context formal, nonformal și informal;
14. Îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și continue;
15. Promovarea excelenței în educație și formare profesională.

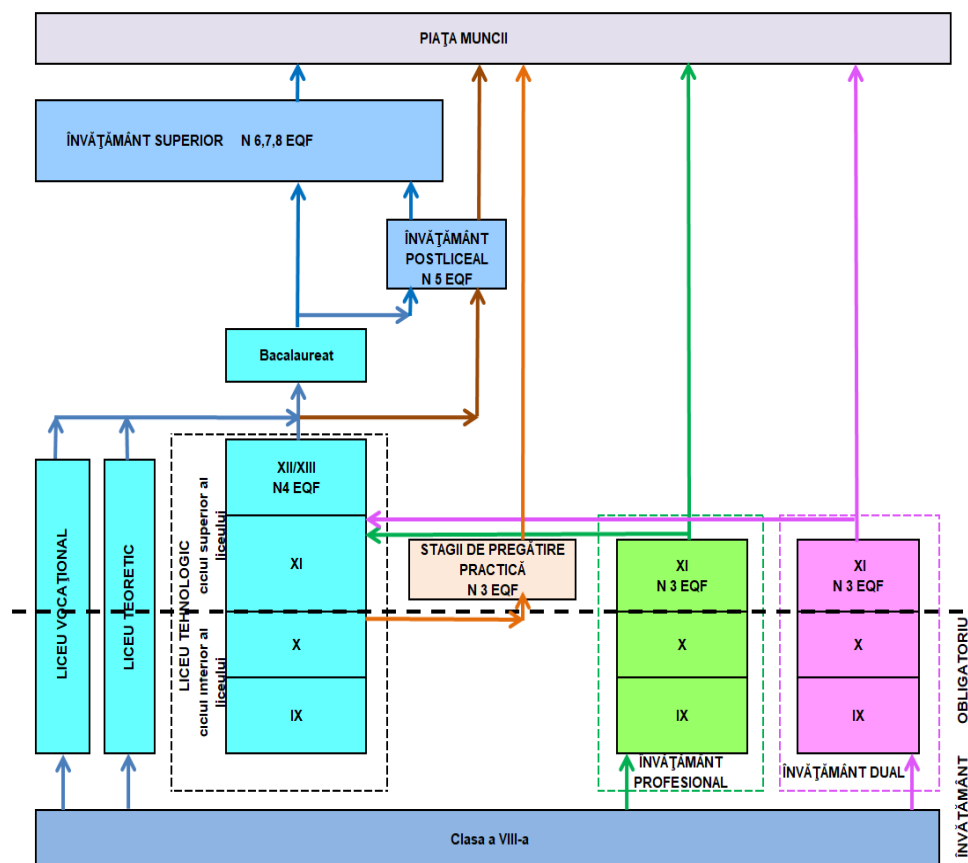
Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de inovare și dezvoltare a spiritului antreprenorial la 50.000 în 2020, de la 40.000 în 2014;
- b) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de mobilitate internațională la 4.600 în 2020, de la 2.800 în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

16. Dezvoltarea componentelor privind inovarea, creativitatea și spiritul antreprenorial din cadrul programelor de formare profesională;
17. Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională;
18. Extinderea învățării mutuale și a schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piață a muncii europene incluzive.

Contextul în care se urmărește dezvoltarea învățământului profesional și tehnic prin strategiile menționate mai sus este definit prin Legea Educației Naționale, nr. 1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare. Structura învățământului profesional și tehnic este ilustrată în figura de mai jos.

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere și profiluri:

- filierea teoretică, cu profilurile umanist și real;
- filierea tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
- filierea vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Durata studiilor în învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență, este de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme de învățământ cu frecvență seral și cu frecvență redusă, durata studiilor se prelungește cu un an.

Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare a calificării profesionale, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocațională.

Absolvenții de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8.

Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare a calificării profesionale, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ, operatorul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

- învățământ profesional, cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2014/2015, pe baza unui contract cadru, încheiat între unitatea de învățământ și operatorii economici implicați în formarea profesională a elevilor;

- învățământul dual, cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2017/2018, pe baza unui contract de parteneriat încheiat între unul sau mai mulți operatori economici sau între o asociație / un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară, unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ – agentul economic și elev;
- stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu, formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de calificare de nivel 3 al Cadrului național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

5.1.3. Contextul regional

Cu toate că Regiunea Nord-Est este cea mai mare regiune de dezvoltare a României sub aspectul numărului de locuitori și al suprafeței deținute, ea se situează pe ultimul loc în raport cu nivelul de dezvoltare.

Produsul intern brut nominal a avut o dinamica pozitivă în perioada de analiza, și în special în intervalul 2016-2017, înregistrând o creștere susținută atât la nivel național cât și regional. Principalul motor al creșterii economice l-a constituit consumul individual al populației.

În perioada 2012-2017, Produsul Intern Brut Regional pe cap de locuitor a crescut în termeni nominali de la 18.682 lei la 27.498 lei, urmând trendul existent la nivel național. Cu toate acestea valoarea acestuia este în continuare inferioară nivelului național, diferențele indicatorului pentru cele două paliere, regional vs. național fiind exprimate prin indicii de disparitate. În perioada analizată, nivelul indicelui de disparitate în regiune a fost relativ constant, plasându-se în intervalul 61-63%. Totodată, în raport cu acest indicator, Regiunea Nord-Est este ultima dintre regiunile de dezvoltare ale României. Practic, indicele de disparitate pentru orizontul de timp analizat este de 3,5-4 ori mai mic față de Regiunea București-Ilfov.

În acest context în PDR Nord-Est, Strategia Regională Nord-Est își propune ca **Viziune pentru anul 2030**: „Regiunea Nord-Est va fi un spațiu competitiv, durabil și incluziv unde îți vei dori să locuiești, să lucrezi și să investești”

Obiectiv general: Derularea în regiune a unei dezvoltări echilibrate printr-un proces de creștere economică durabil, favorabil incluziunii sociale, care să conducă la creșterea standardului de viață și reducerea decalajelor de dezvoltare intra și inter regionale.

Indicatori de monitorizare obiectiv general: produsul intern brut la nivel regional și județean; indicii de disparitate al produsului intern brut pe cap de locuitor la nivel regional și județean; indicii de dezvoltare umană la nivel local.

În scopul atingerii obiectivelor propuse de PDR Nord-Est au fost elaborate, la nivelul fiecărui județ, Strategii de Dezvoltare socio-economică.

5.2. INDICATORI DE CONTEXT SPECIFICI

5.2.1. Contextul demografic și populația școlară

Contextul demografic este prezentat detaliat și analizat în **capitolul 2**, din perspectiva implicațiilor pentru ÎPT cu privire la structura și evoluția populației pe grupe de vârstă, medii de rezidență și sex, structura etnică, fenomenul migrației. Pentru orizontul de planificare 2025, cele mai severe concluzii rezultate din prognozele INS, sunt în legătură cu declinul demografic general, accentuat pentru populația tânără, cu reduceri semnificative pentru populația de vârstă școlară, în paralel cu îmbătrânirea populației (v. cap.2.2). Reduceri semnificative sunt prognozate pentru grupa de vârstă **0-14 ani – scădere cu 18% la nivel județean pentru perioada 2005-2025**.

În tab. 5.2. este prezentată analiza evoluției populației școlarizate pe nivelurile de educație.

Din datele prezentate în tabelul 5.2. rezultă că în anul școlar 2020-2021 populația școlarizată reprezintă 90,05% față de cea școlarizată în anul școlar 2012-2013, înregistrând o scădere față de anul școlar 2019/2020 cu 0,39%.

Din analiza datelor din tabelul 5.2. și a graficului din fig. 5.1. se constată:

- populația școlarizată în preșcolar înregistrează o creștere de 1,22% comparativ cu anul școlar 2013-2014;
- populația școlarizată în primar a scăzut cu 2,69% și cea din gimnaziu a înregistrat o scădere semnificativă cu 11,40%;
- la nivel liceal populația școlară a scăzut cu 25,76%, iar la învățământul profesional se înregistrează o creștere semnificativă, ca urmare a existenței școlii profesionale de 2 ani, după clasa a IX -a liceu și a școlii profesionale de 3 ani și a învățământului dual, după clasa a VIII-a;
- învățământul postliceal, înregistrează o creștere accentuată până în anul școlar 2014-2015, ca urmare a scăderii promovabilității la examenul de bacalaureat, absolvenții de liceu putând urma această formă de școlarizare, fără diplomă de bacalaureat, apoi înregistrează o scădere continuă până în anul școlar 2019-2020;
- pe total, se constată o scădere de 8,37% a populației școlare, față de anul școlar 2013/2014.

Tab. 5.2.

Nr. crt.	Niveluri de educație	An școlar									Evoluție 2013/2021 (%)
		2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	
1	Preșcolar	20814	20924	19947	19687	19763	20193	20628	20315	21067	101,22%
2	Primar	35316	35188	34465	34010	35159	35083	34492	34152	34367	97,31%
3	Gimnazial	32051	31344	30592	29738	27462	27157	26672	26594	28398	88,60%
4	Liceal	30328	28186	26538	25994	25744	25122	24248	23925	22515	74,24%
5	Învățământ profesional și dual	1820	2882	3302	3624	3967	4054	4602	4924	4537	249,29%
6	Postliceal/maistri	3483	3561	3434	3063	2728	2717	2523	2819	2570	73,79%
Total		123812	122085	118278	116116	114823	114326	113165	112729	113454	91,63%

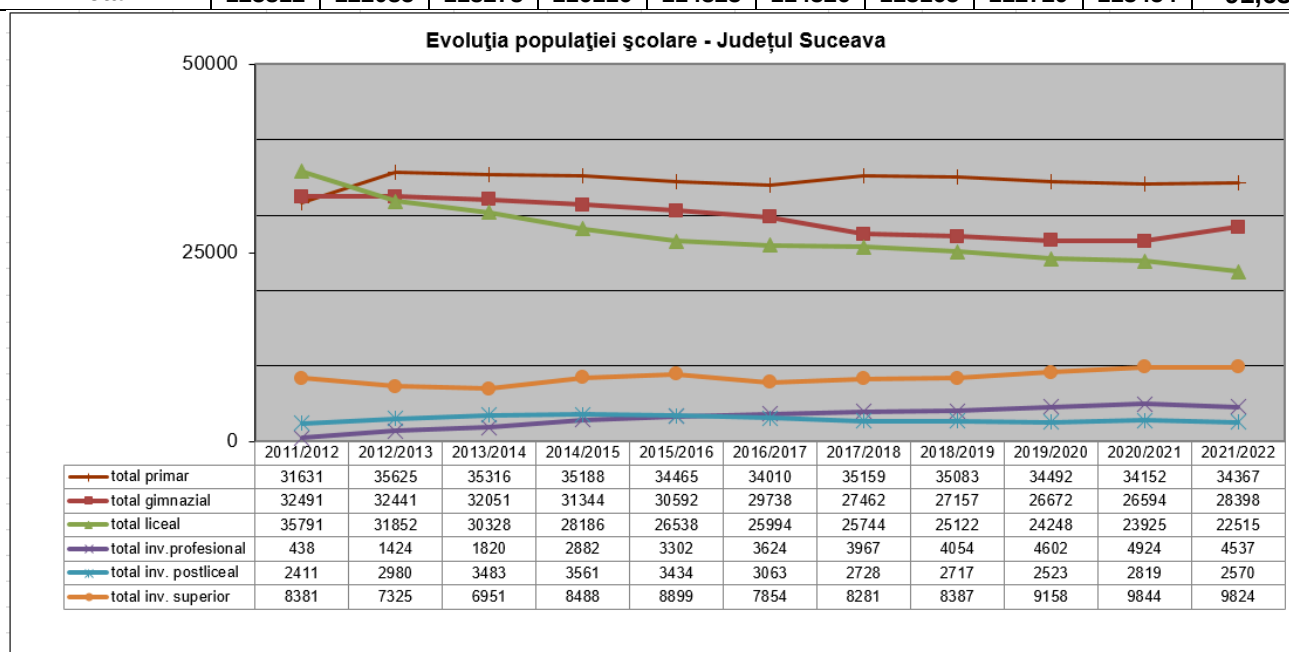

Fig. 5.1. Evoluția populației școlare 2011-2021
(Sursa: INS și Anuarul Statistic al Județului Suceava)

Analizând evoluția acestui indicator, din fig. 5.1. constatăm că există tendință de scădere a populației școlarizate, ca urmare a scăderii natalității și a migrației în țările europene.

Dacă analizăm indicatorul pe medii de rezidență (fig. 5.2.) constatăm diferența dintre numărul populației școlarizate în mediul urban, față de cel din mediul rural.

În mediul rural populația din preșcolar, primar și gimnaziu era la nivelul anului școlar 2021 - 2022 cu 7958 în număr mai mare decât cea existentă în mediul urban (54,75% rural și 45,25% urban).

La nivel de învățământ liceal, profesional și postliceal, domină mediul urban, ca urmare a dezvoltării unităților școlare în municipii și orașe.

Din totalul populației școlare, în anul școlar 2021-2022, 62,08% era în mediul urban și 37,92% în mediu rural.

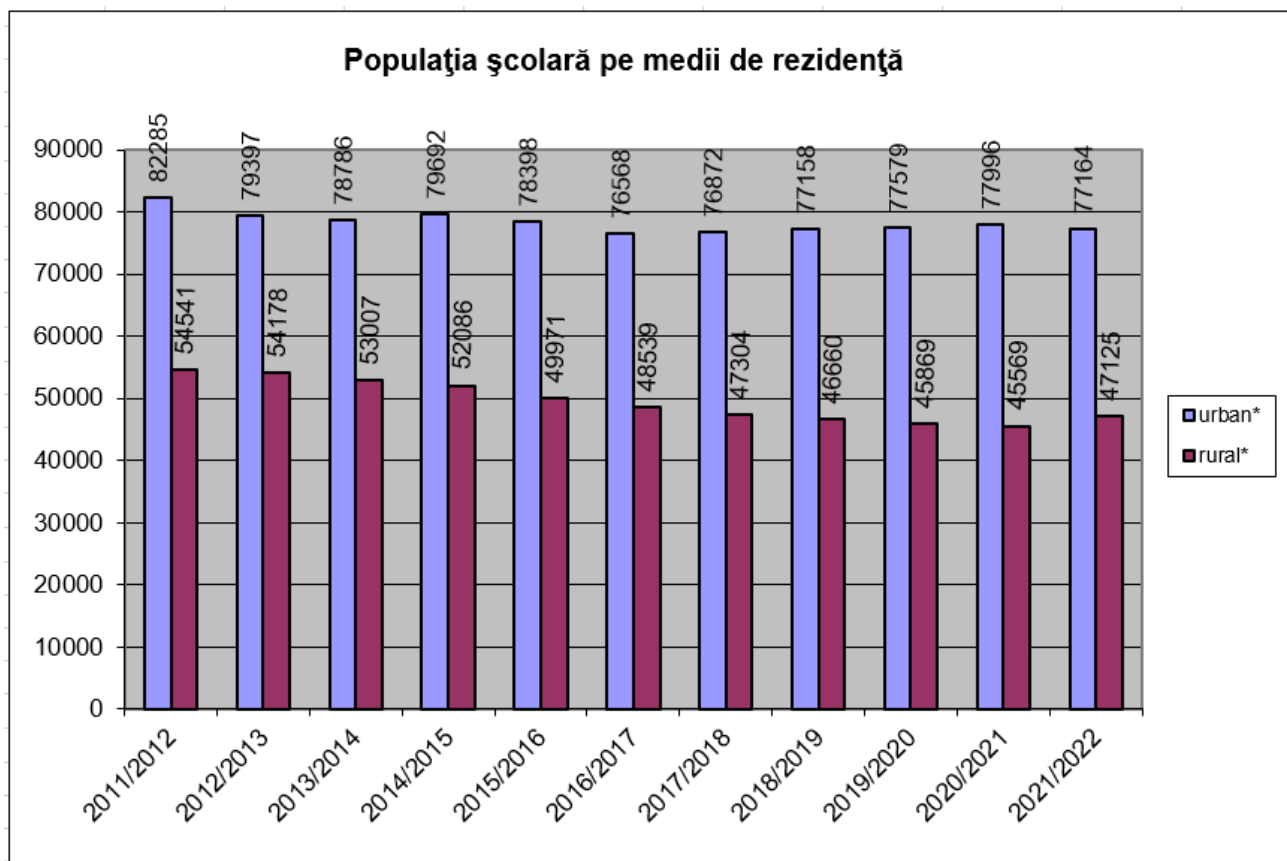

Fig. 5.2. Evoluția populației școlare pe medii de rezidență în perioada 2011-2021 (Sursa: INS)

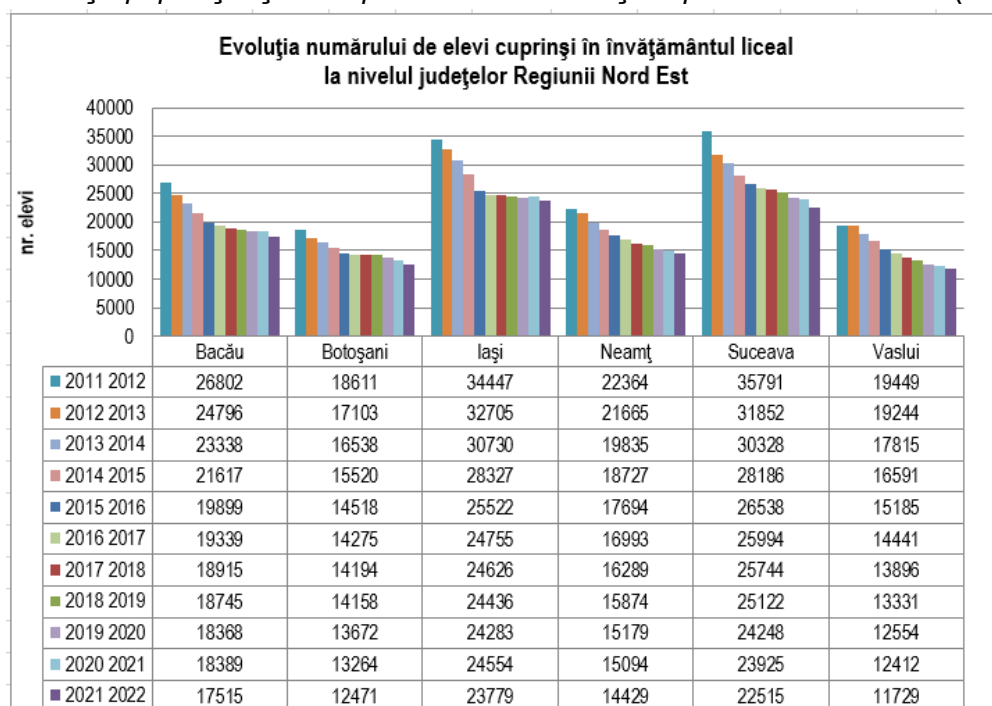

Fig. 5.3. Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul liceal la nivelul regiunii Nord-Est 2011-2021 (Sursa: INS)

Din fig. 5.3. se observă o descreștere a numărului de elevi cuprinși la liceu începând cu anul școlar 2012-2013 ca urmare a scăderii populației școlare și apariție învățământului profesional începând cu anul școlar 2014-2015 și a învățământului dual începând cu anul școlar 2017-2018.

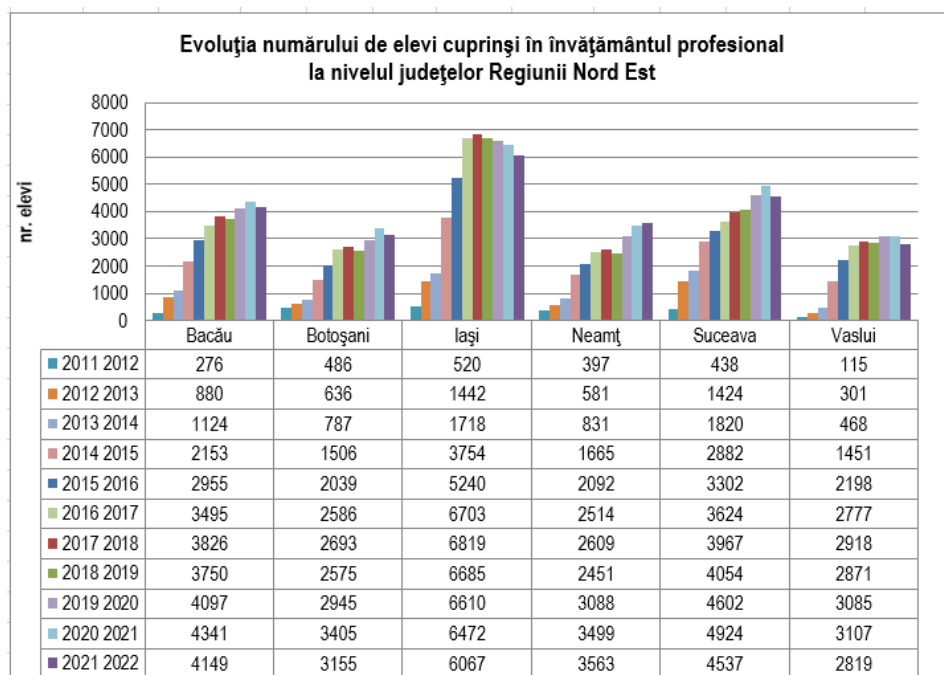

Fig. 5.4. Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional la nivelul regiunii Nord-Est 2011-2021 (Sursa: INS)

În privința numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional, județul Suceava înregistrează creșteri însemnate în anul școlar 2020-2021, în raport cu anul școlar 2011-2012. Raportat la regiunea Nord-Est, județul Suceava a avut în anul școlar 2021-2022 cel mai mare număr de elevi cuprinși în învățământul dual și profesional după județul Iași, pe domenii profesionale căutate pe piața muncii (mecanică, electric, electromecanică, construcții instalații și lucrări publice, comerț, turism și alimentație, fabricarea produselor din lemn).

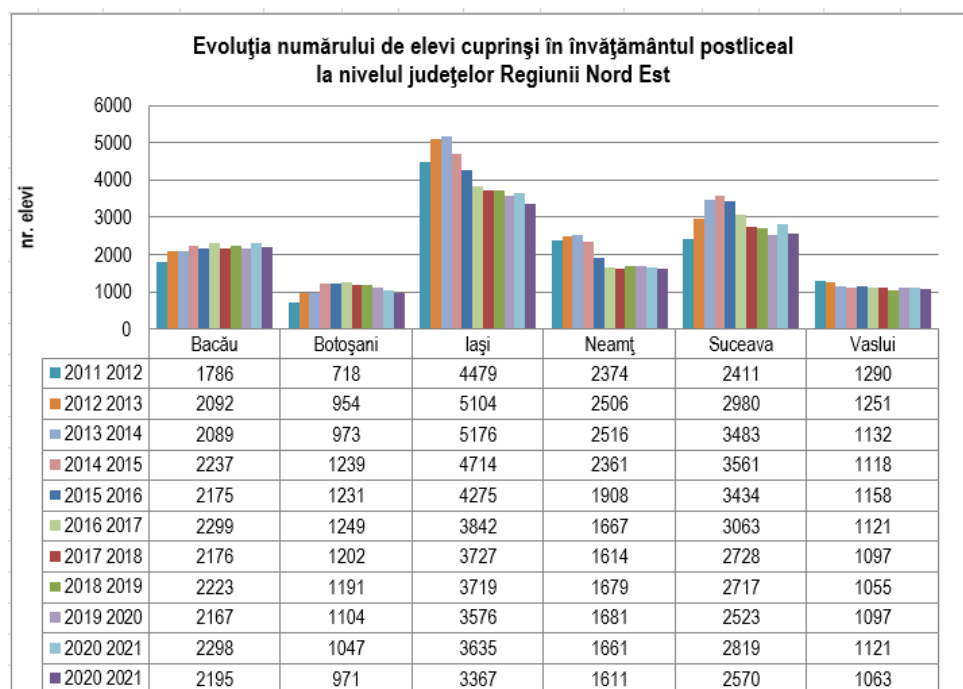

Fig. 5.5. Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal la nivelul regiunii Nord-Est 2011-2021 (Sursa: INS)

Din fig. 5.5. se observă interesul absolvenților de liceu din județul Suceava pentru continuarea studiilor prin învățământ postliceal, precum și preocuparea unităților de învățământ preuniversitar (de stat și particulare) de a diversifica oferta educațională, pe calificări cerute pe piața muncii. Comparativ cu anul școlar 2011-2012, județul Suceava are o creștere cu 6,59% a numărului de elevi, situându-se pe locul 2 în regiune, în condițiile în care rata de promovabilitate a examenului de bacalaureat este sensibil mai mare față de celelalte județe.

5.3. INDICATORI DE INTRARE

5.3.1. Numărul de elevi care revin unui cadru didactic

Acest indicator, *calculat prin raportare la numărul de norme didactice*, oferă un indiciu în legătură cu eficiența utilizării resurselor și calitatea actului didactic. Reducerea sa până la o limită rezonabilă poate să asigure creșterea eficienței fără să afecteze calitatea demersului didactic. *Indicatorul poate deveni critic din perspectiva declinului demografic și a introducerii finanțării per elev, presând în direcția măsurilor de concentrare a resurselor în școli viabile.*

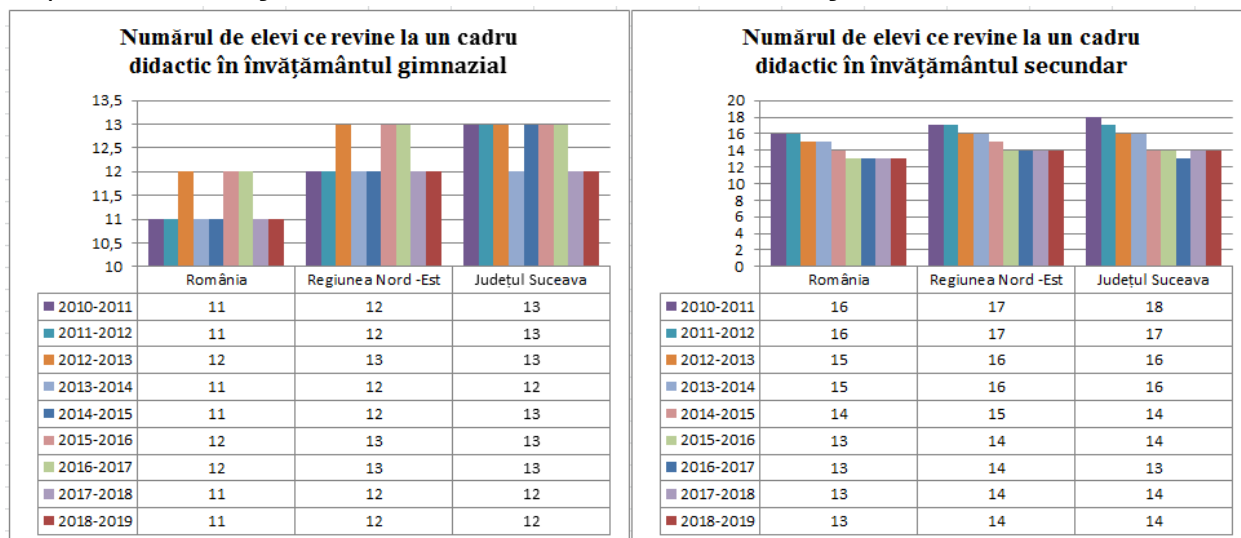

Fig. 5.6. Număr de elevi pe norma didactică, învățământ gimnazial și secundar
(Sursa: CNDIPT, INS)

Din analiza evoluției indicatorului în perioada analizată, la învățământul gimnazial, în anul școlar 2018-2019, județul Suceava are același număr de elevi (12) ca și regiunea Nord Est, fiind mai mare decât cel la nivel național (11), înregistrând o scădere, comparativ cu anii școlari anteriori. Pentru învățământul secundar, se constată o scădere la 14 elevi pe norma didactică, de la 18, elevi în anul școlar 2010-2011. Acest indicator este egal cu cel existent la nivel de regiune Nord-Est și mai mare decât la nivel național (13).

În anexa 6c și în fig. 5.6. sunt evidențiate datele privind numărul de elevi pe norma didactică, în perioada 2010-2018.

5.3.2. Resursele umane din ÎPT

În graficele de mai jos (fig. 5.7.) se observă că, ponderea cea mai ridicată o are personalul didactic calificat, personalul didactic necalificat deținând o pondere nesemnificativă (vezi anexa 6d).

Din analiza acestui indicator de intrare, rezultă faptul că există resursa umană calificată pentru cele 15 domenii de pregătire profesională, școlarizate în județul Suceava.

Ca o concluzie generală, în anul școlar 2015-2016 **gradul de acoperire cu profesori calificați (98,72% la liceu)**, asigură desfășurarea unui învățământ profesional și tehnic la cerințele actuale, județul Suceava având valori peste cele regionale și naționale.

Schimbările accelerate introduse de reformele din ÎPT, pe de o parte, și cele din mediul economic și social, pe de altă parte, impun un efort susținut de **adaptare din partea profesorilor**. Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze atât

competențele metodice, cât și actualizarea competențelor de specialitate cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Pentru facilitarea adaptărilor la schimbările din sistem este necesară, ca **măsură de fond**, anticiparea evoluției personalului didactic și adoptarea, în cadrul unei strategii pe termen lung, a unor măsuri însoțitoare, ținând cont de efectele combinate ale reducerii populației școlare și restructurării planurilor de școlarizare din ÎPT pentru adaptarea la nevoile de calificare.

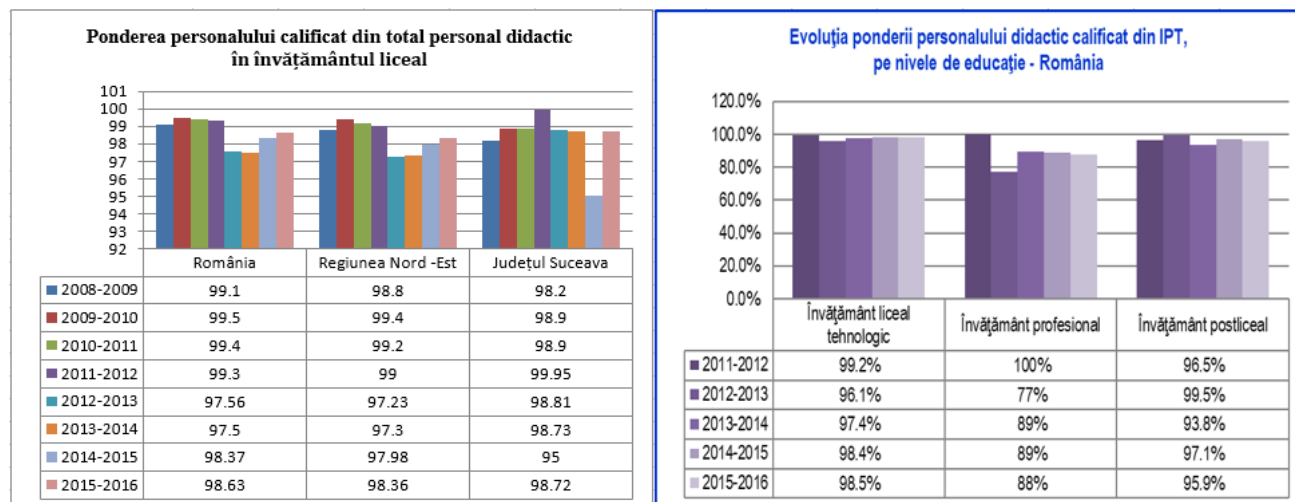

Fig. 5.7. Situația personalului didactic în ÎPT în perioada 2008-2016 (Sursa CNDIPT)

5.3.3. Resurse materiale și condiții de învățare

Cu excepția școlilor cuprinse în programele de reabilitare prin programele finanțate de UE sau Banca Mondială, în cele mai multe cazuri, **starea generală a infrastructurii** (clădirile pentru spațiile de pregătire teoretică și practică și infrastructura de utilități) necesită intervenții majore de reabilitare sau modernizări (vezi anexe monitorizare PLAI).

Dotarea multor unități este învechită; multe din atelierele existente nu au beneficiat de nici o investiție relevantă în echipamente după 1990. În cele mai multe cazuri dotările după 1990 s-au limitat la ceea ce s-a putut obține din efortul de autofinanțare, donații sau sponsorizări - insuficient cantitativ și calitativ. Se simte lipsa dotărilor moderne și a echipamentelor de simulare necesare unui învățământ eficient, centrat pe elev (vezi anexa 15).

Unsprezece unități (40,74 % din școlile ÎPT) au fost cuprinse în Programele Phare pentru ÎPT, situația infrastructurii și dotărilor acestora ajungând la nivelul standardelor de pregătire profesională.

Majoritatea școlilor au **amenajările minime** necesare pentru **accesul persoanelor cu deficiențe locomotorii** (vezi anexa 15).

Deși **dotarea laboratoarelor de informatică** s-a îmbunătățit substanțial în ultimii ani, se simte nevoia dotării tuturor claselor, laboratoarelor și cabinetelor de specialitate cu calculatoare conectate la internet, aparatură audio – video (pentru dezvoltarea activităților de predare-învățare asistate de calculator și predarea lecțiilor în sistem online în contextul pandemiei COVID - 19).

Ritmul noilor achiziții pentru **dotarea bibliotecilor școlare** este extrem de redus. Este necesar ca unitățile ÎPT să aibă în vedere și cartea de specialitate.

Lipsa manualelor de specialitate, pentru modulele din planul de învățământ la liceul tehnologic, școală profesională și școală postliceală, face ca procesul de predare – învățare – evaluare să fie o provocare continuă pentru cadrele didactice. În acest sens cadrele didactice de specialitate din județul Suceava au elaborat sub îndrumarea IȘJ auxiliare curriculare pentru clasa a IX-a liceu tehnologic la toate domeniile de pregătire de bază existente și la clasa a X-a, la modulele pentru care nu s-au editat manuale.

Se constată un număr relativ restrâns și în general o varietate mică de titluri la abonamente pentru publicații de specialitate.

Concluzii indicatori de intrare:

- se constată o tendință de scădere a numărului de elevi per norma didactică la nivel învățământului profesional și tehnic, fapt ce asigură o eficiență a actului educațional;
- la nivel de județ există resursa umană (cadre didactice) calificată, în procent de 98,6%-liceu și 94,1% – școală profesională;
- introducerea învățământului profesional de 2 ani în perioada 2012-2013 – 2015-2016, învățământului profesional cu durată de 3 ani începând cu anul școlar 2014-2015 și a învățământului dual începând cu anul școlar 2017-2018 a dus la creșterea numărului de norme și la asigurarea forței de muncă necesară pe piața muncii, cu nivel 3 de calificare;
- la nivelul anului școlar 2020-2021, 29% din unități școlare nu au condiții materiale de desfășurare a orelor de laborator tehnologic și instruire practică, conform cerințelor standardelor de pregătire profesională;
- acordarea de facilități fiscale de către autoritățile locale / județene / regionale, companiilor care investesc în dezvoltarea infrastructurii necesare IPT;
- mediatizarea de către autoritățile locale / județene / regionale a avantajelor pentru companiile care investesc în educație conform Legii nr. 239/2020.

5.4. INDICATORI DE PROCES

5.4.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziilor și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală.

Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație.

Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional.

Aceste structuri sunt:

- la nivel național sunt încheiate acorduri tripartite pentru înființarea a unui număr de 23

Comitete sectoriale;

- la nivel regional: **Consortiul Regional TVET** - organism consultativ al Consiliului de Dezvoltare Regională;
- la nivel local (județean): **Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS)** - ca organism consultativ al Inspectoratelor școlare județene;
- la nivelul școlilor: **Consiliile de administrație / Consiliile profesoriale.**

În cadrul programului multianual Phare TVET, Consortiul Regional și Comitetele locale au fost antrenate în elaborarea și revizuirea primelor documente de **planificare strategică pe termen lung** la nivel regional (**PRAI**) și local (**PLAI**), pe baza cărora la nivelul fiecărei școli din program au fost elaborate planuri școlare de acțiune (**PAS**).

La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin **Planurile de acțiune ale școlilor (PAS)**.

Cele 11 unități școlare din Programul Phare TVET au beneficiat de formare și asistență pentru elaborarea PAS în raport cu PRAI și PLAI, **adoptarea planificării prin PAS, corelate cu PRAI și PLAI, s-a realizat în prezent de către toate unitățile de ÎPT**, pentru buna corelare între nivelurile de calificare și solicitările pieței forței de muncă.

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

- finanțarea învățământului preponderent centrat pe activitățile curente pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung;
- antrenarea insuficientă a operatorilor economici în efortul de planificare pe termen lung în ÎPT;
- neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor din Consiliile de Administrație ale Școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii.

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este **Curriculum în dezvoltare locală** (CDL), care constituie oferta curriculară specifică fiecărei unități de învățământ și este realizat în parteneriat cu operatorii economici / instituții publice partenere ale unității de învățământ. Prin această ofertă curriculară se asigură cadrul necesar adaptării pregătirii profesionale a elevilor la cerințele pieței muncii locale și/sau regionale. Proiectarea și evaluarea curriculumului în dezvoltare locală asigură condiții pentru implicarea partenerilor sociali (operatori economici, asociații/organizații locale ale angajatorilor și/sau ale angajaților etc.) în procesul de identificare a competențelor specifice pieței forței de muncă locale și/sau regionale, pentru a le transpune în rezultate ale învățării, și a situațiilor de învățare oferite elevilor. Această componentă a curriculumului (CDL) răspunde nevoii de acordare a unei mai mari flexibilități unităților de învățământ profesional și tehnic cu privire la planificarea și proiectarea ofertei de pregătire profesională a elevilor în parteneriat cu operatorii economici/instituții publice partenere.

5.4.2. Asigurarea calității în ÎPT

Nevoia unor **mecanisme reglementate de asigurare a calității serviciilor de educație și formare profesională** care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire și satisfacția beneficiarilor (forța de muncă și angajatorii) a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13 aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

La nivel național, activitățile privind asigurarea calității în sistemul național de învățământ sunt coordonate de către cele două agenții nou înființate – ARACIP (pentru învățământul preuniversitar), respectiv ARACIS (pentru învățământul superior).

Mecanismul de asigurare a calității utilizat este construit pe autoevaluarea din partea școlii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecție școlară), ambele fiind structurate pe același set de indicatori (descriptori de performanță). Rezultatele evaluării se regăsesc în planurile de îmbunătățire a calității.

Introducerea unui **sistem de asigurare a calității în ÎPT** va furniza pentru procesul de planificare strategică la toate nivelurile (planurile regionale și locale, planurile de acțiune la nivelul școlii) **un set de indicatori standard (benchmark)** care să faciliteze decidenților comparațiile în cadrul sistemului și compatibilizarea între cerere și ofertă. Conducând la **creșterea transparenței față de beneficiari**, mecanismele de asigurare a calității vor avea un impact decisiv în motivarea și **implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire**.

5.4.3. Serviciile de orientare și consiliere, Opțiunile elevilor

Nu există o definiție standard pentru indicatorii privitori la procesul de orientare și consiliere. În practica serviciilor de consiliere din unele țări europene, se raportează în mod obișnuit indicatori cum ar fi numărul de ore de consiliere per elev, numărul de elevi consiliați per consilier etc.

Totuși, din analiza informațiilor disponibile, se poate aprecia că, deși ameliorat în ultimii ani, **gradul de acoperire a serviciilor de orientare și consiliere este insuficient**, în special în mediul rural, din cauza unui număr încă insuficient de consilieri în sistem, arondării inegale a numărului de elevi care revin unui consilier, numărul mic de elevi testați și consiliați, respectiv al orelor de consiliere / elev pentru orientarea carierei – practic nu se poate vorbi de un mecanism *sistematic* de orientare și

consiliere în sprijinul unei decizii corect informate în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.

În urma sondajului realizat în anul școlar 2022-2023 de către CJRAE Suceava, la care au participat 4611 elevi din clasa a VIII-a (65,59% din totalul elevilor înscriși în clasa a VIII-a) s-au obținut următoarele rezultate: 4254 elevi au optat învățământul liceal, 551 elevi au optat pentru învățământ profesional, 38 elevi au optat pentru unități de învățământ din alte județe, 219 elevi sunt nehotărâți și 32 elevi nu doresc să continue studiile.

5.5. INDICATORI DE IEȘIRE

5.5.1. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională

Rata netă de cuprindere școlară reprezintă numărul copiilor/elevilor/studentilor de vârstă oficială corespunzătoare fiecărui nivel de educație, cuprinși în aceste niveluri de educație, calculat ca raport procentual din populația rezidentă din aceeași grupă oficială de vârstă.

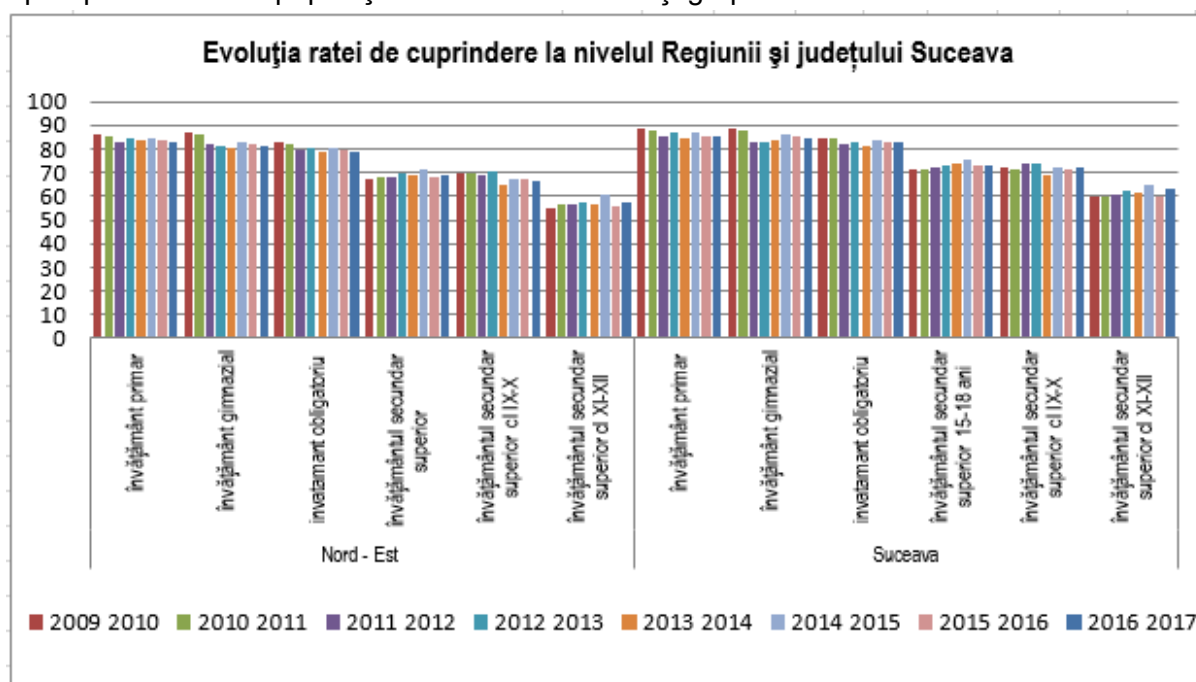

Fig. 5.8. Rata de cuprindere, pe forme de învățământ, 2009-2017
(Sursa: INS)

Diferențele față de vârsta reglementată de începere a școlii, respectiv de încadrare față de vârstele “standard” din seria curentă influențează valoarea indicatorului. Rata netă de cuprindere școlară se utilizează pentru a evidenția gradul de participare a copiilor de vârstă oficială corespunzătoare nivelurilor de educație.

Analizând rata de cuprindere în perioada 2009-2016 (fig. 5.8.) pe toate formele de învățământ a populației școlare se constată:

- rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu (7-16 ani) pentru anul școlar 2016-2017 la nivel județean este (82,7%) fiind mai mare față de regiunea Nord-Est (79,0%) și față de rata la nivel național (79,8,6%);
- rata netă de cuprindere pentru grupa de vârstă 15-18 ani a cunoscut o creștere semnificativă comparativ cu anul școlar 2009-2010, fiind în anul școlar 2016-2017 (73,2%), superioară regiunii (68,6%) și ratei naționale (69,9%).

5.5.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)

Gradul de cuprindere în învățământ (rata specifică de cuprindere școlară pe grupe de vârstă) reprezintă numărul total al copiilor/elevilor/studentilor dintr-o anumită grupă de vârstă, indiferent de nivelul de educație în care sunt cuprinși, calculat ca raport procentual din populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă.

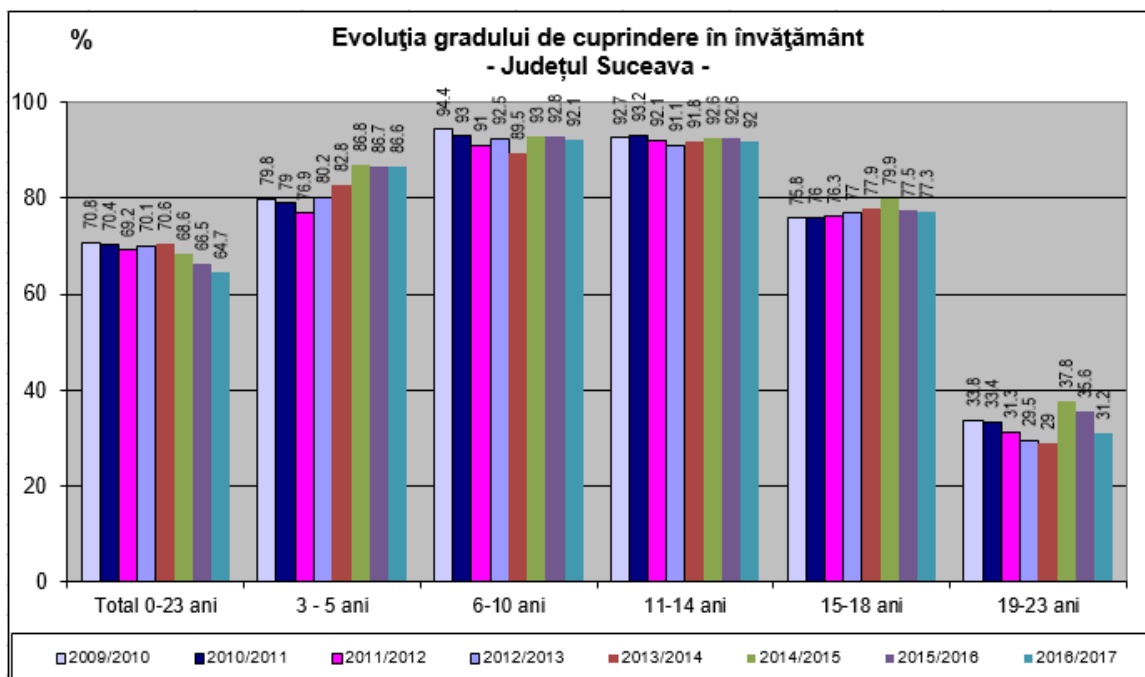

Fig. 5.9. Gradul de cuprindere în învățământ 2009-2017 (Sursa: INS)

Începând cu anul școlar 2012-2013, conform legislației în vigoare (Legea educației nr.1/2011), grupele de vârstă pentru populația de vârstă școlară sunt: 3-5 ani, 6-10 ani, 11-14 ani, 15-18 ani, 19-23 ani și peste. Începând cu anul școlar 2014-2015, în cadrul acestui indicator este inclus și numărul de copii din creșe, formându-se o nouă grupă de vârstă pentru copiii de 0-2 ani.

Acest indicator reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vârstă specifică.

Analizând evoluția indicatorului în perioada 2009 – 2016 (fig. 5.9.) se constată:

- o scădere a gradului de cuprindere pentru totalul grupei de vârstă 0-23 ani, în anul școlar 2016/2017, comparativ cu anul școlar 2009-2010;
- o creștere semnificativă a gradului de cuprindere în învățământ pentru grupele de vârstă 15-18 ani în perioada 2009-2017.

Conform datelor statistice (INS), gradul de cuprindere în educație în județ este mai mare decât cel calculat la nivel de regiune pentru majoritatea grupele de vârstă, dar încă inferior celui național.

5.5.3. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED

Rata abandonului școlar reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar. Indicatorul măsoară fenomenul abandonului școlar, permițând evaluarea eficienței interne a sistemului de educație. Acesta este totodată un indicator important pentru analizarea și proiectarea fluxurilor de elevi în cadrul unui nivel de educație.

Analizând rata abandonului școlar (anexa 6h) în perioada 2011-2019 (fig. 5.10. și fig. 5.11.) pe niveluri de educație se constată:

- la nivelul județului Suceava, rata abandonului școlar la învățământul primar și gimnazial a avut un trend descrescător, ajungând în perioada 2010-2014 la valori cuprinse între 0,9 - 1, înregistrând o creștere în anul școlar 2014-2015 la 1,4, valorile înregistrate sunt mai mici față de cele regionale și naționale;
- la învățământul liceal și profesional rata abandonului școlar înregistrează o scădere în perioada 2010-2019 de la 4,1 la 1,4;

➤ la învățământul postliceal și de maiștri rata abandonului școlar înregistrează o creștere în perioada 2010-2019 de la 6,1 la 9,1.

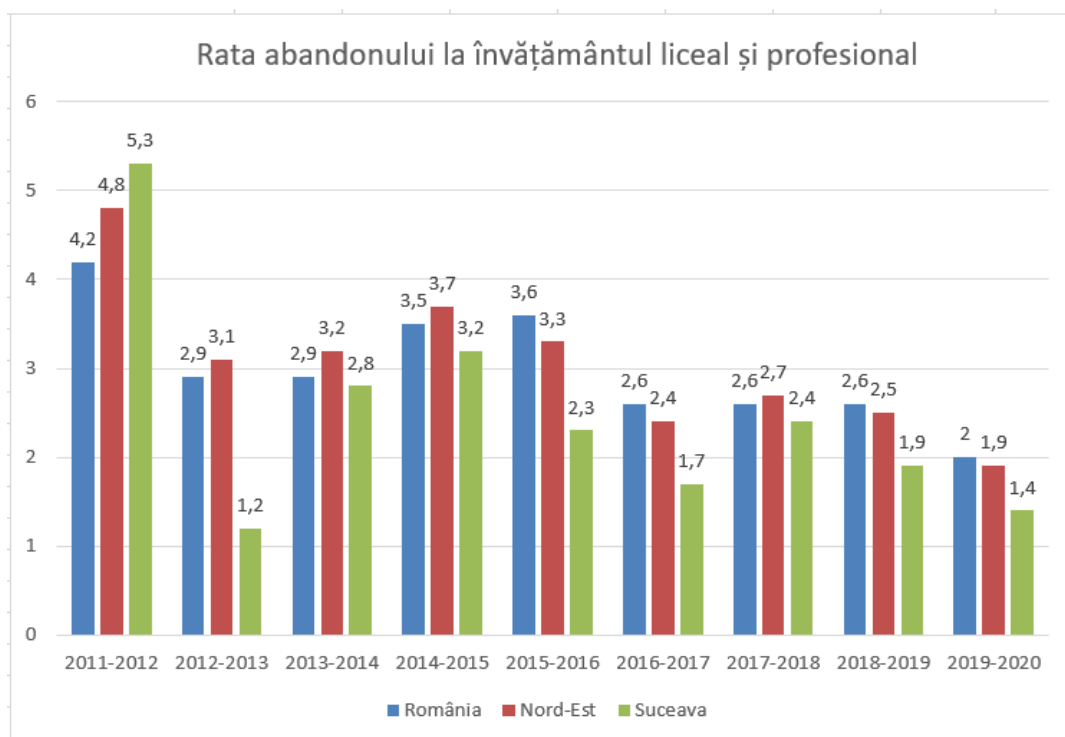

Fig. 5.10. Rata abandonului în învățământul liceal și profesional, 2011-2019 (Sursa: INS)

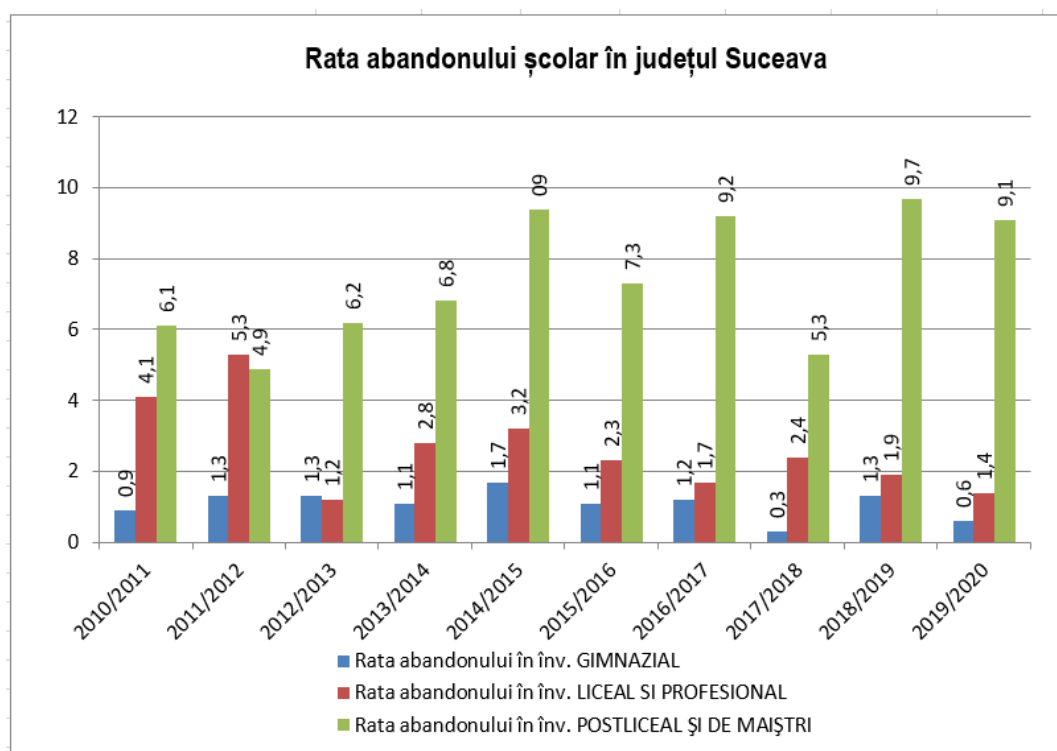

Fig. 5.11. Rata abandonului în învățământul gimnazial, liceal și profesional, postliceal și de maiștri 2010-2019 (Sursa: INS)

Având în vedere evoluția oscilantă a indicatorului și valorile înregistrate pe parcursul intervalului, *abandonul continuă să fie în atenția unităților școlare în special pentru categoriile vulnerabile.*

5.5.4. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED

Rata de absolvire reprezintă procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de educație. Rata de absolvire este un indicator care reflectă calitatea și eficiența internă a sistemului de educație, dar și rezultatele acestuia.

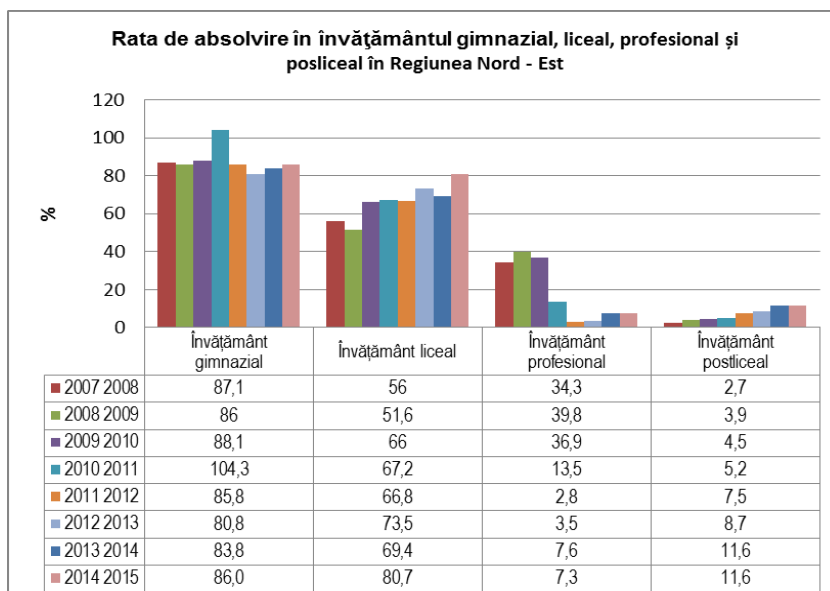

Fig. 5.12. Rata de absolvire în învățământul liceal și profesional și postliceal, regiunea Nord Est, 2007-2014 (Sursa: INS)

Din analiza acestui indicator (vezi anexa 6i) pe perioada 2007-2014, la nivel de regiune, se constată:

- rata de absolvire în învățământul liceal este în creștere de la 56% în anul școlar 2007-2008 la 80,7,5% în anul școlar 2014-2015;
- rata de absolvire în învățământul profesional a înregistrat scădere, ca urmare a reformei TVET de școlarizare a elevilor prin liceul tehnologic, de la 34,3% în anul 2007-2008, la 7,3% în anul școlar 2014-2015;
- rata de absolvire în învățământul postliceal prezintă o creștere de la 2,7% la 11,6% în perioada 2007-2015.

Comparând valorile acestui indicator la nivel județean, în perioada analizată 2007-2015 (fig. 5.13.) se constată:

- rata de absolvire la învățământul liceal a crescut de la 61,6% la 85,8% în perioada 2007-2015;
- rata de absolvire în învățământul profesional a înregistrat scădere, ca urmare a reformei TVET de școlarizare a elevilor prin liceul tehnologic, de la 35,6% în anul școlar 2007-2008, la 9,4% în anul școlar 2014-2015;
- rata de absolvire în învățământul postliceal prezintă o creștere de la 2,6% la 12,8% în perioada 2007-2015.

Analizând datele comparative din fig. 5.14 se pot observa indicatorii județeni ca fiind superiori celor regionali și naționali, cu excepția învățământului postliceal.

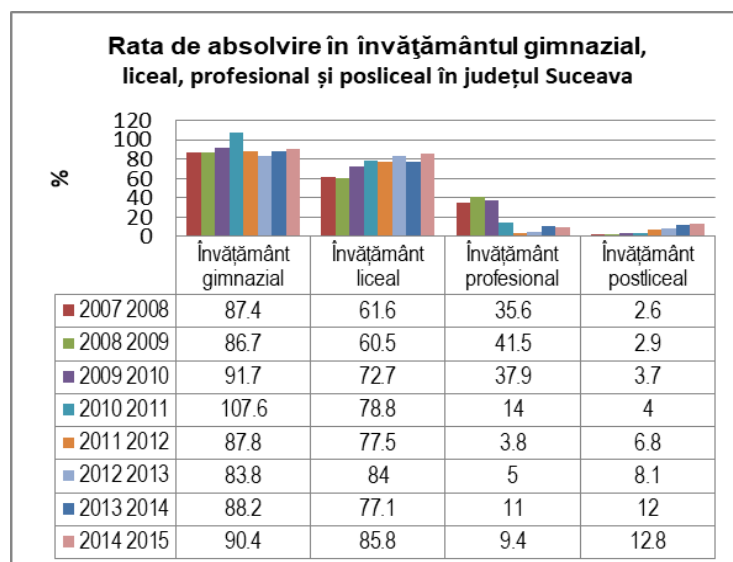

Fig. 5.13 Rata de absolvire în învățământul liceal și profesional și postliceal, Județul Suceava, 2007-2014 (Sursa: INS)

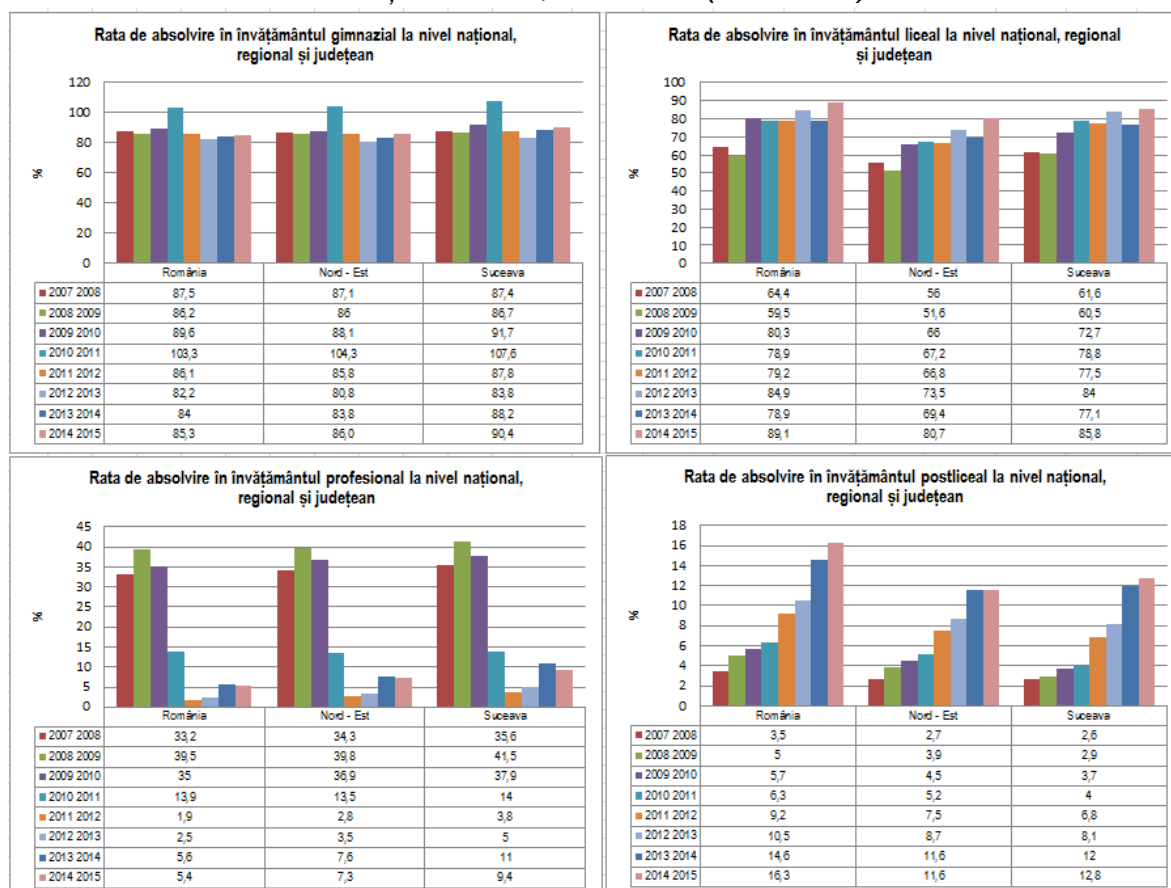

Fig. 5.14. Rata de absolvire la nivel de județ, regiune, național 2007-2014 (Sursa: INS)

5.5.5. Rata de succes

Ratele de succes (anexa 6j) la examenele naționale (bacalaureat și certificarea calificărilor profesionale) au cunoscut fluctuații importante, mai ales la învățământul liceal. Astfel, la nivel național, rata de succes a scăzut de la 88,1% în anul școlar 2007-2008, la 58,0% în anul școlar 2014-2015.

La nivel de județ, o scădere semnificativă a ratei de succes se înregistrează la liceu, de la 97,4% în 2007-2008, la 60,3% în anul școlar 2014-2015. Același lucru se observă și la nivel regional și național. Valoarea acestui indicator, în anul școlar 2014-2015 este mai mare la nivelul județului (60,3), comparativ cu valoarea națională (58,0), dar mai mic decât la nivel regional (61,3).

Și la învățământul profesional, se constată o scădere a ratei de succes, la nivel județean, regional și național, în perioada analizată. Valoarea ratei de succes la învățământul profesional este mai mică cu aproximativ 0,3%, la nivel județean, față de nivelul național și regional, în anul școlar 2014-2015.

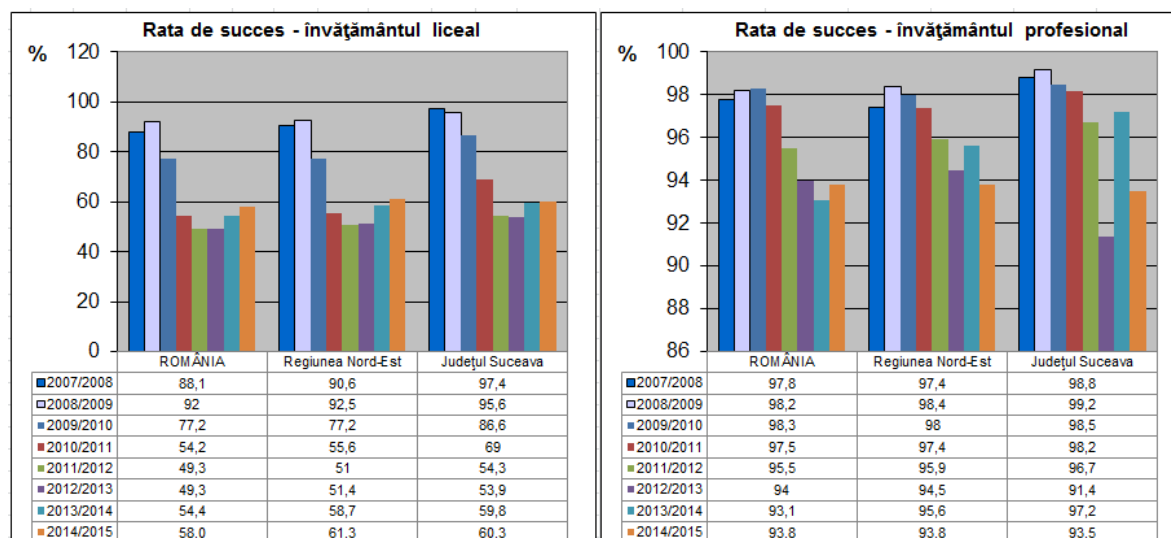

Fig. 5.15. Rata de succes învățământ liceal și profesional 2007-2014, la nivel național, regional și județean (Sursa: INS)

Măsurile care trebuie avute în vedere în raport cu aceste rezultate trimit, pe de o parte, la **asigurarea calității în procesul de evaluare în raport cu standardele de pregătire**, iar pe de altă parte la necesitatea unor **programe remediale** (ex. școala de după școală) pentru elevii cu dificultăți de învățare.

5.5.6. Rata de tranziție la următorul nivel de educație

Rata de tranziție în învățământul secundar superior reprezintă numărul de elevi admiși în primul an de studii la învățământul secundar superior într-un anumit an școlar, ca raport procentual față de numărul de elevi înscriși în anul terminal al învățământului secundar inferior din anul școlar anterior.

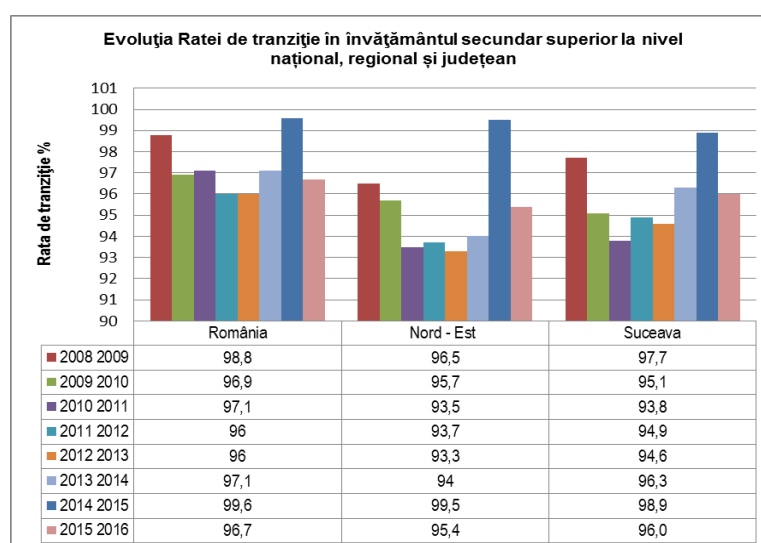

Fig. 5.16. Rata de tranziție în învățământul secundar superior 2008-2015 (Sursa: INS)

Acest indicator permite măsurarea gradului de acces / nivelului de tranziție de la învățământul secundar inferior la învățământul secundar superior. Considerat din perspectiva nivelului de învățământ secundar inferior acesta reprezintă un indicator referitor la ieșirea din

sistem; privit din perspectiva nivelului de învățământ secundar superior acesta este un indicator de acces.

Din analiza acestui indicator (vezi anexa 6g) pe perioada 2008-2016 se constată că rata de tranziție în învățământul secundar superior a avut valori de la 97,7% în 2008, la 93,8% în 2011 și apoi a crescut la 96,0% în 2016. Valoarea acestei rate de la nivelul anului 2016 este superioară celei regionale (95.4%) și inferioară celei naționale (96,7%).

5.5.7. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație

Conform definiției Eurostat, rata de părăsire timpurie a școlii (RTP %) reprezintă proporția populației în vârstă de 18-24 de ani cu nivel gimnazial de educație sau care nu și-a completat studiile gimnaziale și care nu urmează nicio formă de educație și formare profesională în ultimele 4 săptămâni, anterioarei anchetei, din totalul populației în vârstă de 18-24 de ani, exprimată procentual.

Indicatorul RTP se calculează prin anchetă, pe bază de eșantion național.

Tabel 5.3.

INDICATORI ȘI VALORI DE REFERINȚĂ

Indicator	UE		ROMÂNIA	
	Valoare 2008	Obiectiv 2020	Valoare 2008	Obiectiv 2020
Rata de părăsire timpurie a școlii	14,9	10	15,9	11,3

Din analiza fig. 5.17. se observă la regiunea Nord – Est o fluctuație a ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional, în sensul scăderii până în 2008 și apoi creșteri sensibile în următorii ani. La nivelul anului 2015, rata de părăsire timpurie a sistemului educațional avea valoarea de 22,5% la nivel regional, față de cea națională de 17,3%.

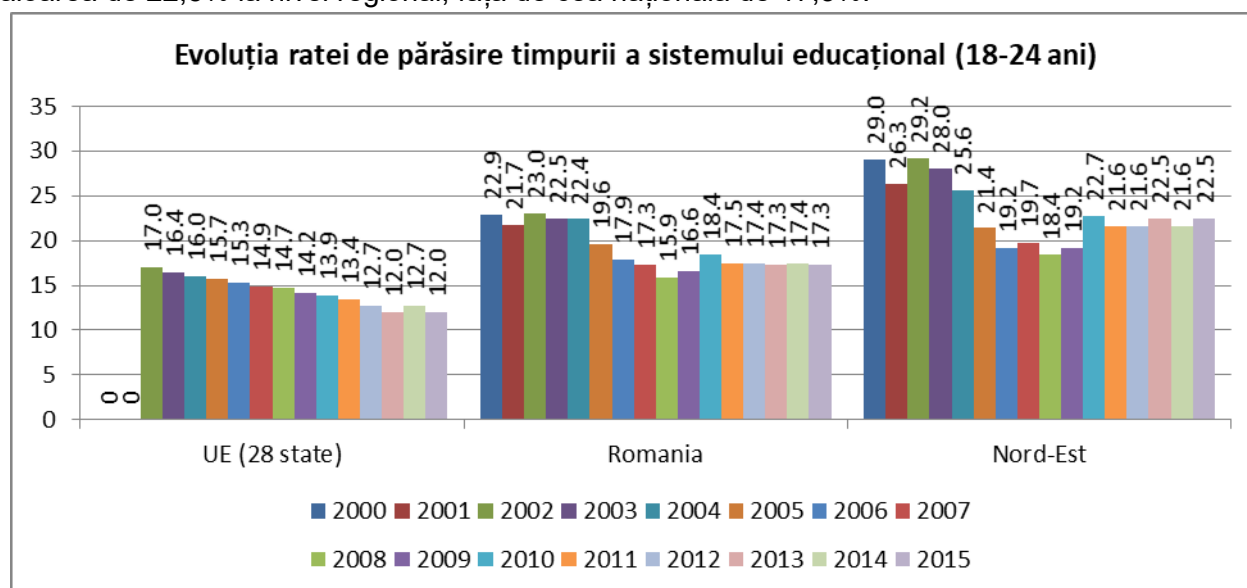

Fig. 5.17. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional 2000-2015 (Sursa: EUROSTAT)

Pentru atingerea obiectivului asumat de către România, sunt necesare politici și eforturi comune școală – comunitate locală.

Se impune implementarea unor programe și acțiuni de:

- dezvoltare și diversificare a oportunităților educaționale de reintrare în sistem a tinerilor (programe de tip A doua șansă, realizarea Centrelor Comunitare de Învățare Permanentă etc.);
- pregătirea prin școală profesională a absolvenților din învățământul gimnazial care nu continuă studiile în învățământul liceal;
- servicii de sprijin educațional prin Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională.

5.5.8. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire / lectură (PISA)

PISA (*Programme for International Student Assessment*) este un studiu comparativ internațional inițiat de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), cu scopul de a măsura dezvoltarea competențelor de bază ale elevilor cu vârste între 15 și 16 ani, în domeniile citire/lectură, matematică și științe. Intervalul de vârstă 15-16 ani este reprezentativ pentru finalizarea sau apropierea de finalizarea învățământului obligatoriu. Evaluarea PISA pune accent pe competențele necesare pentru viața personală, socială sau pentru integrarea pe piața muncii - cu alte cuvinte **accentul nu cade neapărat pe ceea ce știu elevii, ci pe aplicarea cunoștințelor în situații concrete de viață.**

Administrarea evaluării PISA se realizează de către un consorțiu internațional, la fiecare trei ani. Pregătirea și adaptarea la nivelul fiecărei țări participante a instrumentelor de evaluare este realizată de un centru național, desemnat de Ministerul Educației. **În România, evaluarea PISA 2018 a fost coordonată de Institutul de Științe ale Educației, ciclurile anterioare fiind coordonate de Centrul Național de Evaluare și Examinare.**

Majoritatea țărilor sau economiilor participante la PISA 2018 au administrat testarea folosind calculatorul. România a administrat testele în format tipărit (format utilizat de 9 țări: România, Moldova, Ucraina, Argentina, Iordania, Arabia Saudită, Macedonia de Nord, Liban și Vietnam), **fiind planificată aplicarea pe calculator a testelor pentru următorul ciclu de evaluare - PISA 2021.**

Domeniul citire/lectură		Domeniul matematică		Domeniul științe	
Țara / economia	Scorul mediu	Țara / economia	Scorul mediu	Țara / economia	Scorul mediu
B-S-J-Z (China)	555	B-S-J-Z (China)	591	B-S-J-Z (China)	590
Singapore	549	Singapore	569	Singapore	551
Macao (China)	525	Macao (China)	558	Macao (China)	544
Hong Kong (China)	524	Hong Kong (China)	551	Estonia	530
Estonia	523	Taipei (China)	531	Japonia	529
Canada și Finlanda	520	Japonia	527	Finlanda	521
Irlanda	518	Coreea	526	Coreea	519
Coreea	514	Estonia	523	---	---
Polonia	512	---	---	Moldova	428
---	---	Bulgaria	436	România	426
Malta	448	Emiratele Arabe Unite	435	Tailanda și Uruguay	426
Serbia	439	---	---	Bulgaria	424
Emiratele Arabe Unite	432	România	430	Mexic	419
România	428	Muntenegru	430	---	---
Uruguay	427	Moldova	421	Panama	365
Costa Rica	426	---	---	Filipine	357
Cipru, Moldova	424	Panama și Filipine	353	Republica Dominicană	336
Muntenegru	421	Republica Dominicană	325		
Mexic, Bulgaria	420				
---	---				
Kosovo	353				
Republica Dominicană	342				
Filipine	340				

Fig. 5.18. **Rezultatele economiilor participante la PISA 2018** (Sursa: OECD)

Comparativ cu ciclul anterior de testare, **media internațională a înregistrat o ușoară scădere** (citire/lectură - 487, față de 493, matematică - 489, față de 490, științe - 489, față de 493 în 2015). **Această tendință este înregistrată și de țara noastră: citire/lectură - 428** (față de 434 în 2015), **matematică - 430** (față de 444, în 2015) și **științe - 426** (față de 435).

Scorurile înregistrate în 2018 sunt mai mari în raport cu rezultatele din anii 2006 și 2009, dar ușor mai mici comparativ cu cele înregistrate în 2015. **Conform Raportului OECD, diferența înregistrată la citire/lectură și la științe între 2015 și 2018 nu este semnificativă statistic, spre deosebire de cea de la matematică.**

Din punct de vedere al comparației cu alte state, rezultatele elevilor români se plasează aproape de cele ale elevilor din Moldova, Muntenegru, Bulgaria, Emiratele Arabe Unite.

5.5.9. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar superior

În cazul creșterii nivelului de studii până la învățământul secundar superior, evoluția a fost lentă, dar constantă. Aceasta a cunoscut o redresare în ultimii ani, însă nu suficient pentru a atinge obiectivul fixat pentru 2010 - 85%. Din analiza Anexei 19 rezultă că în România, ponderea populației care a absolvit cel puțin învățământul secundar superior se afla în limite procentuale apropiate de media UE (în 2000 - 76,1% și în 2009 - 78,3%).

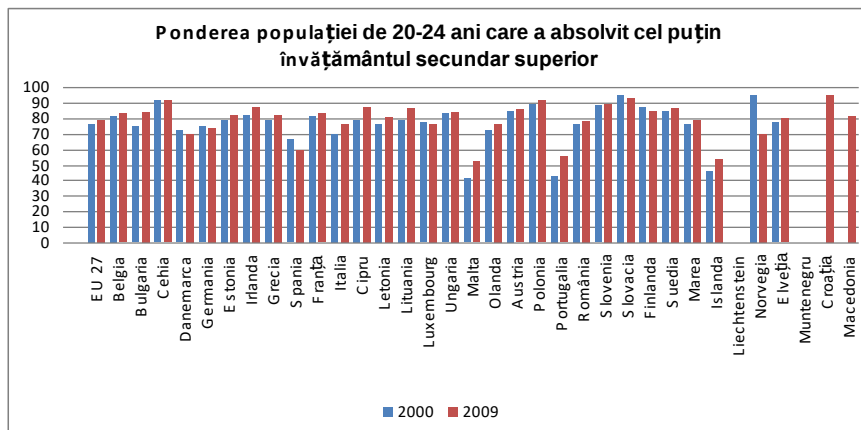

Fig. 5.19. Ponderea populației de 20-24 ani care a absolvit cel puțin învățământul secundar superior

5.5.10. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

Rata de participare la educație și formare profesională, a populației cu vârsta cuprinsă între 25-64 de ani, era la nivel UE de 10,8% în 2016, în timp ce în România era de doar 1,2 %. În intervalul 2012-2016 rata de participare la educație și formare profesională în România a înregistrat o scădere, în timp ce în UE a înregistrat o creștere.

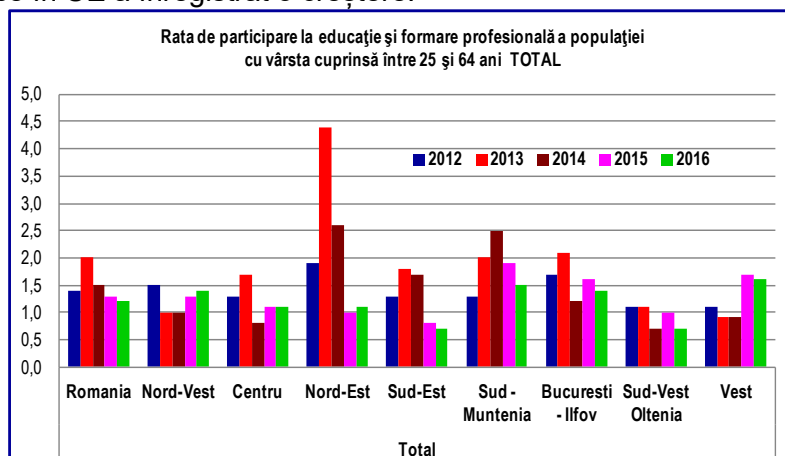

Fig. 5.20. Rata de participare a populației de 25-64 ani la formarea profesională continuă

În 2016 pe regiuni de dezvoltare Rata de participare la educație și formare profesională a populației cu vârsta cuprinsă între 25-64, (fig. 5.20.) situează regiunea Nord-Est pe locul IV cu un procent de 1,1% împreună cu regiunea Centru. Pe locul I este plasată regiunea Vest cu 1,6%, locul II regiunea Sud Muntenia 1,5%, pe locul III regiunile Nord-Vest și București-Ilfov 1,4%. De remarcat că în regiunea Nord-Est, în anul 2013, a fost atinsă o valoare maximă de 4,4% ce nu a mai fost atinsă de alte regiuni în toți anii la care facem referință.

Dacă se analizează rata de participare la educație și formare profesională a populației cu vârsta cuprinsă între 25-64 ani, pe categorii de sex, se constată că, la nivelul UE, în anul 2016, rata de participare pentru persoane de sex masculin este mai mică (9,8%) față de cele de sex feminin (11,7%), în timp ce la nivelul României se menține la aceiași valoare pentru ambele sexe de 1,2% pe regiuni. În regiunea Nord-Est rata de participare pentru persoane de sex masculin este de 0,1 % mai mică decât pentru persoanele de sex feminin care este de 1,1%.

5.6. INDICATORI DE IMPACT

5.6.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului

Ar putea fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului. În acest moment, în **lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților**, școlile raportează propriile evaluări. Aceste evaluări sunt însă parțiale (bazate în general pe feedback-ul obținut de la absolvenții care vin să-și ridice diplomele, de obicei într-un interval scurt de la absolvire) și sunt dificil de validat.

Totuși, rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor (21,1% în 2008 și 21,2% la data de 31.10.2016), (vezi cap. 4), sugerează o **problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional**. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, **șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani**, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții ÎPT.

5.6.2. Rata de inserție a absolvenților la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educație

Indicatorul nu este disponibil din surse statistice. Dificultățile sunt similare cu cele menționate mai sus. Totuși, având în vedere șomajul de lungă durată (peste 6 luni), care afectează circa 60% din absolvenții înregistrați în șomaj (conform informațiilor prezentate în cap. 4), se deduce ca **prioritară furnizarea unor măsuri active de ocupare adecvate, în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii**.

La nivel național s-a realizat monitorizarea absolvenților de școală profesională cu durata de 2 ani, promoția 2014.

Învățământul profesional cu durata de 2 ani a fost organizat, ca formă de școlarizare, după clasa a IX-a, începând cu anul școlar 2012-2013, în conformitate cu OMECTS nr. 3168 din 2012.

Această formă de școlarizare a fost solicitată de agenții economici chiar din perioada în care nu s-a mai școlarizat, pentru nivelul 2 de calificare (actualmente nivelul 3 conform HG 918/2013), prin Școala de Arte și Meserii.

Dificultățile inerente unui început, au constatat în atragerea elevilor către această formă de învățământ și lupta cu mentalitățile adulților, realizarea unei promovări susținute în mass media și prin intermediul site-ului „alegeți drumul” dar și în rândul agenților economici și chiar a unităților școlare pentru a se demara cu bine învățământul profesional cu durata de 2 ani.

Solicitările din partea agenților economici și ale elevilor, centralizate la nivel național, au condus la concluzia că au fost școlarizați doar pentru 58 de calificări din cele 131 calificări posibile a fi obținute de către elevii care se înscriu la învățământul profesional, în conformitate cu HG 866 din 13.08.2008 respectiv HG 1555 din 2009 în vederea actualizării acesteia.

Distribuția pe regiuni de dezvoltare pentru promoția 2014 – învățământ profesional cu durata de 2 ani, este prezentată în tabelul 5.4.

Pondrea cea mai mare de absolvenți o întâlnim în regiunea Nord-Est – 24,82 % fiind urmate de regiunile Centru – 15,46 %, aproape la egalitate regiunea Sud-Muntenia – 12,65% și regiunea Sud-Est -12,61 %. Cea mai mică pondere de absolvenți ai învățământului profesional cu durata de 2 ani, promoția 2014, apare în regiunea Sud Vest Oltenia - 4,45%.

Tabel 5.4.

REGIUNEA	Total absolvenți	Continuă studiile	Persoane ocupate nesalariate	Total absolvenți angajați
Regiunea București Ilfov	289	144	16	45
Regiunea Centru	1.656	362	78	499
Regiunea Nord Est	2.658	667	253	456
Regiunea Nord Vest	1.236	425	83	320
Regiunea Sud - Est	1.351	403	74	273

Regiunea Sud Muntenia	1.355	587	54	181
Regiunea Sud Vest Oltenia	477	253	12	49
Regiunea Vest	721	334	8	193
TOTAL ROMÂNIA	9.743	3.175	578	2.016

În cadrul regiunii de dezvoltare NORD-EST, au fost declarați 2.658 absolvenți în toate cele șase județe componente. În cadrul județelor distribuția absolvenților este prezentată în tabelul 5.5.

Tabel 5.5.

Distribuția absolvenților în județele regiunii NORD-EST	Total absolvenți	Absolvenți ce continuă studiile	Total absolvenți angajați	Pondere absolvenți angajați	Absolvenți angajați la agentul econ. - practică
Total regiunea NORD - EST	2.658	667	456	17,16%	152
Bacău	433	138	94	21,71%	45
Botoșani	239	56	33	13,81%	10
Iași	744	142	139	18,68%	44
Neamț	334	60	57	17,07%	15
Suceava	764	229	121	15,84%	27
Vaslui	144	42	12	8,33%	11

După cum se observă din tabel, județul Suceava are cel mai mare număr de absolvenți din regiune, dar sunt angajați doar 15,84% dintre aceștia.

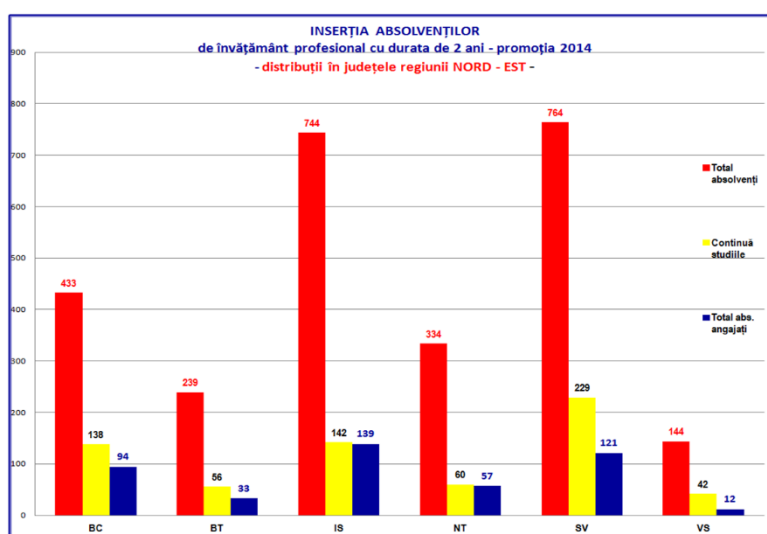

Fig.5.21. Distribuția, în regiunea NORD - EST, a absolvenților școlarizați prin învățământ profesional cu durată de 2 ani, angajați la data de 30 septembrie 2014 comparativ cu cei ce au optat pentru continuarea studiilor.

În figura 5.21. este reprezentată distribuția în cadrul regiunii de dezvoltare NORD – EST a absolvenților ce au optat pentru continuarea studiilor comparativ cu total absolvenți și absolvenți angajați. Figura prezintă, de asemenea, la nivelul fiecărui județ din regiune, comparativ numărul total al absolvenților cu numărul celor ce au optat pentru continuarea studiilor și respectiv cu numărul celor ce au fost integrați în producție.

5.6.3. Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă

Acest indicator face parte dintre indicatorii de calitate propuși de Comisia Europeană - Grupul de lucru pentru calitate în VET. În această etapă nu este definit. Date cu privire la acest

indicator este posibil să fie colectate, potrivit recomandărilor Comisiei Europene, prin Ancheta asupra forței de muncă.

Informații utile pentru acest indicator pot fi obținute și direct de către școli prin efectuarea unor **sondaje proprii în rândul angajatorilor și absolvenților**.

5.7. OFERTA ȘCOLILOR ÎPT DIN JUDEȚUL SUCEAVA

5.7.1. Evoluția planurilor de școlarizare

Analiza planurilor de școlarizare realizate în anii trecuți demonstrează că exercițiul de planificare în ÎPT pe baza PRAI și PLAI au contribuit la o mai bună orientare a ofertei de pregătire. Datele sintetice privind structura și evoluția cifrelor de școlarizare în ÎPT în perioada 2008-2022, sunt prezentate în Anexa 7.

Scăderea generală a populației școlare s-a reflectat în scăderea la nivel județean a ponderii elevilor înscriși în clasa a IX-a liceu și implicit la liceul tehnologic. (fig. 5.22.).

Începând cu anul școlar 2014-2015 elevii de clasa a VIII-a au putut opta și pentru școala profesională de stat.

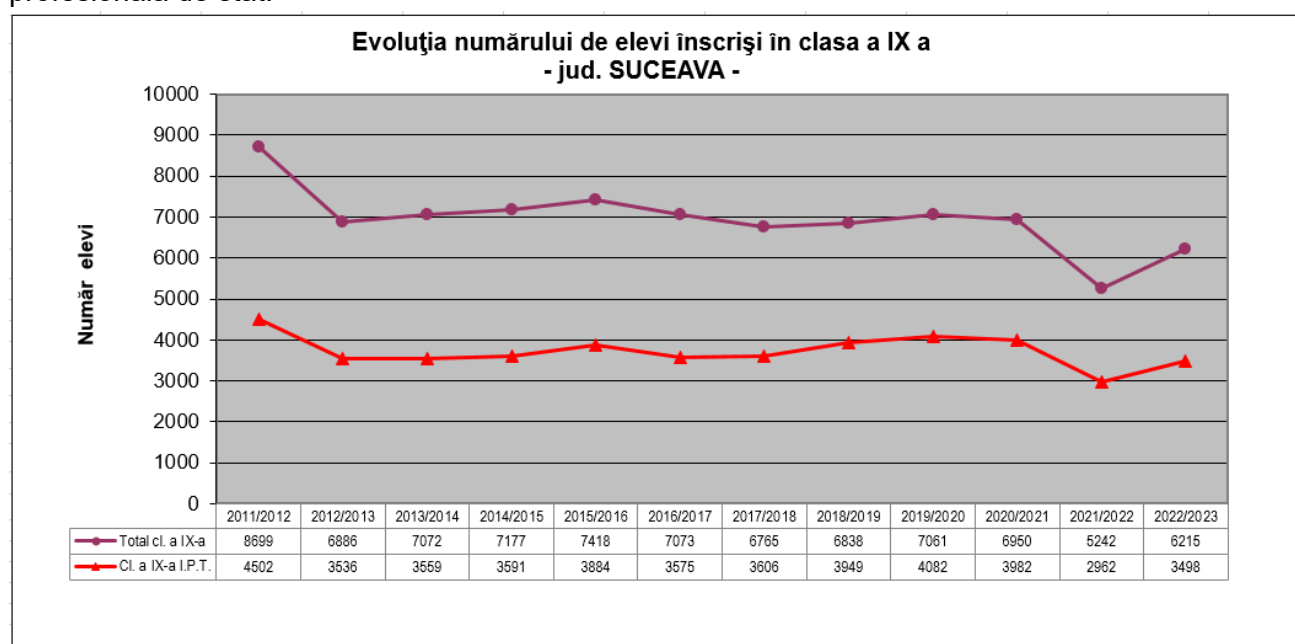
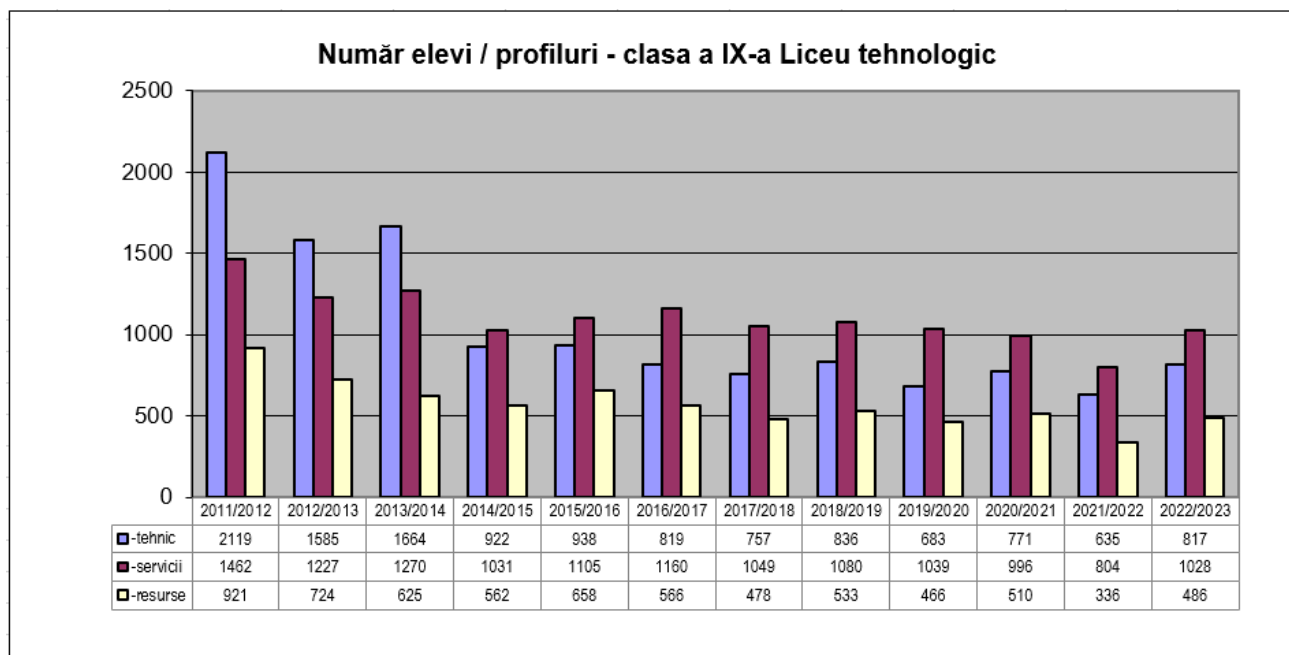

Fig.5.22. Evoluția numărului de elevi înscriși în clasa a IX-a 2011-2022 (Sursa IȘJ)

După cum se observă din figura de mai sus, învățământul profesional și tehnic are o pondere în creștere de la 51,75% din anul școlar 2011-2012 la 56,28% în anul școlar 2022-2023, din totalul elevilor înscriși în clasa a IX-a.

Analizând fig.5.23. se constată o scădere a numărului de elevi înscriși la liceul tehnologic de la 50,30% în anul școlar 2013-2014 la 37,50% în anul școlar 2022-2023, ca urmare a apariției școlii profesionale de 3 ani după clasa a VIII-a, începând cu anul școlar 2014-2015 și scăderii semnificative a numărului de absolvenți de clasa a VIII-a în anul școlar 2020-2021. Ca pondere a profilului din totalul liceului tehnologic, se constată o scădere a profilul tehnic de la 46,75% în anul școlar 2013-2014 la 35,05% în anul școlar 2022-2023, ca urmare a opțiunii elevilor pentru școala profesională de 3 ani pentru calificări din profilul tehnic.

Pentru optimizarea ofertei educaționale și creșterea atractivității sistemului ÎPT se are în vedere acoperirea rațională a nevoilor de calificare în teritoriu, eliminarea unor paralelisme nejustificate în scopul lărgirii gamei de calificări pentru care poate opta elevul și utilizarea optimă a resurselor materiale și umane cu impact în creșterea eficienței calității și serviciilor.

*Fig.5.23. Evoluția numărului de elevi cl. a IX-a, liceu tehnologic, pe profiluri
(Sursa: IȘJ Suceava)*

5.7.2. Analiza ofertei curente (pentru anul școlar 2022-2023)

Analiza planurilor de școlarizare realizate în anii trecuți demonstrează ca exercițiul de planificare în ÎPT pe baza PRAI și PLAI au contribuit la o mai bună orientare a ofertei de pregătire.

Din analiza distribuției pe filiere, se constată o nerealizare a cifrelor planificate pentru învățământul liceal (zi, de stat, masă) cu 0,08% (filiera teoretică: +2,31%, filiera tehnologică: -2,88%, filiera vocațională: +3,52%) și nerealizarea cifrelor planificate pentru învățământul dual și profesional (de stat, masă) cu 26,14%, procentele fiind calculate la numărul de elevi (total nerealizare 6,35%).

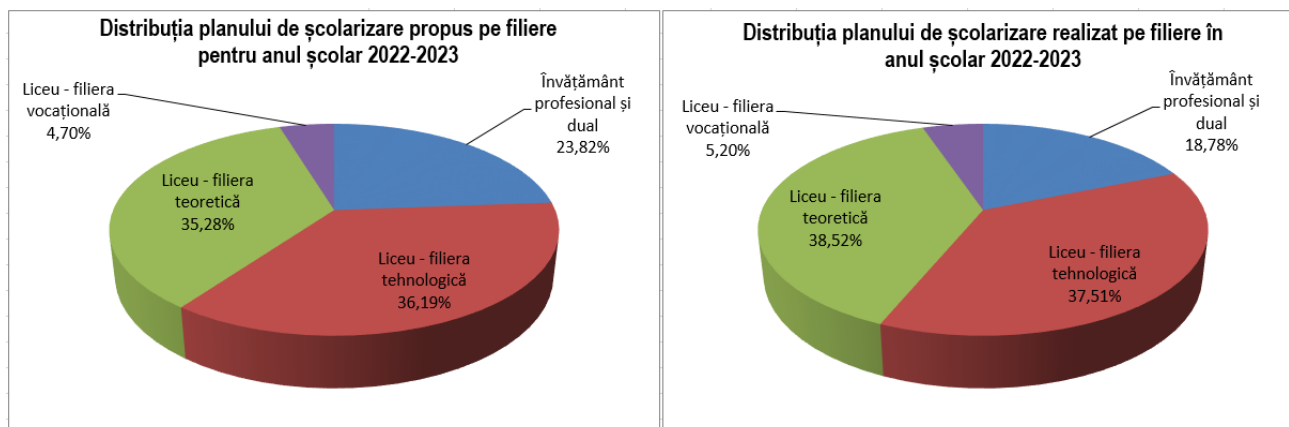

Fig.5.24. Distribuția planului de școlarizare propus și realizat pentru anul școlar 2022-2023 (Sursa IȘJ Suceava)

Din fig.5.25. se observă o nerealizare importantă a claselor propuse la domeniile: *Agricultură, Construcții, instalații și lucrări publice, Fabricarea produselor din lemn, Electric, Industrie textilă și pielărie etc.* deși sunt domenii importante în economia județului Suceava.

Trebuie remarcat faptul că există pierderi importante la tranziția de la clasa a VIII-a la clasa a IX-a, iar cifrele planificate pentru clasa a IX-a trebuie să fie egale cu numărul prognozat de absolvenți ai clasei a VIII-a din luna iunie, conform aplicației SIIIR. Aceste pierderi au valori cuprinse

între 4-7% și se reflectă de regulă, în cifrele de școlarizare de la învățământul profesional și învățământul dual.

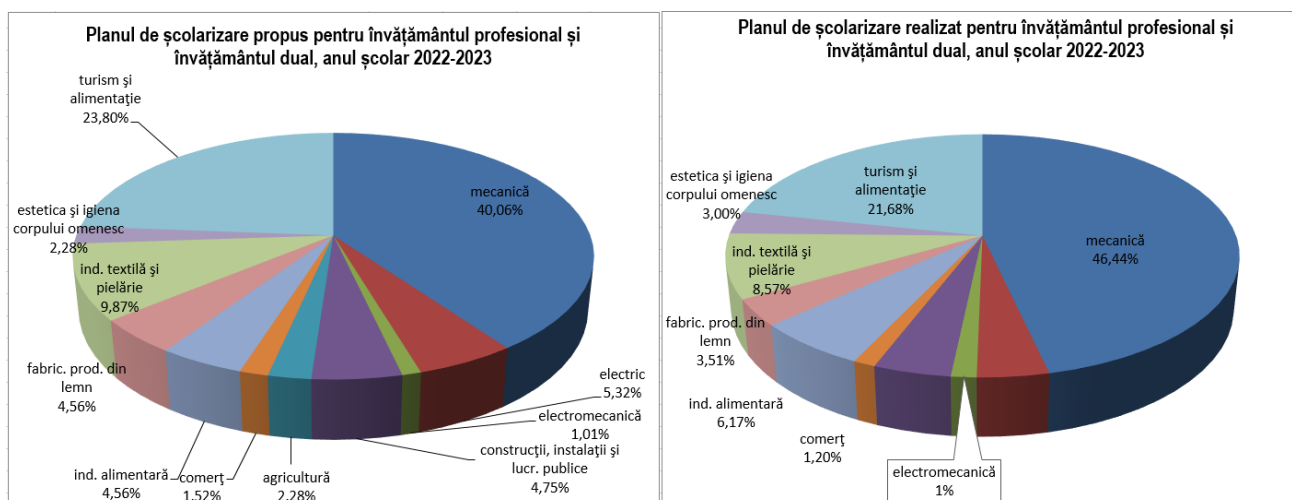

Fig. 5.25. Distribuția planului de școlarizare propus și realizat pentru anul școlar 2022-2023, învățământ profesional și învățământ dual, pe domenii profesionale - învățământ de masă (Sursa IȘJ Suceava)

Evoluția ofertei școlare (%) în perioada 2010-2021

Tab. 5.6.

Nr. crt.	Anul școlar	Liceu - Filiera teoretică și vocațională		Liceu - Filiera tehnologică		Învățământ profesional și dual	
		Planificat	Realizat	Planificat	Realizat	Planificat	Realizat
1.	2010-2011	46,93%	46,9%	53,07%	53,1%		
2.	2011-2012	46,25%	48,3%	53,75%	51,7%		
3.	2012-2013	48,19%	48,7%	51,81%	51,3%		
4.	2013-2014	44,81%	49,7%	55,19%	50,3%		
5.	2014-2015	45,29%	49,97%	38,77%	35,04%	15,94%	14,99%
6.	2015-2016	44,41%	47,64%	37,41%	36,41%	18,18%	15,95%
7.	2016-2017	45,98%	49,46%	38,69%	35,98%	15,33%	14,56%
8.	2017-2018	45,17%	46,73%	33,21%	33,79%	21,62%	19,48%
9.	2018-2019	39,38%	42,25%	35,14%	35,81%	25,48%	21,94%
10.	2019-2020	39,34%	42,19%	29,51%	30,99%	31,15%	26,82%
11.	2020-2021	39,87%	42,92%	32,30%	34,17%	27,83%	22,91%
12.	2021-2022	40,75%	44,07%	33,92%	34,99%	25,33%	20,94%
13.	2022-2023	39,99%	43,72%	36,19%	37,50%	23,82%	18,78%

Luând în considerare că 18,78% din planul realizat la clasa a IX-a este reprezentat de învățământul profesional și învățământul dual, putem aprecia că 56,28% din totalul elevilor din clasa a IX-a se află în învățământul profesional și tehnic.

5.7.3. Planul de școlarizare pentru anul școlar 2022-2023 (Liceu tehnologic, învățământ profesional și învățământ dual – învățământ de masă și special).

Analiza planului de școlarizare realizat – Liceu tehnologic (zi, de stat, masă, special) în anul școlar 2022-2023

Tab. 5.7.

Domeniul pregătirii de bază	Existent clasa a IX-a, zi liceu 2021-2022		Plan propus pentru anul școlar 2022- 2023 cl a IX-a ZI, liceu		Realizat anul școlar 2022-2023 cl a IX-a ZI, liceu		Pondere plan realizat %
	nr.clase	nr.elevi	nr.clase	nr.elevi	nr.clase	nr.elevi	
Filiera tehnologică, total, din care:	73,00	1744	100,00	2400	98,00	2326	96,92%
Profil tehnic, total, din care:	27,00	625	36,50	876	34,50	815	93,04%
fabricarea produselor din lemn	1,00	27	1,00	24	1,00	23	95,83%
electronică automatizări	3,00	72	4,00	96	3,50	81	84,38%
producție media	0,00	0	0,00	0	0,00	0	
construcții instalații și lucrări publice	1,50	35	3,50	84	2,50	64	76,19%
mecanică	12,50	281	14,50	348	14,50	335	96,26%
electric	2,00	48	4,50	108	4,00	98	90,74%
industrie textilă și pielărie	6,00	137	7,00	168	7,00	163	97,02%
materiale de construcții	0,00	0	0,00	0	0,00	0	
electromecanică	1,00	25	2,00	48	2,00	51	106,25%
chimie industrială	0,00	0	0,00	0	0,00	0	
tehnici poligrafice	0,00	0	0,00	0	0,00	0	
Profil servicii, total, din care:	31,50	782	42,50	1020	42,00	1027	100,69%
turism și alimentație	16,00	392	21,00	504	20,50	487	96,63%
economic	12,50	314	18,50	444	18,50	464	104,50%
comerț	3,00	76	3,00	72	3,00	76	105,56%
estetica și igiena corpului omenesc	0,00	0	0,00	0	0,00	0	
Profil R.N.P.M., total, din care:	14,50	337	21,00	504	21,50	484	96,03%
agricultură	2,00	47	3,00	72	3,00	66	91,67%
silvicultură	3,00	63	4,50	108	5,00	109	100,93%
protecția mediului	4,50	103	6,00	144	6,00	124	86,11%
industrie alimentară	5,00	124	7,50	180	7,50	185	102,78%

Analiza planului de școlarizare realizat – Învățământ profesional și învățământ dual (de stat, particular, masă, special) în anul școlar 2022-2023

Tab. 5.8.

Domeniul de pregătire / Calificarea profesională	Plan aprobat clasa a IX-a, zi 2022-2023		Plan realizat clasa a IX-a, zi 2022-2023		Forma de organizare (înv. profesional / învățământ dual)	Învățământ de masă/ Învățământ special	Forma de proprietate (de stat/ particular)	Pondere plan realizat
	Nr. clase	Nr. locuri	Nr. clase	Nr. elevi				
TOTAL GENERAL, din care, pe domenii de pregătire și calificări:	80	1762	61	1310				74,35%
TOTAL Mecanică, din care, pe calificări:	27,5	652	22,67	564				86,50%
Lăcătuș mecanic prestări servicii	3	72	3	71	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	98,61%
Lăcătuș mecanic prestări servicii	0,5	12	0,5	12	înv. dual	Învățământ de masă	de stat	100,00%
Mecanic auto	16,5	396	13,34	362	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	91,41%
Mecanic auto	2	51	1,83	46	înv. dual	Învățământ de masă	de stat	90,20%
Mecanic auto	0,5	7	0,5	3	înv. profesional	Învățământ de masă	particular	42,86%
Mecanic utilaje și instalații în industrie	1	24	1	19	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	79,17%
Operator la mașini cu comandă numerică	0,5	15	0,5	15	înv. dual	Învățământ de masă	de stat	100,00%
Sudor	0,5	15	0	0	înv. dual	Învățământ de masă	de stat	0,00%
Tinichigiu vopsitor auto	1	12	1	9	înv. profesional	Învățământ special	de stat	75,00%
Tinichigiu vopsitor auto	1,5	36	1	27	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	75,00%
Tinichigiu vopsitor auto	0,5	12	0	0	înv. dual	Învățământ de masă	de stat	0,00%
TOTAL Electric, din care, pe calificări:	3,5	84	2	45				53,57%
Electrician exploatare joasă tensiune	2	48	0,5	13	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	27,08%
Electrician exploatare joasă tensiune	0,5	12	1	22	înv. dual	Învățământ de masă	de stat	183,33%
Electrician auto	0,5	12	0	0	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	0,00%
Electrician auto	0,5	12	0,5	10	înv. dual	Învățământ de masă	de stat	83,33%
TOTAL Electromecanică, din care, pe calificări:	0,5	16	0,5	16				100,00%
Electromecanic utilaje și instalații industriale	0,5	16	0,5	16	înv. dual	Învățământ de masă	de stat	100,00%
TOTAL Construcții instalații și lucrări publice, din care, pe calificări:	5	99	4	68				68,69%
Zidar - pietrar-tencuitor	1,5	36	1,5	36	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	100,00%
Constructor structuri monolite	0,5	12	0	0	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	0,00%

Constructor structuri monolite	0,5	15	0	0	înv. dual	Învățământ de masă	de stat	0,00%
Instalator instalații tehnico - sanitare și de gaze	0,5	12	0,5	13	înv. dual	Învățământ de masă	de stat	108,33%
Mozaicar, montator placaje	1	12	1	10	înv. profesional	Învățământ special	de stat	83,33%
Zugrav, ipsosar, vopsitor, tapetar	1	12	1	9	înv. profesional	Învățământ special	de stat	75,00%
TOTAL Agricultură, din care, pe calificări:	1,5	36	0	0				0,00%
Horticultor	0,5	12	0	0	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	0,00%
Lucrător în agroturism	1	24	0	0	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	0,00%
TOTAL Comerț, din care, pe calificări:	1	24	0,5	13				54,17%
Comerciant-vânzător	0,75	18	0,25	7	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	38,89%
Comerciant-vânzător	0,25	6	0,25	6	înv. dual	Învățământ de masă	de stat	100,00%
TOTAL Turism și alimentație, din care, pe calificări:	21,5	448	17,83	326				72,77%
Bucătar	2,75	66	2,25	45	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	68,18%
Bucătar	0,25	6	0,25	6	înv. dual	Învățământ de masă	de stat	100,00%
Bucătar	2	24	3	37	înv. profesional	Învățământ special	de stat	154,17%
Cofetar - patiser	1	24	1	25	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	104,17%
Cofetar - patiser	1	12	1	8	înv. profesional	Învățământ special	de stat	66,67%
Lucrător hotelier	4,5	108	2,5	56	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	51,85%
Lucrător hotelier	2	24	1	10	înv. profesional	Învățământ special	de stat	41,67%
Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	1	12	1	10	înv. profesional	Învățământ special	de stat	83,33%
Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	0,5	16	0,33	7	înv. dual	Învățământ de masă	de stat	43,75%
Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	6,5	156	5,5	122	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	78,21%
TOTAL Industrie alimentară, din care, pe calificări:	3,5	79	3,5	79				100,00%
Brutar - patiser -preparator produse făinoase	2	48	2,5	57	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	118,75%
Brutar - patiser -preparator produse făinoase	0,5	7	0,5	6	înv. profesional	Învățământ de masă	particular	85,71%
Preparator produse din lapte	0,5	12	0	0	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	0,00%
Preparator produse din carne și pește	0,5	12	0,5	16	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	133,33%
TOTAL Fabricarea produselor din lemn, din care, pe calificări:	5	96	3	50				52,08%
Tâmplar universal	2,5	60	1,5	28	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	46,67%

Tâmplar universal	0,5	12	0,5	13	înv. dual	Învățământ de masă	de stat	108,33%
Tâmplar universal	2	24	1	9	înv. profesional	Învățământ special	de stat	37,50%
TOTAL Industrie textilă și pielărie, din care, pe calificări:	9,5	192	5,5	113				58,85%
Confecționar articole din piele și înlocuitori	1	24	1	20	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	83,33%
Confecționar produse textile	5,5	132	3,5	81	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	61,36%
Confecționar articole din piele și înlocuitori	1	12	0	0	înv. profesional	Învățământ special	de stat	0,00%
Confecționar produse textile	2	24	1	12	înv. profesional	Învățământ special	de stat	50,00%
TOTAL Estetica și igiena corpului omenesc, din care, pe calificări:	1,5	36	1,5	36				100,00%
Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist	1,5	36	1,5	36	înv. profesional	Învățământ de masă	de stat	100,00%

- Procentele sunt calculate la numărul de elevi.

Concluzii din analiza ofertei TVET

Concluziile formulate din analiza planurilor de școlarizare conduc la nevoia de:

- acoperirea rațională a nevoilor de calificare în teritoriu;
- ajustarea ținutelor PLAI pentru oferta educațională, pe profiluri și domenii profesionale în acord cu investițiile din ultimii ani și aportul diferitelor ramuri ale economiei la Produsul Intern Brut;
- utilizarea optimă a resurselor materiale și umane cu impact în creșterea eficienței și calității serviciilor;
- creșterea interesului liceelor tehnologice de a-și diversifica oferta către nivelul 5 (școală postliceală și școală de maiștri) în scopul asigurării unei posibilități de continuare a studiilor pentru absolvenții care nu promovează examenul de bacalaureat;
- asigurarea soluțiilor celor mai bune pentru asigurarea accesului la educație și continuării studiilor, în condiții de șanse egale (acces, calitate, varietate de opțiuni).

5.7.4. Oferta școlilor din ÎPT pentru formarea adulților (anexa 11)

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți, reprezintă și pentru învățământul românesc ca și pentru toate sistemele de învățământ din Europa, un deziderat important, generat de Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă.

Școlile ÎPT, reprezintă cadrul ideal pentru derularea programelor de formare a adulților, mediul propice pentru derularea atât a pregătirii teoretice, cât mai ales a pregătirii practice. Județul Suceava s-a remarcat printr-un număr mare de programe autorizate de către CNFPA (16 programe autorizate) și derulate în școlile ÎPT, 23% dintre acestea fiind autorizate pentru formarea adulților.

Din păcate, legislativul și concurența, au făcut ca majoritatea cursurilor de formare să fie derulate prin ONG-uri, SRL-uri, instituții publice etc.

În anul 2006 a fost înființată Asociația Școlară Suceveană pentru Educație și Dezvoltare (ASSED) Suceava care este organizație nonguvernamentală cu personalitate juridică. Membrii fondatori sunt reprezentanții din 23 de școli cu învățământ profesional și tehnic din județ. În prezent organizația are ca membri asociați în nume colectiv elevii și cadrele didactice din 23 de unități școlare cu învățământ profesional și tehnic.

Misiunea ASSED este de a oferi:

- ☉ Servicii de informare, consiliere și orientare de înaltă calitate;

- Servicii de formare profesională prin cursuri de calificare/perfecționare/specializare/inițiere pe baza SO/SPP și corelate cu cerințele pieței muncii din România și din UE desfășurate de profesioniști;
- Servicii de evaluare a competențelor obținute non-formal și informal, la cererea angajatorilor sau persoanelor fizice;
- Activități culturale și de petrecere a timpului liber, îmbinate cu activitățile de voluntariat care vor promova spiritul civic, valorile culturale naționale, valorile europene, drepturile și libertățile cetățenilor.

Baza tuturor activităților va fi parteneriatul cu factorii interesați în promovarea educației, valorilor și identității naționale. În anul 2012 a fost autorizat Centrul de formare profesională din cadrul ASSED, fiind organizate diverse programe de formare profesională a adulților.

Prin programe de calificare autorizate pe calificările – *dulgher-tâmplar-parchetar, tâmplar universal, mecanic auto, asfaltator, fasonator mecanic, lucrător în comerț*, au fost calificate un număr de 189 de persoane iar prin programul de specializare *formator* au fost formate un număr de 132 de persoane.

Proiectele implementate sau aflate în implementare sunt următoarele:

- Partener în proiectul cu titlul **„Transparentă și calitate în administrația publică prin social media”**. Voluntarii proiectului, cadre didactice de la Colegiul Tehnic „PETRU MUȘAT” Suceava (prof. Daniela Simion, prof. Stefania Macovei, prof. Valentina Filip, prof. Corina Hrimiuc, prof. Maria Teodoreanu, bibliotecar Oana Motrici), au participat la activități de formare și au elaborat materialele necesare derulării campaniei desfășurate în perioada 3-13 decembrie „Ura este viciul sufletelor meschine”.
- Implementarea proiectului ERASMUS+ educația adulților **„Dezvoltare durabilă prin educație permanentă și voluntariat”**-Contract nr. [2014 – 1- RO01-K104-000605]. Un număr de 12 persoane formatori în programele de formare adulți si-au îmbunătățit competențele prin mobilități externe, valoarea proiectului fiind de 25140 euro, coordonator de proiect Maria TEODOREANU.
- Implementarea proiectului ERASMUS+ cu titlul: **Cooperare europeană pentru îmbunătățirea competențelor profesionale tehnice la elevi, în proiectarea asistată de calculator - 2D/3D CAD**- Contractul de finanțare [2014-1-RO01-KA102-000691]. Un număr de 30 de elevi din școli membre ASSED au beneficiat de programe de formare prin mobilități în Germania. Valoarea proiectului a fost de 57940 euro, coordonator de proiect Olguta POPA.
- Implementarea unui proiect ERASMUS+ VET cu titlul **„+ ElectroEurocompetențe profesionale la elevi, prin Erasmus+, Contract de finanțare, 2018-1-RO01-KA102-047652, elaborat și implementat de către ASSED, Suceava, în calitate de coordonator consorțiu, în PROGRAMUL ERASMUS+, Mobilități de formare profesională VET”**. Un număr de 30 de elevi din școli membre ASSED au beneficiat de programe de formare prin mobilități în Spania. Valoarea proiectului este de 68820 euro, coordonator de proiect Olguta POPA.
- Implementarea proiectului **INSTRUIRE EUROPEANA PENTRU INCLUZIUNE SOCIALA**, Contract de finanțare, **2019-1-RO01-KA104-062738**. Un număr de 10, persoane formatori în programele de formare adulți si-au îmbunătățit competențele prin mobilități externe, valoarea proiectului fiind de 25550 euro, coordonator de proiect Delia IRIMIA.
- Implementarea proiectului **EDURIGHTS4GIRLS – „Acces egal la educație”, contract RO2020/ACF_A5_MM_03** Proiect finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. ASSED Suceava este partener în acest proiect alături de ISJ Neamț, aplicant, Asociația GO-AHEAD. Scopul proiectului constă în creșterea capacității, nivelului de conștientizare și aplicare a drepturilor omului, în special a celor legate de problematica de gen și accesul/dreptul la educație prin măsuri specifice de dezvoltare personală, consiliere, terapie de care beneficiază cel puțin 480 elevi și 210 cadre didactice din 14 unități de învățământ din județele Neamț și Suceava, precum și acțiuni extinse de conștientizare, monitorizare, advocacy, de care beneficiază peste 2000 de persoane-elevi, părinți, profesori, actori din comunitățile vizate.

Ca partener (P₂) ASSED va participa la următoarele activități din cadrul proiectului:

- va încheia acorduri de colaborare cu cele 7 unități de învățământ din care va fi selectat grupul țintă;

- va participa la Conferința de deschidere a proiectului, organizată de ISJ Neamț;
- va coordona și monitoriza selecția și implicarea în activități a beneficiarilor (elevi, profesori, părinți, directori, alți actori din comunitățile locale) din 7 unități de învățământ, membri ai asociației, și anume *Colegiul Tehnic „Petru Mușat”, Suceava; Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir”, Suceava; Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară, Suceava; Colegiul „Alexandru cel Bun”, Gura Humorului; Colegiul Silvic „Bucovina”, Câmpulung Moldovenesc; Liceul Tehnologic „Oltea Doamna”, Dolhasca; Liceul Tehnologic Dorna Candrenilor, Dorna Candrenilor*, precum și îndeplinirea indicatorilor și rezultatelor corespunzătoare proiectului;
- va realiza consilierea grupului țintă, format din 240 de elevi, și va întocmi planuri de dezvoltare individuală;
- se va implica în activitatea de cercetare și va susține promotorul proiectului în elaborarea studiului și a raportului pe problematica discriminării de gen în județul Suceava, capacitând cele 7 unități de învățământ în demersurile de educare, prevenire și gestionare a acestor cazuri;
- va concepe și derula campanii de conștientizare la nivelul județului Suceava;
- va organiza conferința de final a proiectului.

În cadrul activităților culturale se înscrie - **Organizarea Simpozionului Național cu tema „Valori Naționale în creația Mitropolitului Bartolomeu Anania” 9 ediții consecutive.**

5.7.5. Rețele școlare

Unitățile școlare ÎPT, pe zone ocupaționale ale județului Suceava, sunt repartizate astfel:

Zona ocupațională 1 – Suceava

1. Colegiul Tehnic „Alexandru Ioan Cuza” Suceava
2. Colegiul Tehnic „Petru Mușat” Suceava
3. Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară Suceava
4. Colegiul Tehnic „Samuil Isopescu” Suceava
5. Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava
6. Liceul Tehnologic „Nicanor Moroșan” Pârteștii de Jos
7. Liceul Tehnologic „Ștefan cel Mare” Cajvana
8. Liceul Tehnologic „Mihai Eminescu” Dumbrăveni
9. Școala Postliceală Sanitară Suceava
10. Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Suceava
11. Școala Postliceală Sanitară Centrul de Studii „Ștefan cel Mare și Sfânt” Suceava
12. Școala Postliceală FEG Education Suceava
13. Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu” Suceava
14. Liceul Natanael Suceava

Zona ocupațională 2 – Fălticeni

15. Colegiul „Vasile Lovinescu” Fălticeni
16. Colegiul Tehnic „Mihai Băcescu” Fălticeni
17. Liceul Tehnologic „Iorgu Vîrnav Liteanu” Liteni
18. Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca
19. Centrul de Studii European Fălticeni
20. Școala Postliceală FEG Education Fălticeni

Zona ocupațională 3 – Vatra Dornei

21. Liceul Tehnologic „Vasile Deac” Vatra Dornei
22. Liceul Tehnologic „Nicolai Nanu” Broșteni
23. Liceul Tehnologic Dorna Candrenilor
24. Școala Postliceală Sanitară „Țara de Sus” Vatra Dornei

Zona ocupațională 4 – Câmpulung Moldovenesc

25. Liceul Tehnologic Nr. 1 Câmpulung Moldovenesc
26. Colegiul Silvic „Bucovina” Câmpulung Moldovenesc
27. Școala Profesională Specială Câmpulung Moldovenesc
28. Liceul Tehnologic „Vasile Cocea” Moldovița

29. Centrul de Studii „Ștefan cel Mare și Sfânt - Bucovina” Câmpulung Moldovenesc

Zona ocupațională 5 – Gura Humorului

30. Colegiul „Alexandru cel Bun” Gura Humorului

31. Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Sf. Andrei” Gura Humorului

Zona ocupațională 6 – Rădăuți

32. Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” Siret

33. Colegiul Tehnic Rădăuți

34. Colegiul „Andronic Motrescu” Rădăuți

35. Liceul Tehnologic „Ion Nistor” Vicovu de Sus

36. Liceul Tehnologic „Tomșa Vodă” Solca

37. Liceul Tehnologic „Vasile Gherasim” Marginea

38. Liceul Tehnologic Special Bivolărie

39. Școala Postliceala Sanitara Centrul de Studii „Ștefan cel Mare și Sfânt” Rădăuți

TOTAL UNITĂȚI ÎPT: 39 (30 unități ÎPT învățământ de stat, 9 unități ÎPT învățământ particular)

Fig. 5.26. Distribuția unităților IPT în județul Suceava

Din cele 30 unități de învățământ profesional și tehnic de stat existente în județ, 11 au fost asistate prin programe Phare TVET în perioada 2001- 2007. Unitățile care nu au beneficiat de programe de modernizare IPT beneficiază de asistență prin crearea unor rețele cu scopul schimbului de bune practici, consolidării și diseminării achizițiilor din program, în mod prioritar în ceea ce privește asigurarea calității, învățarea centrată pe elev, abordarea metodologică specifică elevilor cu cerințe educative speciale (CES), dezvoltarea parteneriatului social și lucrul cu întreprinderile, coordonare în planificarea ofertei de școlarizare. (vezi anexa 12). Este necesară *consolidarea acestor rețele*, și, totodată, asumarea de către școlile Phare TVET a unui rol activ în inițierea unor *noi rețele pentru implicarea tuturor școlilor din ÎPT*. Constituirea rețelelor a avut ca și criterii de arondare: domeniul profesional și zona ocupațională.

În cadrul acestor rețele s-au realizat diferite activități educaționale cu elevii și cadrele didactice, schimb de bune practici, dezvoltarea curriculum-ului etc.

5.7.6. Parteneriatul cu întreprinderile

Un parteneriat activ și eficient - îndeosebi în ceea ce privește practica elevilor, orientarea carierei, evaluarea și validarea competențelor dobândite de elevi, planificarea ofertei, elaborarea curriculumului în dezvoltare locală (CDL), contactul profesorilor cu schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi, formarea adulților etc. - reprezintă o condiție obligatorie pentru un învățământ profesional și tehnic de calitate, orientat spre nevoile beneficiarilor.

Toate unitățile ÎPT au elaborat curriculumul în dezvoltare locală prin consultarea operatorilor economici partenri.

Informațiile și evaluările din sistemul de educație și formare profesională evidențiază un grad diferit de dezvoltare a parteneriatului cu operatorii economici, în funcție de managementul școlii, interesul operatorilor economici și condițiile locale. În timp ce în unele școli parteneriatul cu întreprinderile se limitează la asigurarea, de multe ori conjuncturală și limitată, a unor locuri de practică pentru elevi, în altele se poate vorbi de o diversitate a relațiilor de parteneriat (din punct de vedere al numărului operatorilor economici implicați și al obiectivelor asumate de parteneri). Numărul de parteneri ai școlilor ÎPT este variabil, depinzând de locație, varietatea domeniilor de pregătire, numărul elevilor etc. Printre parteneri sunt în primul rând operatorii economici, dar și multe instituții și ONG-uri.

Numărul de parteneriate a crescut în ultimii ani școlari ca urmare a înființării învățământului profesional și învățământului dual, după clasa a VIII-a, în 30 de unități din rețeaua ÎPT.

Anexa 13 prezintă situația relațiilor de parteneriat între unități școlare ÎPT și operatori economici locali. Din analiza datelor se constată că la nivel județean, numărul partenerilor este semnificativ mai mare decât cel al furnizorilor de formare (al unităților școlare IPT).

5.8. PRINCIPALELE CONCLUZII DIN ANALIZA ÎPT JUDEȚEAN

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane, IPT
DESPRINSE DIN ANALIZA INDICATORILOR DE CONTEXT	
Desprinse din contextul european de politici în educație și formare profesională	Măsuri adecvate vizând: creșterea șanselor de ocupare a absolvenților, dezvoltarea competențelor antreprenoriale, creșterea adaptabilității forței de muncă și promovarea șanselor egale pentru participare la piața muncii. Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere profesională: informații de bază pentru planificarea carierei (informații referitoare la parcursurile educaționale și de formare, oportunități de angajare). Creșterea atractivității ofertei și calității programelor de formare profesională: conform proiecțiilor, cca. 50% din totalul locurilor de muncă din 2025 vor fi pentru calificări de nivel mediu.
Desprinse din asumarea contribuției ÎPT pentru îndeplinirea politicilor educaționale europene - Agenda europeană 2020-2030	<i>Dezvoltarea parteneriatelor între sectorul educației și lumea muncii, în special prin implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei de educație și formare profesională.</i> Implementarea Cadrului European al Calificărilor (EQF); Cadrul Național al Calificărilor corelat cu EQF. Asigurarea dobândirii și recunoașterii, prin învățământul profesional, liceal, postliceal și prin formarea adulților, inclusiv pe cale non-formală sau informală, a competențelor necesare integrării pe piața muncii/continuării studiilor. Dezvoltarea de sisteme educaționale și de formare moderne care să asigure competențe-cheie.

Desprinse din contextul educațional	Dezvoltarea învățământului profesional, liceal (filiera tehnologică), a învățământului profesional. Învățământului dual și învățământului postliceal. Sustținerea și dezvoltarea învățării pe tot parcursul vieții prin implementarea și diversificarea programelor în domeniu.
Desprinse din contextual demografic	Planificarea ofertei și a resurselor sistemului ÎPT pe termen lung trebuie să țină cont de implicațiile severe ale scăderii demografice, îndeosebi a populației școlare, în paralel cu fenomenul de îmbătrânire demografică. Măsuri compensatorii pentru scăderile demografice prin creșterea ratei de cuprindere, prevenirea abandonului și oferte de formare profesională pentru adulți.
DESPRINSE DIN ANALIZA INDICATORILOR DE INTRARE	
Raportul număr elevi/număr norme didactice	Măsuri de optimizare a ofertei și a gestionării resurselor, inclusiv prin colaborarea în cadrul unor rețele de școli.
Resursele umane din ÎPT	Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze: - <i>competențele metodice</i>; - <i>actualizarea competențelor de specialitate</i> cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic; - <i>competențele digitale</i>, pentru utilizarea la cel mai ridicat nivel în domeniul educației și formării a sistemelor de educație și formare digitală; - <i>competențe aferente noilor calificări</i> cerute pe piața muncii. Reducerile prognozate pentru populația ocupată în învățământ cauzate de reducerea previzionată pentru populația școlară obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate (mobilitate în cadrul sistemului, reconversie profesională, și măsuri compensatorii ca de exemplu prevenirea abandonului și oferte de formare profesională pentru adulți etc.).
Resursele materiale și condițiile de învățare	Identificarea unităților școlare viabile ce necesită dezvoltarea infrastructurii și a dotărilor la nivel regional și local. Necesitatea unor programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii, o planificare strategică a intervențiilor la nivel de județ și regiune, aprobate de structurile parteneriale locale și regionale. Necesitatea unor programe de dotare cu echipamente didactice pentru pregătirea de specialitate. Înființarea consorțiilor școlare.
DESPRINSE DIN ANALIZA INDICATORI DE PROCES	
Mecanismele decizionale și descentralizarea funcțională în TVET	Consolidarea structurilor consultative din ÎPT și creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale inclusiv accesarea finanțărilor. Antrenarea operatorilor economici în efortul de planificare pe termen lung în ÎPT. Promovarea rețelelor de colaborare între școli.
Asigurarea calității în IPT	Autorizarea de funcționare provizorie și acreditarea școlilor IPT pentru noi calificări solicitate de piața muncii.

Serviciile de orientare și consiliere	Necesitatea unor măsuri vizând creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere, cu privire la numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi testați aptitudinal și consiliați pentru o decizie informată în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire. Adoptarea unui sistem unitar de raportare și a unui indicator calitativ de evaluare a activității serviciilor de orientare și consiliere cu privire la fundamentarea acestora pe informațiile relevante de pe piața regională-locală a forței de muncă.
DESPRINSE DIN ANALIZA INDICATORILOR DE IEȘIRE	
Rata netă de cuprindere în educație Gradul de cuprindere în educație	Măsuri de creștere a accesului la educație pentru elevii din grupele de vârstă 15-18, 19-23 și cei proveniți din mediul rural. Creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere pentru categoriile expuse riscului.
Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	Programe pentru diminuarea și prevenirea abandonului școlar în special în mediul rural, comunitățile etnice dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației etc.
Rata de absolvire, rata de succes, rata de tranziție în învățământul liceal și profesional	Măsuri combinate pentru asigurarea accesului la educație (rural, categorii dezavantajate), serviciile de orientare și consiliere.
Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație	Programe pentru diminuarea și prevenirea părăsirii timpurii a sistemului educațional.
Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectură (PISA) Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar inferior	Promovarea învățării centrate pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual. Programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate). Încurajarea participării tinerilor la o formă de educație astfel încât ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar inferior să fie apropiată de ponderea din UE.
Rata de participare în formarea continuă a populației adulte	Implicarea școlilor din ÎPT pentru reducerea diferențelor privind rata de participare la educația pe tot parcursul vieții dintre România și UE.
DESPRINSE DIN ANALIZA INDICATORILOR DE IMPACT	
Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului Rata de inserție a absolvenților la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educație Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de	Oferta educațională adaptată cererii de pe piața muncii. Adoptarea unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților prin: • colaborarea între AJOFM și IȘJ în vederea compatibilizării bazelor de date din șomaj cu noile trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională. • realizarea de protocoale de colaborare AJOFM - IȘJ pentru monitorizarea inserției absolvenților • monitorizarea administrativă a inserției absolvenților prin parteneriatul AJOFM - IȘJ Sondaje periodice în rândul absolvenților și angajatorilor vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare

muncă	profesională: • sondaje proprii efectuate direct de către școli; • sondaje reprezentative pentru rețeaua școlară la nivel local / regional prin intermediul unor organizații / instituții specializate.
DESPRINSE DIN ANALIZA OFERTEI ȘCOLILOR IPT	
Evoluția planurilor de școlarizare Analiza ofertei curente Ținte pe termen mediu pe domenii de pregătire Oferta școlilor din ÎPT pentru formarea adulților Parteneriatul cu întreprinderile	Adaptarea ofertei la cerințele pieței muncii prin proiectarea adecvată a planurilor de școlarizare pe domenii/profile și calificări în perspective 2026. Acoperirea rațională a nevoilor de calificare în teritoriu. Eliminarea unor paralelisme nejustificate în scopul lărgirii gamei de calificări pentru care poate opta elevul în zonă. Utilizarea optimă a resurselor materiale și umane cu impact în creșterea eficienței și calității serviciilor. O mai bună colaborarea a școlilor IPT cu operatorii economici din domeniu în cadrul parteneriatelor.

CAPITOLUL 6

EVALUAREA (MONITORIZAREA) PROGRESULUI ÎN IMPLEMENTAREA PLAI 2021-2022

REZUMAT MONITORIZARE

Obiectiv 1: *Adaptarea rețelei școlare și a ofertei de formare profesională inițială la cerințele pieței muncii și a opțiunilor elevilor*

Constatări în urma monitorizării: Oferta ÎPT formulată prin planul de școlarizare se încadrează în trendurile recomandate pe domenii și calificări, înregistrând un progres vizibil în ultimii ani, prin armonizarea cu țintele recomandate de PLAI.

Datele se regăsesc în planul de școlarizare aprobat de ME, fără corecții, lucru ce denotă implicarea IȘJ și a unităților școlare în consultarea partenerilor locali în privința cererii de pe piața muncii și a tendințelor de dezvoltare.

Acțiuni:

1. *Realizarea de rețele școlare pentru asigurarea continuității în formare*

Constatări în urma monitorizării: La nivel județean există rețea ÎPT, structurată pe zone și domenii, formată din colegii tehnice și licee tehnologice.

Recomandări/concluzii: pentru a putea evalua progresul, este necesar a se urmări și activitățile desfășurate în cadrul acestei rețele.

2. *Realizarea unor sisteme parteneriale eficiente, în scopul dobândirii de către elevi a competențelor specifice calificărilor din oferta școlară.*

Constatări în urma monitorizării: Cele 39 unități ÎPT din județ au încheiat parteneriate cu operatorii economici, pe domenii profesionale. Din păcate mulți operatori economici fac parte din cadrul întreprinderilor mici și mijlocii, iar efectuarea stagiilor de pregătire practică cu clasa întreagă la acești operatori este imposibilă.

3. *Elaborarea curriculumului în dezvoltare locală (CDL) de către școală - operatori economici, pentru competențele specifice, locale.*

Constatări în urma monitorizării: La nivel de județ, toate unitățile ÎPT au elaborat curriculumul în dezvoltare locală (CDL) în parteneriat cu operatorii economici. Acestea au fost avizate de către CLDPS Suceava și aprobat de către Consiliul de administrație al IȘJ Suceava.

Recomandări/concluzii: Extinderea parteneriatelor cu operatori economici la nivel regional/național/european, pentru domeniile profesionale școlarizate în județ.

4. *Realizarea de studii ale inserției profesionale pe piața forței de muncă.*

Constatări în urma monitorizării: la nivel județean nu s-a realizat analiza inserției pe piața muncii a absolvenților IPT pentru promoția 2022, ca urmare a inexistenței resurselor umane și financiare.

Recomandări/concluzii – Elaborarea de instrumente pentru monitorizarea inserției absolvenților învățământului profesional și tehnic.

5. *Urmărirea inserției absolvenților pe piața forței de muncă*

Constatări în urma monitorizării: Inserția profesională a fost monitorizată doar la nivel de unitate școlară, acest lucru fiind dificil de realizat ca urmare a migrării absolvenților spre spațiul european.

Recomandări/concluzii - Elaborarea de proiecte în acest sens.

Obiectiv 2: *Creșterea participării la programe de formare profesională continuă prin rețeaua IPT*

Constatări în urma monitorizării: lipsă date privind structura populației pe niveluri de calificare.

Acțiuni:

1. *Participarea la programe de formare managerială în vederea acreditării unităților școlare ca furnizori de formare continuă.*

Constatări în urma monitorizării: lipsă date

Recomandări/concluzii: colectare de date/analiză/reformulare

2. *Obținerea acreditării de către unităților școlare ca furnizori de formare continuă și acreditarea ca centre de evaluare a competențelor dobândite în alt context decât cel formal.*

Constatări în urma monitorizării: La nivel de județ, unitățile IPT au înființat Asociația Școlară Suceveană pentru Educație și Dezvoltare (ASSED) cu scopul accesării de programe pentru formarea continuă și evaluarea competențelor obținute non formal și informal.

Recomandări/concluzii: realizarea demersurilor pentru acreditarea ASSED ca centru de evaluare a competențelor dobândite în alt context decât cel formal, la nivel de județ.

3. *Realizarea de analize privind necesitățile de FPC.*

Constatări în urma monitorizării: s-au realizat analize privind necesitățile de formare continuă, mai ales în rândul cadrelor didactice.

Recomandări/concluzii: acțiunea trebuie să se regăsească până la nivel de PAS

4. *Intensificarea activităților de colaborare școală – agent economic - AJOFM, în vederea identificării calificărilor pentru autorizare și a grupurilor țintă pentru formarea continuă.*

Constatări în urma monitorizării: lipsă date

Recomandări/concluzii: acțiunea trebuie să se regăsească până la nivel de PAS

5. *Realizarea de campanii de informare și promovare a calificărilor specifice zonei rurale în vederea diminuării fenomenului migrației forței de muncă*

Constatări în urma monitorizării: lipsă date

Recomandări/concluzii: acțiunea trebuie să se regăsească până la nivel de PAS

Obiectiv 3: Asigurarea egalității de șanse în formarea inițială

Constatări în urma monitorizării:

Acțiuni:

1. *Realizarea de studii și analize privind motivele părăsirii timpurii a școlii de către elevi, inclusiv a celor de etnie rromă.*

Constatări în urma monitorizării: nu s-au realizat studii în cadrul unor proiecte județene, ci doar la nivel local.

Recomandări/concluzii: acțiunea trebuie să se regăsească până la nivel de PAS.

2. *Consilierea și informarea elev – părinte, în alegerea carierei privind tendințele înregistrate pe piața forței de muncă.*

Constatări în urma monitorizării: Lipsă date

Recomandări/concluzii: Acțiunea trebuie să se regăsească până la nivel de PAS.

3. *Sprijin financiar pentru elevii supuși riscului de părăsire timpurie a școlii.*

Există programul „Bani de liceu” pentru elevii din liceu, care se derulează în toate școlile din județ, pentru elevii de la școala profesională, bursa de 200 lei/lună, iar pentru elevii de la învățământul dual, bursa de 200 lei/lună de la stat și bursa de 200 lei/lună de la operatorul economic partener.

Constatări în urma monitorizării: lipsă date.

Recomandări/concluzii: Acțiunea trebuie să se regăsească până la nivel de PAS.

4. *Formarea cadrelor didactice pentru a lucra cu elevii din medii dezavantajate (etnii, CES).*

Constatări în urma monitorizării: Lipsă date

Obiectivul 4: Dezvoltarea resurselor umane din sistemul IPT în vederea asigurării calității în formare

Constatări în urma monitorizării: Rata de participare a cadrelor didactice la formare, în județ, este în creștere față de anul școlar 2021 cu 1,7 % la profesori și 2,5% la maiștri instructori.

Acțiuni:

1. *Organizarea unor stagii de formare continuă a cadrelor didactice din IPT în vederea abilitării lor ca mentori*

Constatări în urma monitorizării: 59 cadre didactice sunt mentori, pe diferite domenii de calificare.

2. *Organizarea, în parteneriat cu operatorii economici, a stagiilor de instruire practică, inclusiv în țări ale UE*

Constatări în urma monitorizării: parteneriate cu operatorii economici pentru stagii de practică, în 2021-2022: 100% din școli au parteneriate cu operatorii economici pentru efectuarea stagiilor de pregătire practică; 15 unități IPT au dezvoltat parteneriate de efectuare a stagiilor de pregătire practică cu elevii, în țări ale UE.

Recomandări/concluzii: Intensificarea parteneriatelor și actualizare anuală.

3. *Diseminarea experienței acumulate în procesul de formare continuă prin participarea cadrelor didactice din IPT la simpozioane, sesiuni de referate, schimburi de experiență etc.*

Constatări în urma monitorizării: lipsă date.

Recomandări/concluzii: Colectare date.

Obiectivul 5: *Dezvoltarea infrastructurii unităților școlare IPT, în vederea asigurării calității în formare*

Constatări în urma monitorizării: Unitățile IPT din Județul Suceava au beneficiat de finanțări din diferite surse, astfel: Program Phare 2004-2006 (8 US), HG.2008 (16 US).

Recomandări/concluzii:

Formularea unui obiectiv în sensul dezvoltării infrastructurii prin atragerea de fonduri din diferite surse, pentru unitățile IPT care nu au beneficiat de programe de reabilitare.

Acțiuni:

1. *Reabilitarea infrastructurii educaționale (săli de clasă, laboratoare, ateliere școală, săli de sport, cantine, cămine), necesară în formarea inițială IPT.*

Constatări în urma monitorizării: 8 unități școlare IPT, prin Program Phare și-au reabilitat clădirile și au primit echipamente pentru dotarea atelierelor școală și a laboratoarelor tehnologice.

Recomandări/concluzii: Dezvoltarea tuturor unităților IPT la nivelul cerințelor standardelor de pregătire profesională.

2. *Actualizarea dotărilor unităților școlare IPT conform evoluției tehnologice, urmărind formarea de competențe cerute pe piața muncii, conform standardelor de pregătire profesională*

Constatări în urma monitorizării: 44 % din colegiile tehnice și liceele tehnologice din județ au fost dotate cu echipamente necesare formării competențelor tehnice generale și tehnice specializate.

3. *Dotarea școlilor TVET identificate cu echipamente IT, echipamentele necesare pregătirii de specialitate și conectare la internet.*

Constatări în urma monitorizării: Toate unitățile IPT sunt dotate IT și conectate la Internet.

CAPITOLUL 7
ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA,
PENTRU JUDEȚUL SUCEAVA

Puncte tari	Puncte slabe
1. Domenii cu dinamică pozitivă și potențial de absorbție pe piața muncii: industrie prelucrătoare, comerț, construcții, turism și alimentație, transporturi. 2. Investițiile importante în industria prelucrătoare și comerț. 3. Numărul mare de microîntreprinderi, existente în județ, 89% din total. 4. Oferta educațională județeană pentru formarea profesională inițială cuprinde calificări din 15 domenii profesionale (din 18 existente la nivel național). 5. Personal didactic calificat pentru toate domeniile profesionale din oferta educațională.	1. Proporție ridicată a populației care trăiește în mediul rural (56,29% din total populație, ianuarie 2022). 2. Existența unui segment semnificativ de populație școlară dezavantajată, incluzând 2 % populație de etnie rromă. 3. Insuficienta dotare a atelierelor școală, în concordanță cu noile tehnologii apărute. 4. Număr mic de programe acreditate ANC pentru formarea adulților, la nivelul unităților ÎPT și ale asociației ASSSED.
Oportunități	Amenințări
1. Implementarea proiectelor de infrastructură din fondurile comunitare în perioada 2016-2025 va determina o creștere a locurilor de muncă în construcții, industrie și servicii. 2. Posibilitatea accesării fondurilor comunitare, pe proiecte, care să dezvolte activitatea economică ca sursă de locuri de muncă. 3. Posibilitatea derulării unor programe de dezvoltare a resurselor umane, conform cererii pieței muncii, cu susținere din fonduri europene. 4. Existența fondurilor europene destinate mobilității internaționale în formarea profesională a cadrelor didactice și a elevilor din învățământul profesional și tehnic (ERASMUS +).	1. Scăderea populației cu vârsta cuprinsă între 15-18 ani cu 11,1% în anul 2025, raportat la anul 2015. 2. Accentuarea migrației în afara județului, având ca efect reducerea populației școlare. 3. Nivelul scăzut al resurselor bugetare, mai ales în mediul rural, combinat cu lipsa de experiență la nivelul consiliilor locale privind specificul finanțării unităților de învățământ.

CAPITOLUL 8

REZUMAT – CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI

1. Pentru ameliorarea efectelor punctelor slabe 1 și 2 utilizând oportunitatea 2 este necesară **adaptarea ofertei de formare la cerințele pieței muncii** contribuind la scăderea ratei șomajului în rândul tinerilor absolvenți raportat la total șomeri indemnizați, de la 17,8% (2022) la 12% (2026).

2. Corelând punctele slabe 1 și 4 cu oportunitățile 3 și 4 se va urmări ca **creșterea populației cu nivel ridicat de educație prin programe de formare continuă**, prin autorizarea a cel puțin 15 programe de către ASSED, până în 2026.

3. Asigurarea **egalității de șanse în formarea inițială și reducerea ratei abandonului** la învățământul liceal și profesional de la 1,7 % în 2017 la 1,5% în 2026.

4. Corelând punctul slab 3 cu oportunitatea 4 sunt necesare **măsuri de dezvoltare a resurselor umane din sistemul IPT, în vederea asigurării calității în formare**.

5. Pentru ameliorarea efectelor punctului slab 3 și în corelație cu oportunitatea 2 se poate **dezvolta infrastructura unităților școlare IPT în vederea asigurării calității în formare**.

6. Corelând punctul slab 1 cu oportunitatea 3 este necesară **dezvoltarea învățământului rural și a diversificării ofertei de formare susținută de funcționarea în rețea a școlilor, prin învățământ profesional și învățământ dual**.

7. Pentru a mări rata de tranziție este necesară o mai bună orientarea și consiliere școlară și profesională din clasele de gimnaziu și cointerесarea partenerilor sociali pentru acordarea de burse pentru a sprijini și motiva elevii.

8. **Încurajarea partenerilor sociali și cointerесarea în participarea la programele de formare, informarea și demonstrarea eficienței sistemului de calificare bazat pe competențe** pentru asigurarea calității și eficienței în întreprinderi.

Nr. crt.	Recomandare	Nivel de competență
1.	Măsuri de susținere a activităților ce urmăresc adaptarea rețelei școlare și a ofertei de formare profesională inițială și continuă, la cerințele pieței muncii și a opțiunilor elevilor.	Regional/Local
2.	Susținerea activităților ce urmăresc formarea continuă și creșterea ponderii populației cu grad ridicat de pregătire /calificare.	Regional/Local
3.	Măsuri care să determine asigurarea egalității de șanse în formarea profesională inițială.	Regional/Local
4.	Măsuri de formare continuă a cadrelor didactice din sistemul IPT, în vederea asigurării calității în formare.	Național/Regional/Local
5.	Dezvoltarea infrastructurii unităților școlare, în vederea asigurării calității în IPT.	Național/Local
6.	Realizarea unui cadru legislativ/normativ care să încurajeze parteneriatul școală – întreprindere, necesar dezvoltării învățământului profesional dual și asigurării calității în IPT.	Național
7.	Realizarea unui sistem de selecție în formare, pe baza aptitudinilor elevilor și a achizițiilor anterioare începutului traseului de formare.	Național

CAPITOLUL 9
ACȚIUNI PROPUSE – PLAN DE MĂSURI

Obiectiv general: Creșterea calității și accesului la programe de formare profesională în vederea adaptării la cerințele pieței muncii					
PRIORITATEA 1: Îmbunătățirea relevanței sistemului de formare profesională					
Obiective O1: Corelarea ofertei ÎPT cu cererea pieței forței de muncă O2: Dezvoltarea Parteneriatului Public Privat					
Indicatori de impact: - Creșterea ratei de ocupare a tinerilor cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2026; - Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic și profesional la 60% în 2026					
Obiectivul 1: Corelarea ofertei IPT cu cererea pieței forței de muncă Indicatori: - din total IPT: 50% Învățământ Liceal Tehnologic, 50% Învățământ Profesional; - din total Învățământ profesional: 30% Învățământ profesional dual, (2026); - creșterea procentului absolvenților IPT angajați la operatorii economici (OP) parteneri ai unităților de învățământ la 30%.					Precondiții și riscuri: Lipsa resurselor financiare pentru derularea de campanii de promovare. Durata procedurilor de autorizare. Lipsa resurselor pentru monitorizare.
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Dezvoltarea programelor de învățare la locul de muncă în formarea profesională	Număr de clase în învățământul profesional, număr de clase în sistem dual	Anual, lunile noiembrie - ianuarie	IȘJ, CLDPS, unități școlare, operatori economici	30% clase învățământ dual din învățământul profesional	Lipsa autorizării, costuri ridicate ale autorizării, durata procedurilor de autorizare nu permite un răspuns prompt la cerințe OP, se pierde fidelitatea răspunsului la cererea pieței forței de muncă
A.2. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților	Raport monitorizare a inserției la 6 luni raport monitorizare a inserției la 12 luni	Anual, semestrial	IȘJ, unități școlare	100% unități școlare care monitorizează inserția	Lipsa resurselor financiare și umane Lipsa de expertiză și experiență a personalului didactic în efectuarea monitorizării inserției
A.3. Organizarea de - campanii de promovare, schimbul de experiențe și bune practici / mobilități internaționale în formarea profesională	campanii de promovare schimburi de bune practici / mobilități	Permanent	IȘJ, CJRAE, unități școlare, operatori economici	Campanie - Calendar anual	Lipsa resurselor financiare Lipsa personalului specializat în campanii de promovare la nivelul IȘJ, unități școlare.

Obiectivul 2: Dezvoltarea Parteneriatului Public Privat Indicatori: - gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici-95% în 2026 față de 93,20 % ianuarie 2022 - creșterea numărului de contracte de parteneriate cu operatorii economici la 100% - creșterea implicării operatorilor economici în elaborarea programelor curriculumului în dezvoltare locală (CDL) la 100%					Preconții și riscuri: Interesul scăzut al operatorilor economici/lipsa de comunicare
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Preconții și riscuri
A.1.Informarea mediului economic despre oferta IPT	Numărul sesiunilor de informare/ numărul operatorilor economici informați	Permanent, pe parcursul anului școlar	IȘJ, unități școlare, operatori economci	două întâlniri pe unitate școlară	Lipsa de comunicare/răspuns a operatorilor economci la solicitările mediului educativ (IȘJ, unități școlare)
A.2. Realizarea de parteneriate în vederea desfășurării stagiilor de practicii, inclusiv organizarea de clase în sistem dual	Numărul de parteneriate cu operatorii economici	Anual, lunile octombrie -noiembrie	IȘJ, unități școlare, operatori economci	100% contracte de parteneriat pentru stagiile de practică	Reticența unor operatori economici pentru încheierea de contracte pe termen de 4 ani
A.3.împlicarea și consultarea operatorilor economici în realizarea programelor de pregătire practică și CDL	Numărul de programe și CDL-uri realizate în parteneriat cu operatorii economici	Anual, lunile aprilie - mai	IȘJ, unități școlare, operatori economci	100% CDL /UȘ elaborate în parteneriat cu OP parteneri	Lipsa de personal disponibil la operatorii economici să colaboreze cu unitățile școlare pentru elaborarea CDL
PRIORITATEA 2: Dezvoltarea sistemelor de asigurare a calității formării profesionale					
Obiective: O3: Asigurarea calității sistemului de formare profesională inițială O4: Actualizarea instrumentelor de planificare strategică PRAI/PLAI/PAS					
Indicatori de impact: - Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 1,5% în 2025 de la 1,7% în 2017 - creșterea ponderii absolvenților din învățământul liceal tehnologic la 99 % în 2026 de la 97,6% în 2015 - creșterea ponderii absolvenților din Învățământul profesional la 96 % în 2026 de la 90,2% în 2015					
Obiectivul 3: Asigurarea calității sistemului de formare profesională Indicatori: - Actualizarea infrastructurii formării profesionale inițiale conform cerințelor exprimate în SPP - Creșterea numărului de profesori calificați la 100% în 2026 de la 98,72% în 2022 - Actualizarea competențelor personalului didactic conform cerințelor operatorilor economici - Creșterea numărului de cadre didactice de specialitate care dețin competențe digitale (100% în 2026)					Preconții și riscuri: Lipsa strategiei de dezvoltare și planificare fonduri pentru sistemul educativ Lipsa de implicare a cadrelor didactice Lipsa de atractivitate a cursurilor

Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1.Dezvoltarea centrelor de formare profesională și dotarea unităților școlare cu echipamente	Număr de școli cu dotare corespunzătoare - ateliere și laboratoare conform SPP	An 2026	IȘJ, CCD, unități școlare, ASSED	100% UȘ dotate corespunzător SPP	Lipsă de surse de finanțare locale
A.2.Dezvoltarea de programe de perfecționare / specializare / recalificare a cadrelor didactice	Număr de programe de specializare / perfecționare / reconversie profesională pentru cadrele didactice Număr de cadre didactice care participă la programe	An 2026	IȘJ, CCD, unități școlare, ASSED	80% participare cadre didactice la programe de specializare / perfecționare / reconversie	Lipsa de motivare a cadrelor didactice Lipsa de atractivitate a cursurilor (Conținuturile cursurilor nu sunt actualizate conform nevoilor actuale)
Obiectivul 4: Actualizarea instrumentelor de planificare strategică PLAI/PAS Indicatori: - actualizarea anuală a PLAI/PAS - participarea la cursuri de management educativ a tuturor directorilor și directorilor adjuncți din unitățile ÎPT					Precondiții și riscuri: - lipsă finanțare - lipsă persoane disponibile și cu resurse de timp
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Actualizarea PLAI/PAS	PLAI/PAS	Anual	CLDPS, IȘJ, unități școlare	1 PLAI 39 PAS	Lipsa finanțare Lipsă implicare
A.2. Monitorizarea implementării PRAI/PLAI/PAS	Raport monitorizare implementare PRAI/PLAI/PAS cu recomandări	Anual	CR/CLDPS	10 Rapoarte de monitorizare PAS	Lipsă de fonduri Lipsă de timp a persoanelor responsabile
A.3. Participarea directorilor și cadrelor didactice la cursuri de management educativ	Competențe de management educativ aplicate în elaborarea PAS	Perioada 2022-2026	IȘJ, CCD, ASSED	100% directori participanți la cursuri 30% UȘ / cadre didactice participante la cursuri	Lipsă de cursuri/ autorizate la nivel local Lipsa unei analize de nevoi de formare a cadrelor didactice Lipsă de implicare a cadrelor didactice/ directori/

PRIORITATEA 3: Asigurarea egalității de șanse și accesului la educație					
Obiective O5: Creșterea participării și facilitarea accesului grupurilor defavorizate la programele de formare profesională O6: Dezvoltarea infrastructurii serviciilor de Orientare și Consiliere Profesională					
Indicatori de impact: - scăderea ratei de părăsire timpurie a școlii de la 22,5% în 2015 la 10% în 2026 - scăderea numărului de elevi/consilier în vederea îmbunătățirii calității serviciilor de orientare și consiliere profesională					
Obiectivul 5: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională Indicatori: - număr de tineri din ÎPT beneficiari de susținere financiară la 100% - număr de programe / proiecte prin care se dezvoltă competențe antreprenoriale 10					Precondiții și riscuri: Lipsa fondurilor din bugetul local Lipsa autorizațiilor de funcționare a căminelor și cantinelor existente Ineficiența costurilor de întreținere a infrastructurii existente
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Susținerea tinerilor defavorizați în vederea participării la educație și formare profesională	Număr de elevi beneficiari de susținere financiară (bugetul de stat, sau operatori economici) Număr de elevi ce beneficiază de cazare în internat și cantină	Anual	IȘJ, unități școlare, operatori economici	Număr de elevi susținuți financiar/ cazați cu masă	Lipsa fonduri bugetul local Desființarea infrastructurii școlilor ce dețineau cămin și cantină Lipsă autorizații de funcționare cămine și cantine existente Ineficiența costurilor căminelor / cantinelor de dimensiuni mari, ce ar putea fi folosite pentru numărul mic de elevi din prezent
A.2. Dezvoltarea competențelor antreprenoriale în cadrul programelor de formare profesională	Număr de elevi ce activează în cadrul unei firme de exercițiu	Anual	IȘJ, unități școlare, operatori economici	Număr de firme de exercițiu înființate. Număr de elevi ce activează în firma de exercițiu	Lipsă interes / motivare Puține școli au implementat programul firme de exercițiu
Obiectivul 6: Dezvoltarea infrastructurii serviciilor de Orientare și Consiliere Profesională Indicatori: - creșterea numărului de personal calificat în oferirea serviciilor de orientare și consiliere profesională la 100% - număr de elevi și părinți informați și consiliați 100%					Precondiții și riscuri: Lipsa de fonduri pentru înființarea posturilor de consilier școlar pentru fiecare unitate școlară Lipsa de interes din partea cadrelor didactice de a participa la programe de orientare și consiliere profesională

Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Îmbunătățirea serviciilor de orientare și consiliere profesională și a consilierii în carieră	Număr de centre de informare și consiliere Număr de cadre didactice calificate în orientare și consiliere profesională	Anual	IȘJ, CCD, CJRAE, unități școlare, operatori economici		Numărul mare de elevi ce revine unui consilier Lipsa fondurilor pentru înființarea mai multor posturi de consilieri Lipsa de interes a cadrelor didactice de a participa la cursuri de OPS
A.2 Facilitarea accesului la programele de informare și orientare și consiliere profesională a elevilor și părinților	Număr de elevi consiliați număr părinți consiliați	Anual	IȘJ, CCD, CJRAE, unități școlare, operatori economici	100% elevi, părinți/tutori informați din clasa a VIII-a privind oportunitățile de pe piața forței de muncă	Lipsa de comunicare a părinților cu școala În sistemul ÎPT un procent foarte mare de elevi provine din familii monoparentale, au părinții (ambii sau unul) plecați la muncă în alte țări și nu este legalizată tutela acestora

Anexa A la planul de acțiuni - Ținte pe domenii pentru structura planurilor de școlarizare											
Domeniu	Plan școlarizare realizat la clasa a IX-a, liceu tehnologic, în anul școlar 2022/2023			Plan școlarizare realizat la clasa a IX-a, învățământ profesional și dual, în anul școlar 2022/2023			Total realizat, clasa a IX-a, IPT			Ținte pentru oferta IPT 2026 SUCEAVA*)	Regiunea Nord-Est
	Nr. clase	Nr. elevi	%	Nr. clase	Nr. elevi	%	Nr. clase	Nr. elevi	%		
TOTAL	105,0	2452	100,00%	61,00	1310	100,00%	166	3762	100,00%	100	
RESURSE NATURALE ȘI PROTECȚIA MEDIULUI	23,5	533	21,74%	3,50	79	6,03%	27	612	16,27%	17	22%
Agricultură	3,0	66	2,69%	0,00	0	0,00%	3	66	1,75%	2-4	
Silvicultură	6,0	129	5,26%	0,00	0	0,00%	6	129	3,43%	2-4	
Protecția mediului	7,0	153	6,24%	0,00	0	0,00%	7	153	4,07%	3-5	
Industrie alimentară	7,5	185	7,54%	3,50	79	6,03%	11	264	7,02%	6-8	
INDUSTRIE / PROFIL TEHNIC	37,5	862	35,15%	37,67	856	65,34%	75,17	1718	45,67%	46	50%
Fabricarea produselor din lemn	2,0	41	1,67%	3,00	50	3,82%	5	91	2,42%	2-4	
Electronică și automatizări	4,5	87	3,55%	0,00	0	0,00%	4,5	87	2,31%	2-4	
Producție media	0,0	0	0,00%	0,00	0	0,00%	0	0	0,00%	0	
Construcții, instalații și lucrări publice	2,5	64	2,61%	4,00	68	5,19%	6,5	132	3,51%	3-5	
Mecanică	15,5	358	14,60%	22,67	564	43,05%	38,17	922	24,51%	24-26	
Electric	4,0	98	4,00%	2,00	45	3,44%	6	143	3,80%	2-4	
Industrie textilă și pielărie	7,0	163	6,65%	5,50	113	8,63%	12,5	276	7,34%	6-8	
Materiale de construcții	0,0	0	0,00%	0,00	0	0,00%	0	0	0,00%	0	
Electromecanică	2,0	51	2,08%	0,50	16	1,22%	2,5	67	1,78%	0-2	
Chimie industrială	0,0	0	0,00%	0,00	0	0,00%	0	0	0,00%	0	
Tehnici poligrafice	0,0	0	0,00%	0,00	0	0,00%	0	0	0,00%	0	
SERVICII	44,0	1057	43,11%	19,83	375	28,63%	63,83	1432	38,06%	37	28%
Turism	20,5	487	19,86%	17,83	326	24,89%	38,33	813	21,61%	21-23	
Economic	20,5	494	20,15%	0,00	0	0,00%	20,5	494	13,13%	11-13	
Comerț	3,0	76	3,10%	0,50	13	0,99%	3,5	89	2,37%	1-3	
Estetica și igiena corpului omenesc	0,0	0	0,00%	1,50	36	2,75%	1,5	36	0,96%	0-2	

Valorile menționate vor fi actualizate la un interval de 1-2 ani pe baza analizei evoluțiilor și previziunilor cererii pieței muncii.

MEMBRII TITULARI / MEMBRII SUPLEANȚI CLDPS – SUCEAVA

Nr. Crt.	Nume și prenume	Organizația reprezentată
1	Matei Gabriel	Inspectoratul Școlar Județean Suceava
2	Ursulean Dumitru Gavril	Inspectoratul Școlar Județean Suceava
3	Șologon Ioan Cristian	Instituția Prefectului județul Suceava
4	Morosanu Cristian Domițian	Instituția Prefectului județul Suceava
5	Marian Cătălin Dumitru	Consiliul Județean Suceava
6	Derla Alina	Primăria Municipiului Suceava
7	Ungureanu Cezar	Primăria Municipiului Suceava
8	Porohniuc Gabriela Liliana	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Suceava
9	Capverde Anca	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Suceava
10	Cămărut Gheorghe	Direcția pentru Agricultură Județeană Suceava
11	Buhăianu Sergiu	Direcția pentru Agricultură Județeană Suceava
12	Bolohan Liliana	Inspectoratul Teritorial de Muncă Suceava
13	Iordache Giorgia	Inspectoratul Teritorial de Muncă Suceava
14	Gorbănescu Constantin	Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Suceava
15	Lupastean Torac Andreea Ioana	Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Suceava
16	Gheorghiu Lucian	Camera de Comerț și Industrie Suceava
17	Zamcu Elena	Camera de Comerț și Industrie Suceava
18	Grig Mihai	SC AMBRO SA
19	Petriciac Alexandra	SC AMBRO SA
20	Lahman Ilie	SC RAILEX SRL
21	Cazan Marius	SC RAILEX SRL
22	Ungureanu Mihaela	PFA UNGUREANU MIHAELA
23	Onofrei Laura	PFA ONOFREI LAURA
24	Ilisei Ovidiu	Uniunea Generală a Industriașilor din România – filiala Bucovina Suceava
25	Constantinescu Lucian	Uniunea Generală a Industriașilor din România – filiala Bucovina Suceava
26	Pastrav Cosmin	SC COSMI VAS SRL

27	Matepiuc Larisa	SC COSMI VAS SRL
28	Mironiuc Dănuț Petru	SC ROSAR SRL Rădăuți
29	Cîrdeiu Monica	SC ROSAR SRL Rădăuți
30	Hrestic Rareș	Federația Patronală a Întreprinderilor Mici și Mijlocii Suceava
31	Deliu Mihai	Federația Patronală a Întreprinderilor Mici și Mijlocii Suceava
32	Teodoreanu Maria	Asociația Școlară Suceveană pentru Educație și Dezvoltare Suceava
33	Pentilescu Maria	Asociația Școlară Suceveană pentru Educație și Dezvoltare Suceava
34	Irimia Dumitru	Uniunea Județeană a Sindicatelor Libere Suceava
35	Corbotiuc Radu	Uniunea Județeană a Sindicatelor Libere Suceava
36	Secrieu Iordănel	Blocul Național Sindical Filiala Suceava
37	Nichifor Aleodor	Blocul Național Sindical Filiala Suceava
38	Iordache Anca Paraschiva	Asociația Părinților și Profesorilor de la Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava
39	Babăscu Melania	Asociația Părinților și Profesorilor de la Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava
40	Ieremie Valentin	Uniunea Sindicală Teritorială Filiala Suceava a CNS „Cartel ALFA”
41	Spiridon Neculai Ovidiu	Uniunea Sindicală Teritorială Filiala Suceava a CNS „Cartel ALFA”
42	Filipiuc Beatrice Liliana	Inspectoratul Școlar Județean Suceava

**GRUPUL DE LUCRU CARE A REALIZAT ACTUALIZAREA
PLANULUI LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC 2022-2026**

Nume prenume	Instituție reprezentată	Contribuții
Urslean Dumitru Gavril	Inspectoratul Școlar Județean Suceava	Cap. 1 Rezumat
Teodoreanu Maria	Asociația Școlară Suceveană pentru Educație și Dezvoltare Suceava	Cap. 2 Demografie
Zamcu Elena	Camera de Comerț și Industrie Suceava	Cap.3 Economie
Porochniuc Gabriela Liliana	Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă Suceava	Cap. 4 Piața muncii
Matei Gabriel	Inspectoratul Școlar Județean Suceava	Cap. 5 Învățământul Profesional și Tehnic din județul Suceava
Ursulean Dumitru Gavril	Inspectoratul Școlar Județean Suceava	
Teodoreanu Maria	Asociația Școlară Suceveană pentru Educație și Dezvoltare Suceava	
Filipiuc Beatrice Liliana	Inspectoratul Școlar Județean Suceava	Cap. 6 Monitorizarea progresului în implementarea PLAI
Irimia Dumitru	Uniunea Județeană a Sindicatelor Libere Suceava	
Matei Gabriel	Inspectoratul Școlar Județean Suceava	Cap.7 Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea
Ursulean Dumitru Gavril	Inspectoratul Școlar Județean Suceava	Cap.8 Rezumatul principalelor concluzii și obiectivele dezvoltării IPT la orizontul anului 2026
Filipiuc Beatrice Liliana	Inspectoratul Școlar Județean Suceava	Cap.9 Acțiuni propuse pentru realizarea obiectivelor dezvoltării IPT la orizontul anului 2026